

SLOVENSKI

Izdaja časopisno-založniško podjetje Slov. poročevalce - Direktor: Rudi Janžura - Glavni in odgovorni urednik: Sergej Vošnjak - Tiska tiskarna »Slo. poročevalce« - Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526 - Uprava Ljubljana, Tomšičeva 5-II, telefon 23-522 do 23-526 - Oglasi oddelček: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon 21-396, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832 - Poštni predal 29 - Tekoči račun Narodne banke 601-Te-163 - Mesetna naročnina 200 din

Poročevalce

KREPITEV PRIJATELJSKIH VEZI Z INDIJO

Nehru pride na obisk
konec junija

Uradni sporočili v Beogradu in New Delhiju — Indijska parlamentarna delegacija prispe v Beograd 31. maja — V delegaciji bo 9 poslancev kongresne stranke, 2 poslanca komunistične partije in en zastopnik stranke Akali

Beograd, 19. maja. Na povabilo predsednika republike Josipa Broza Tita bo predsednik indijske vlade g. Džavaharlal Nehru obiskal Jugoslavijo. V Beograd bo prisel konec junija in bo ostal na obisku šest dni.

Včeraj so tudi v Delhiju uradno sporočili, da bo predsednik Nehru obiskal Jugoslavijo. Zastopnik vlade je izjavil, da bo ta obisk po mnenju Indije važen dan v razvoju zvez Indije s tujino, zlasti pa za razvoj prijateljskih zvez z Jugoslavijo. Indija in Jugoslavija podobno gledata na mednarodne probleme, tesno sodelujeta v mednarodnih forumih, med obiskom predsednika Tita pa sta navezali najtesnejše vezi, katerih odraz je bilo skupno sporočilo. Obisk Nehruja v Jugoslaviji bo nadaljnji dogodek v tem razvoju in kot takšen uživa soglasno odobravanje političnih krogov in najširše javnosti.

Indijska parlamentarna delegacija, ki jo bo vodil podpredsednik sveta držav — zgornjega doma parlamenta Krišna Murti Rao, bo prispela na desetinedno, obisk zvezni ljudski skupščini FLRJ 31. maja. V delegaciji bo 12 članov, od katerih je 9 poslancev kongresne stranke, 2 komunistične partije in 1 zastopnik stranke Akali (stranke verske ločine Sikha).

Krišna Murti Rao je poslanec kongresne stranke iz Majjora in podpredsednik zgornjega doma od leta 1952. Po poklicu je odvetnik. Leta 1942 je bil obsojen na 18 mesecev zapora, ker je sodeloval v gibanju, ki je zahteval odhod Britancev iz Indije.

Kulturno sodelovanje
med Trstom in FLRJ

Trst, 19. maja. (Po telefonu). Na sestanku predstavnikov dramskih gledališč Italije, ki je bil v Trstu, je članica Uprave stalnega italijanskega gledališča v Trstu prof. Gruber-Bencova govorila o potrebi po tesnejšem kulturnem sodelovanju med Trstom in FLRJ. V razgovoru o tem vprašanju je danes izjavila, da je mislila na sodelovanje Trsta v splošnem okviru kulturnega sodelovanja med Italijo in Jugoslavijo in s posebnim ozirom na italijansko manjšino v Jugoslaviji. Dejala je, da bi vzpostavitev odkritega kulturnega sodelovanja bila tudi v korist italijanske manjšine v Jugoslaviji. Nadalje je dejala, da se za njenim predlogom ne skrivajo nobene politične težnje, temveč samo želja po kulturnem sodelovanju z namenom, da se razbije led neznanja na Tržaškem in se poiščejo razne poti za izboljšanje in ustvaritev sožitja med obema državama. V razgovoru je izrazila mnenje, da prihajajo tudi ovire za razvoj kulturnega sodelovanja med Trstom in FLRJ s strani nekaterih lokalnih krogov, ki jim ni v interesu, da bi prišlo do pomirjenja in tesnejšega sodelovanja s sosedno Jugoslavijo. Izrazila je prepričanje, da je težnja po tesnejšem kulturnem sodelovanju med Trstom in FLRJ v skladu z željo italijanske vlade in interesi večine tržaškega prebivalstva. S. L.

Je član indijskega sveta za mednarodna vprašanja in avtor publicističnih del.

Divan Aman Lal, poslanec kongresne stranke iz Pendžaba. Ustanovitelj vseindijske zveze sindikatov. Vodil je več strokovnih sindikalnih zvez. Dolgoletni član vseindijskega odbora kongresne stranke, sodeloval je kot indijski delegat na več konferencah britanske skupnosti narodov, namenjenih delovnim problemom. Bil je indijski veleposlanik v Turčiji od 1948 do 1949 leta.

Prof. G. Ranga, poslanec kongresne stranke. Kmetijski strokovnjak, delegat indijske vlade na mnogih mednarodnih konferencah. Predsedoval je nacionalnim konferencam o problemih vasi, ustanovil je Fronto kolonialnih in temnopolnih narodov. Je 20 let član vseindijskega odbora kongresne stranke in avtor več del o vprašanjih indijske vasi.

P. Natezan, poslanec kongresne stranke iz Madrasa od leta 1952. Ravnatelj družbe za razdeljevanje električne energije. Digvijadž Narain Sing, poslanec kongresne stranke iz Bihara. Kmetijski strokovnjak in funkcionar krajevnih organizacij kongresne stranke.

Pandit Algu Raj Sastri, poslanec kongresne stranke iz Utar Pradeša, član izvršnega odbora za parlamentarne frakcije. Član vseindijskega odbora kongresne stranke od leta 1928, poslanec ustavodajne skupščine, predsednik parlamentarne frakcije v Utar Pradešu.

Remešvar Sahu, poslanec kongresne stranke iz Bihara, strokovnjak za probleme indijske vasi.

Dr. Saukatula Sah Ansari, poslanec kongresne stranke iz Hajderabada, zdravnik, generalni sekretar vseindijskega muslimanskega medžlisa od 1944 — 1947. Svetnik indijskega veleposlanstva v Turčiji od leta 1947 do 1948.

Ingira Anant Majdeo, poslanec kongresne stranke iz Bombaja. Dejavnost sodeluje v vseindijski organizaciji žensk in na področju socialnega skrbstva. Urejuje bilten ženske organizacije.

Kamal Kumar Basu, poslanec komunistične partije iz Zahodne Bengalije. Organiziral je odbor za zaščito političnih jetnikov in odbor za državljanske svobodine. Sodeloval je v akcijah za pomoč prizadetim v Bengalu.

Parvati Krišnan, poslanec komunistične partije iz Madrasa. Bila je aktivna sindikalna funkcionarica, članica KP je od 1938. Med študijem v Angliji je bila funkcionar raznih organizacij indijskih študentov.

Sardar Hukam Sing, poslanec stranke Akali iz Pepsuja. Pravniki in sodnik v državi Kapurthala. Poslanec ustavodajne skupščine od 1948, član stranke Akali pa od leta 1921. Posveča se problemu beguncev.

Sekretar delegacije bo S. N. Mukeržij, sekretar Zgornjega doma (sveta zdrav) od 1952 leta. Ugleden pravnik, eden izmed

najbolj pomembnih avtorjev indijske ustave. V zakonodajnem oddelku bengalske vlade je opravljal pred vojno razne funkcije. Dopsnik indijske vlade za publikacijo ZN o človeških pravicah. (Jugopres)

Sprejem na Brionih

Brioni, 19. maja. Predsednik republike, ki je bil pred kratkim izvoljen za častnega občana Reke, je opoldne sprejel delegacijo tega mesta s predsednikom mestnega ljudskega odbora Edona Jardasom in ljudskim poslancem Sabora LR Hrvatske Nikolajem Račkimi na čelu, ki mu je prisel diploma častnega občana.

Člani delegacije so izročili predsedniku republike umetniško sliko, maketo bodoče hidrocentrale na Reki in prototip dvigala, ki ga gradi delovni kolektiv podjetja »Vulkan« z Reke.

VELIKASTEN SPREJEM TITOVE STAFETE

POZDRAVI TOVARIŠU TITU
ZA ROJSTNI DAN

Slovenija kliče Titu za 63. rojstni dan: »Na mnoga, mnoga leta, za srečo socialistične Jugoslavije, in mir v svetu!«

Ljubljana, 19. maja. Tisoče pionirjev in mladih, mladincev in mladin ter meščanov je popoldne ob 5. uri pričakalo na prostoru med Narodnim domom in vzhodom v Tivoliju prihod nosilcev republiške Titove stafete. Tu, pred Narodnim domom, so se danes združili najboljše želje prebivalcev Slovenije ljubljenu predsedniku maršalu Titu za njegov 63. rojstni dan. Čudovit pogled se je nutil na množični pevski zbor ljubljanskih šolarjev, na krepke mladince in mladinke v telovadnih krojih in na pionirje z rdečimi

rutami. Na tribuni so se zbrali številni predstavniki množičnih organizacij, organov ljudske oblasti, člani izvršnega sveta, predstavniki JLA.

Malo po peti uri se je pred tribuno uredila vrsta nosilcev Titove stafete. Palico glavne republiške stafete — triglavske je ob burnem pozdravljanju množice izročil podpredsedniku republiškega izvršnega sveta doktorju Marijanu Breclju, član novomeškega »Partizana« Milan Smerdu. Marijan Breclj se mu je, kakor ostalim nosilec, toplo zahvalil. V tej in vseh drugih palicah so bila sporočila slovenskega ljudstva in armade, ki želita maršalu Titu za njegov rojstni dan najboljše za njegovo osebo srečo in nadaljnji procvit naših narodov.

Stafetno palico enot JLA na področju ljudske republike Slovenije je sprejel generalni podpolkovnik — narodni heroj Radivoje Jovanović. Pripadniki JLA čestitajo svojemu velikemu vrhovnemu komandantu in mu želijo mnogo let v srečo in procvit naših narodov. Palico enot JLA je izročil poročnik Mihajlo Djukalič. Toplo pozdravljen je bil tudi prihod nosilcev stafetne palice s čestitkami granicarjev z naše severozahodne meje. Na tribuni so se zvrstili še nosilci koprške, lendavske, bovške, črnomojsko-kočevske in železnoverske. Sončna Gorliška s Tolminko in bovkim kotom, pa belokranjska zibelka partizanstva, osvobodena Koprščina in vesela Štajerska, Gorenjska —

Nemčije. Posebne vize za svoje dopisnike so zaprosili še Asocieted Press, kakor tudi italijanska časopisa »Giornale d'Italia« in »Messaggero«. Številni časopisi so prosili tudi za vize za svoje fotoreporterje. To je samo nekaj imen iz velikega števila novinarjev, ki so že dobili ali pa so zaprosili za naše vize. Glede na to, ča nas od beograjskih razgovorov deli še določeno časovno obdobje, lahko brez dvoma z gotovostjo pričakujemo, da bo zbor inozemskih novinarjev v Beogradu do začetka razgovorov postal še veliko številnejši in pestrejši.

Izjava Mome Markoviča

na skupščini Svetovne zdravstvene organizacije v Mehiki

Mexico, 19. maja. Član zveznega izvršnega sveta in predsednik komisije za ljudsko zdravstvo in socialno skrbstvo pri zveznem izvršnem svetu Moma Markovič je govoril na VII. skupščini Svetovne zdravstvene organizacije v Mehici. V svojem govoru je vodja jugoslovanske delegacije poudaril, da je Svetovna zdravstvena organizacija dosegla velike uspehe pri zatiranju nalezljivih boleznih in da bo morala v bodoče še razširiti svojo delavnost. Seveda se ne more pričakovati, da bi bila pomoč Svetovne zdravstvene organizacije glavni činitelj v reševanju zdravstvenih problemov v posameznih državah. Ti problemi se morejo reševati le z mobilizacijo lastnih sil in z razvijanjem lastne pobude. Posebno je poudaril pomen pomoči nerazvitim državam.

Ko je govoril o pripravah Generalne skupščine OZN za ustanovitev mednarodne organizacije za uporabljanje atomske energije v mirne namene in sklep, da se ta problem reši čim prej, je Moma Markovič poudaril, da je Svetovna

zdravstvena organizacija napravila zelo koristen korak v teh pripravah, pri čemer je omenil spomenico o zaščiti pred radioaktivnimi izžarevanjem in o uporabi izotopov v zdravstvene namene, ki jo je poslal generalni direktor OZN izvršnemu svetu.

Moja delegacija je mnenja, je dejal Moma Markovič, da pomeni ta naloga novo obliko delavnosti Svetovne zdravstvene organizacije, ki naj nadaljuje svoje sodelovanje v procesu proizvodnje in uporabe atomske energije za mirne namene, zlasti na področju zdravstva.

Končno se je zahvalil za pomoč, ki jo je Jugoslaviji izkazala Svetovna zdravstvena organizacija zlasti pri opremljanju domov ljudskega zdravstva in zdravstvenih postaj.

Vodja jugoslovanske delegacije Moma Markovič je včeraj obiskal mehiškega zunanjega ministra Padillo Nerva in ministra za zdravstvo Ignacija Morones Prieta.

Zatem je Moma Markovič sprejel predstavnike mehiškega tiska in jim podal izjavo o nortranji in zunanji politiki FLRJ.

in se v imenu pionirskih odredov zahvalila Titu za skrb, ki jo posveča mlademu rodu. Bišter, krepak in pogumen je ta rod! Kako lepa je bila danes pesem združenih pevskih zborov ljubljanskih šol. Kako gladko so tekale recitacije pionirjev in pionirk. Lep praznik Slovenije je bil to. Za nosilce stafete, ki so po Cankarjevi ulici pohiteli mimo pošte naprej proti Zagrebu se ni strnilo samo nekaj sto mladih športnikov, ki so jih tukaj spremljali nekaj časa, marveč sto tisoče najboljših želja, ki jih bo izročil predsedniku Titu v imenu Slovenije za njegov 63. rojstni dan Milan Smerdu, član »Partizana« iz Novega mesta.

Iz Bohinja do Bleda

BLED, 19. maj. Tudi na Bledu in v Radovljici so danes priredili slovesne sprejeme Titovi stafeti. Na Bled so prinesli stafetno palico iz Bohinja, pridružila pa se je še stafeta iz Gorij. Okoli polnočnega so jo sprejeli vojski v Šoštanju in jo prinesli do Bleda skupno z mladinci in zastopniki delovnih kolektivov.

Na Bledu je stafeto sprejel v imenu LOMO Anton Kunšič, nato pa je po kratkem nagovoru nadaljevala pot proti Radovljici. Tam so stafeto pred »Grajskim dvorom« pričakali zastopniki oblasti in množičnih organizacij. Kratak govor je imel tov. Ivan Bertonec-Johan, Okoli 13. ure je stafeta nadaljevala pot proti Kranju. Na vsaj poti jo je toplo pozdravljalo prebivalstvo Gorenjske. B. B.

Sprejem v Kranju

KRANJ, 19. maja. Ob 14.30 so prispeli v Kranj nosilci Titove stafete z vrha Triglava in iz mnogih drugih krajev Gorenjske. Na Trgu svobode se je zbralo mnogo prebivalcev iz Kranja in okolice, zlasti pa mladin, pionirji in pripadniki JLA. Navzoča je bila tudi častna straža gasilcev.

Stafeto je pozdravil v imenu okrajnega in komunkega odbora SZDL predsednik Martin Košir, ki je naročil stafeti, naj ponese predsedniku republike obiljubne prebivalcev Gorenjskega, da bodo tudi v bodoče z vsemi silami stali na strani socializma in se borili za lepšo prihodnost nas in rodu, ki prihaja za nami.

Pozdrave in čestitke maršalu za njegov 63. rojstni dan so izrazili tudi zastopniki TVD »Partizana«, garnizije JLA v Kranju, mesta Kranja in pionirske organizacije na nižji gimnaziji v Zireh, ki je imela svojo posebno stafeto.

Nad 200 Celjancov
na Titovem trgu

Celje, 19. maja. Ko so se Celjani krenuli po 8. uri zjutraj pričel zbirati na Titovem trgu, da pozdravijo Titovo stafeto, je moč vestno izpolnjevali svoje naloge

Zvezna ljudska skupščina se bo
sestala v začetku junija

Beograd, 19. maja. Pričakujejo, da bodo plenarne seje zvezne ljudske skupščine sklicane v prvi polovici junija. Med najvažnejšimi zadevami na tem zasedanju bo razpravljanje o predlogu splošnega zakona o ureditvi novih občin in okrajev in o spremembi ustreznih predpisov o ljudskih odbori. Načrt tega zakona je bil že predložen zveznemu izvršnemu svetu. V njem so izpremembe obstoječega zakona o ljudskih odbori in se bo s tem omogočilo sprejemanje statutov novih občin in okrajev. Nekoliko kasneje, bržkone v začetku julija, bo zvezna skupščina razpravljala

o predlogu zakona o pristojnosti občin in okrajev, s katerim se bo razveljavil del zveznih predpisov in razširila pristojnost lokalnih enot. Na ta način bo omogočeno, da bodo v kratkem sprejeti potrebni republiški zakoni in da se bo začela nova teritorialna razdelitev države na občine in okraje, kar bo prva stopnja v zgraditvi nove komunale ureditve.

Na junijskem zasedanju zvezne skupščine bodo razpravljali še o nekaterih zakonikih predlogih, med njimi o predlogih zakona o narodni obrambi in zakona o jugoslovanski ljudski armadi.

Zanimanje svetovnega tiska
za beograjske razgovore

Med prosilci za jugoslovanske vize je vrsta uglednih novinarskih imen

Beograd, 19. maja. (Od našega beograjskega dopisnika). Sestanku najvišjih, jugoslovanskih in sovjetskih voditeljev, ki bo konec tega meseca v Beogradu, posveča svetovni tisk izredno pozornost. Tolmačenja so sicer različna, vendar pa je lahko reči, da v glavnem prevladuje misel, da bodo beograjski razgovori pomenili ne samo velik korak naprej k nadaljnjemu izboljšanju jugoslovansko-sovjetskih odnosov, temveč tudi velik korak naprej k izboljšanju mednarodnega položaja.

Beograjski politični krogi menijo, da je mednarodna javnost pravilno ocenila pomen sestanka naših in sovjetskih voditeljev.

Včeraj popoldne so si člani zahodnonemške delegacije ogledali Beograd, nekateri pa so se odpeljali v Novi Sad.

Danes so si gosti ogledali Sarajevo in Zenico, po obisku Jablanici, Mostarju in Dubrovniku pa se bodo vrnili spet v Beograd, kjer bodo zaključili obisk v Jugoslaviji.

Sarajevo, 19. maja. Predsednik Ljudske skupščine Bosne in Hercegovine Đuro Pucar je pritril danes na čast članom delegacije zahodnonemškega Bundestaga kosilo. Prisotni so bili tudi podpredsednik republiškega izvršnega sveta Urošja Danilović, komandant sarajevske vojsne oblasti generalpodpolkovnik Veljko Kovčević in večje število ljudskih poslancev.

Člani zahodnonemške parlamentarne delegacije so popoldne obiskali Zenico, kjer so si ogledali temkajšnji metalurški kombinat.

Predavanje
Marjana Vivoda

Bruselj, 19. maja (Tanjug). — V sindikalnem domu v Bruslju je član predsedstva centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije Marjan Vivoda danes predaval brusljskim sindikalnim aktivistom o temi »socialistična demokracija v jugoslovanski praksi«.

VREME

Vremenska napoved za petek: Toplejša zonočno vreme. Čez dan nekoliko povišana oblačnost. V alpskem svetu nametnost in krajevnim ploham. Temperatura ponoči med -3 in +3, na Primorskem okoli 6, podnevi med 12 in 17 stopinj Celzija. Zjutraj v nižinah megla, v ostalih predelih soveine in osrednje Slovenije slana.

Povzročeni škodo je treba povrniti Prihoda skupščina Stalne konferenice mest bo v Ljubljani

Neuveljavljanje odškodninskih zahtevkov ni v skladu s socialističnim gospodarjenjem

Ko govorimo o kriminalu v gospodarstvu, ne smemo prezreti, da se s temi kaznivimi dejanji povzročajo določene gospodarske škoda splošnemu ljudskemu premoženju. Ta škoda sicer ni tako velika, da bi pomnila neko resno oviro za razvoj našega narodnega gospodarstva. Vajnejši je odnos, ki ga imajo podjetja, trgovine, zadrage ipd. do nastale škode.

Neredko se zgodi, da oškodovanci izredno neodgovorno prijavljajo svoje odškodninske zahteve ob kazenskih razpravah. To so namreč desetkrat manjši kakor ugotovljena dejanska škoda, zgodi pa se celo, da jih podjetja med razpravo tudi umaknejo. Oškodovanci vse preveč radi izkoristijo kazensko sodbo za to, da nastalo škodo lahko odpišejo, seveda na račun podjetja (beri: družbe). Težnja za takimi odpisi in spregledovanjem škode moramo oboje, ker ni združljiva niti s socialističnim gospodarjenjem niti s socialistično moraljo. Upravni organi se nam vsiljuje vprašanje, ali je bila ocenitev škode komisijsko ugotovljena in ali so tisti, ki so dovolili odpis škode, vpravljeni za mnenje delavske svete in upravne odbore.

Najbolj hud primer neodgovornega odnosa do povzročene škode je tako imenovano »odpisovanje«, ki je nedopustno in kaznivo, vendar poznamo vrsto primerov, da podjetja to delajo.

Sofer Grafičnega nabavnega zavoda v Ljubljani je razbil avtomobil, ki je last splošnega ljudskega premoženja in povzročil nad 200.000 dinarjev škode. DOZ je škodo poravnal do 140.000 dinarjev, ostanek škode pa je podjetje odpisalo na račun sklada za amortizacijo, kar pomeni razen drugega tudi kaznivo manipuliranje s skladi. Soferjeva krivda je bila ugotovljena, škoda pa plačala družba! Ta primer je seveda vzel v pretres ljubljansko okrajno tožilstvo in obtožilo direktorja ustanove zlorabe družbenega položaja, ker je dovolil odpis škode.

Drugi primer je lažljivi, bolj pogost, moralno pa nič drugačen kakor prvi. Knjigovodnica KZ v Blagovici je bila obtožena nezvestega dela v službi, ker je bil ugotovljen primankljaj din 151.000.— Predsednik zadrage pa je vložil odškodninski zahtevek v višini 6.000 dinarjev!

Tako »vodilovanje« oškodovanih strank s sodiščem res nima nič skupnega z bojem proti gospodarskemu kriminalu, prej bi

Obisk zveznih poslancev v severni Sloveniji

Maribor, 19. maja. Zvezni poslanci, ki potujejo po državi, da se seznanijo z gospodarskimi razmerami, so danes prispeli na Pragersko, od koder so najprej odpotovali v Kidričevo in si pod strokovnim vodstvom ogledali našo največjo tovarno aluminija in glinice. Zvezni poslanci so se podrobno zanimali za proizvodni proces in delovne pogoje. Iz Kidričevega so odpotovali v Ptuj, kjer so si ogledali zanimivosti tega zgodovinskega mesta in obiskali tudi nekatera podjetja ter vinarstvo zadrage. Iz Ptuja so krenili v Rogatec in Rogoško Slatino, kjer so si poleg zdravilišča ogledali tudi steklarstvo. Preočili bodo v Rogoški Slatini, jutri pa bodo prišli v Maribor, kjer si bodo ogledali Tovarno avtomobilov, mari-borsko tekstilno tovarno, vinarstvo zadrage in hidrocentrale na Mariborskem otoku. Iz Maribora bodo odpotovali v Slatino Radenci, kjer bodo preočili, od tam pa bodo krenili v Prekmurje. —ro.

Prvi kongres tekstilnih inženjrov in tehnikov

Maribor, 19. maja. Danes so se začeli zbirati v Mariboru delegati za I. kongres Zveze društev tekstilnih inženjrov in tehnikov. FLRJ. Najvišjeje in je okoli 40 delegatov iz vseh republik. Večina delegatov iz Srbije, Makedonije in Črne gore je prispela že dopoldne, iz Hrvaške pa popolno in zvečer. Delegati iz Slovenije bodo prišli po večini z jutrišnjimi jutranjimi vlaki. Kongresni odbor je pripravil vse potrebno in dobe delegatov v sprejemni pisarni, ki je nameščena v kavarni »Jadrano«, vsa potrebna pojasnila in navodila. Ker je v Mariboru pre malo hotelskih sob in zasebnih prenočišč, so morali delegatov nastaniti v pohorčujajo zvezo posebni avtobusi. Zasedanje kongresa se bo začelo v soboto ob 8.30 dopoldne v veliki dvorani doma JLA. —ro.

OBISČITE RAZSTAVO POMORSKE SREDNJE SOLE V PIRANU

SET LET SVOBODE NA SEVERNEM JADRANU

Razstava bo odprta v Domu enotnih sindikatov na Miklošičevi cesti v Ljubljani od 15. do 31. maja 1955, vsak dan od 10. ure dopoldne do 8. ure zvečer.

lahko trdili, da je to zelo škodljiva potuha.

Poznamo primere, da podjetja umaknejo ali celo ne vložijo odškodninskih zahtevkov in za to navajajo številne vzroke. Med drugim je tudi ta, da storilci kaznivih dejanj nimajo premoženja, da se na prestajanje kazni tdi. To po našem mnenju ne more biti opravičilo, da odškodninski zahtevek ni bil vložen. Če uprava podjetja umakne odškodninski zahtevek, se najraje izgovori, da se bo sama pogovorila s povzročitelji škode o povračilu in višini. Nič nimamo proti temu, da podjetja to stori, vendar bi moralo biti izterjevanje škode pod družbeno kontrolo. O tem bi morali obvezno odločati delavski sveti in upravni odbori, nikakor pa ne direktor

NOVI PREDPISI

Od česa in kako se bo plačeval davek od dediščin in od daril

V Uradnem listu FLRJ št. 19 z dne 4. maja 1955 je izšel zakon o davku od dediščin in o davku od daril, ki je stopil v veljavo dne 12. maja 1955. Predpisi tega zakona so izredno ugodni za naše davkoplačevalce, zlasti pa za kmečka gospodarstva.

Po tem zakonu se bo plačeval davek od dediščin in davek od daril samo v primeru, če bo kdo podedoval ali pa dabil v dar dve večji ali več kot tri manjša stanovanja ali več kot en poslovnji prostor.

Če je kdo že lastnik kake stavbe ali dela stavbe bo prav tako plačal davek šele v primeru, če bo podedoval ali podarjen premoženje skupno z njegovim lastnim imelo več kot dve večji ali več kot tri manjša stanovanja ali več kot en poslovnji prostor.

Naš državljan od drugega podedovanega ali podarjenega premoženja davka ne bo plačeval, zato je za dediče in obdarjenca odpadla dosedanja težka skrb, kako in s čim bodo plačali davek od prevzetega premoženja zlasti pa od prevzetega zemljišča in podedovanih hiš, ki so vključene v stanovanjsko skupnost.

Zakon predvideva dalje, kako in od česa plačujejo ta davek tuji državljani in kako naši državljani, če podedujejo ali dobijo v dar premoženje v tujini in ga nato spravijo v našo državo, kar bo pa le redki primeri, posebno, ker bodo glede obdavčenja tega premoženja izdani še posebni predpisi. Do izida teh predpisov naši državljani ne plačujejo davka za premoženje, ki je podedovano ali podarjeno v tujini in so ga spravili v Jugoslavijo.

Važni so še predpisi o odmeri davka v primerih, če se kdo odpove dediščini. Glede tega navaja zakon tri primere in sicer: Če se dedič odpove dediščini pa ne navede osebe, v katere korist se odpoveduje, plača davek samo tisti, ki je dediščino sprejel. Če odstopi dedič dediščino določeni osebi, ki bi tudi

ali uprava podjetja sama. Če pa bi v kakem primeru ne prišli do sporazuma, bi bilo najbolje, da se zadeva izroči civilnemu sodišču.

Vse primere neodgovornega odnosa do uveljavljanja odškodninskih zahtevkov za škodo, ki je bila povzročena splošnemu ljudskemu premoženju bo nadzorovalo tudi javno tožilstvo. Javni tožilec sam ne more vložiti odškodninskega zahtevka, če ni za to od oškodovanca posebej pooblaščen. Podjetja delajo ta pooblastila, vendar moramo ugotoviti, da morajo tožilstva nanje dati časa čakati in tudi večkrat urgirati. To pa nam okrepi trditev, da imajo določeni ljudje v naših ustanovah, podjetjih, trgovinah itd. še vedno premalo čuta odgovornosti. Priprani smo, da le-ti delajo mimo vednosti delavskih svetov in proti njihovi volji, ali pa celo izločijo svoje viorabijo ugled delavskega sve-

sticer prišla do dediščine, če odpovedi ne bi bilo, plača davek prav tako samo tista oseba, ki dediščino sprejme. Recimo, da je umrl poročen mož, ki ima ženo in enega sina. Če se mati odpove v prid sinu, bo plačal davek torej samo sin.

Če pa odstopi dedič dediščino določeni osebi, ki sicer do dediščine brez odpovedi ne bi prišla, plača dedič, ki je dediščino odstopil, davek od dediščine, oseba, ki ji je bila dediščina odstopljena, pa davek od darila. Ker pa se obdavčuje samo več kot dvoje odnosno več kot trije stanovanji ali pa več kot en poslovnji prostor, bo prav redko prišlo do odmere in plačila davka.

Zakon pozna dalje razne olajšave, med katerimi je vsekar najvažnejša ta, da lahko obstoja sicer po zakonu davčna obveznost, vendar pa se kljub temu davek ne bo vedno odmeril in ne plačal, temveč bo treba davek predvsem plačati šele tedaj, če se podedovano ali podarjeno premoženje odtuj.

Davčne stopnje t.j. takozvani procenti kot jih naše ljudstvo imenuje, so po novem zakonu zelo nizki in se gibljejo od 0% do 30%, dočim so bili po stari uredbi do 70%. Davek je odvisen od stopnje sorodstva in od vrednosti podedovanega ali podarjenega premoženja.

Ljubljanski inštitut pomaga pri elektrifikaciji Makedonije

Ljubljana, 19. maja. Inštitut za elektriško gospodarstvo v Ljubljani je sklenil s skupnostjo za elektriško gospodarstvo LR Makedonije pogodbo o sodelovanju pri elektrifikaciji te ljudske republike. Tako bodo strokovnjaki — sodelavci ljubljanskega inštituta za elektriško gospodarstvo izdelali do konca leta energetskega bilanca Makedonije, osnovni projekt o izkoristitvi vodnih sil ter idejni projekt najprimernejše graditve visokonapetostnih daljnovodov. J. K.

Razstava higiensko-tehnične zaščite dela v Kopru

V prvih treh mesecih je bilo letos v koprskem okraju 319 nezgod pri delu, 40% več kakor lani

jetjih, ki ne ustrezajo sodobnim potrebam proizvodnje. Inspekcija dela, ki redno pregleduje delovne pogoje v posameznih podjetjih in različne vzroke vsake posamezne nesreče, je že v številnih primerih podvela primerne ukrepe za odpravo pomanjkljivosti. Izreden pregled so zahtevala lani in letos v nekaterih tovarnah tudi komisije strokovnjakov Centralnega higienskega zavoda iz Ljubljane in Zagreba. Pri pregledu tovarne »Arignon in Ampelea« je komisija Centralnega higienskega zavoda iz Ljubljane ugotovila večje pomanjkljivosti na področju sanitarno-zdravstvenega varstva in pri tehnični zaščiti dela. Komisija je vodstvu obeh tovarn izdala nalogo za zgraditev delavske menze za okoli 600 delavcev, za gradnjo nove garderobe in kopalnice, za ureditev naprav za klimatizacijo delovnih prostorov in nove obratne ambulante. Vodstva obeh podjetij sta že začela odstranjevati ugotovljene pomanjkljivosti. Inspekcija dela je ugotovila večje pomanjkljivosti tudi v kmetijski zadruzi v Sečovjah, kjer imajo pokonske elektromotorje neozemljene. Žage cirkularke brez zaščitnih oklepov, nezavarovano letenje in transmisije.

Po sklepu inspekcije dela in predstavnikov podjetij koprskega okrajnega sveta je bila imenovana posebna higiensko-tehnična komisija za zaščito pri delu, vendar doslej razen sečoveljskega rudnika — niti eno podjetje ukrenilo niti eno delo v tem področju. Razen predavanj in razstav, ki bodo seznanila delavce s zaščitnimi sredstvi za zmanjšanje delovnih nezgod, bo k odpravi nezgod vsekar znatno orblo mozel odlok, po katerem bodo morala podjetja sama izplačevati vse stroške v primerih, ko bo ugotovljeno, da niso dovolj poskrbeli za varnost pri delu.

Na vsak način bodo imeli delovni kolektivi veliko korist od danes odprtih razstav, ki bo seznanila delovne ljudi z raznimi varnostnimi ukrepi in zaščitnimi sredstvi, ki so znanstveno in obsežno raziskana. Razstava bo odprta v Domu enotnih sindikatov na Miklošičevi cesti v Ljubljani od 15. do 31. maja 1955, vsak dan od 10. ure dopoldne do 8. ure zvečer.

ta v ta namen. Mnenja smo, da izterjevanje povzročene škode pomeni del kazni. Ob doslednem izterjevanju povrnitve škode bodo storilci kaznivih dejanj nedvomno prišli do spoznanja, da se jim prav nobeno kaznivo dejanje ne izplača, ker morajo škodo na ta ali oni način povrniti do zadnjega dinarja.

Prav je, da tožilstva bdijo nad tem, ali bo škoda povrnjena ali ne in da o teh zadevah neposredno opozorijo delavske svete ter druge pristojne organe, v žavno pravobranilstvo. Tako bo določenih primerih pa naj tudi ljudski odbori odločneje nastopajo. Tako bo škoda, povzročena narodnemu gospodarstvu, vsaj do določene mere povrnjena, hkrati pa bodo tisti posamezniki, ki samovoljno razpolagajo s splošnim ljudskim premoženjem, poklicani na odgovornost. V. Stempihar

Obisk britanskega znanstvenika

Dne 21. maja bo prispel v Beograd profesor univerze v Londonu, arhitekt ovestal, v ministrstvu za urbanizem sir William Holford. Med svojim 30-dnevnim bivanjem v Jugoslaviji bo obiskal tudi Zagreb, Ljubljano in Sarajevo, kjer bo imel nekaj predavanj o angloski arhitekturi in urbanizmu, prisotnost pa bo tudi posvetovanju jugoslovanskih urbanistov, ki se bo začelo 26. maja v Sarajevu.

Včeraj in danes

Obisk britanskega znanstvenika. Dne 21. maja bo prispel v Beograd profesor univerze v Londonu, arhitekt ovestal, v ministrstvu za urbanizem sir William Holford. Med svojim 30-dnevnim bivanjem v Jugoslaviji bo obiskal tudi Zagreb, Ljubljano in Sarajevo, kjer bo imel nekaj predavanj o angloski arhitekturi in urbanizmu, prisotnost pa bo tudi posvetovanju jugoslovanskih urbanistov, ki se bo začelo 26. maja v Sarajevu.

Titove štafete na poti v Beograd

(Nadaljevanje s 1. strani) no deževalo, vendar je k slavnosti prišlo okoli 8000 Celjanov, med njimi okrajni sekretar ZKS Franc Simončič, predsednik OLO v Celju Riko Jerman, ljudski poslanec Mica Slankovica, zastopnik JLA itd. Medtem ko so na slavnostni prostor prihajale številne lokalne štafete ter štafete iz delovnih kolektivov, ustanov, kol itd., je partizanske pesmi igrala godba na pihalu SKUD »France Prešeren«. V imenu prebivalcev celjskega in šoštanskega okraja je govoril tudi tov. Franc Simončič.

V zasovskem revirju

TREBOVLJE, 19. maj. Danes je tekla skoci Zasavje štafeta trboveljskega okraja, v kateri so sodelovali številni člani raznih športnih društev, pripadniki JLA, pionirji in drugi. Glavna štafeta je odšla na pot zjutraj iz Kranjice pri Rimskih Toplicah. Povod, kjer se je ustavila, jo je pričakovala množica ljudi z godbo. Tu so bili prirejeni tudi krajiški kulturni nastopi.

V Gorici s cvetjem

Nova Gorica, 19. maja. Titovo štafeto, ki je danes prispela na Razdrtje okoli 11.15. uri, je na vrsto spremljal že, danes ob nje

Silno neurje na Primorskem s točo in snegom

Nova Gorica, 19. maja. Kmalu po četrti uri zjutraj je začelo divjati nad Goriško strahovito neurje. Tako na naši kakor na italijanski strani Goriških Brd so začeli pogubonosne oblake, vendar brez uspeha. Nad Brdi in delom Furlanije se je usula debela toča, ki je ponekod zapadla do 10 cm višine. To je bila prva katastrofa, saj je v Goriških Brdih uničila toča dobri dve tretjini vseh pridelkov in češenj, ki so dobro obeti in že dozorevale. Razen Gradnice pri Medani, Vipolže, Zgor-njega in Spodnjega Cerova, Ljubljane in Sabotina, ki so bila manj prizadeti, lahko rečemo, da je v ostalih krajih pridelki skoro popolnoma uničeni. Med silnim navihom z močno burjo je padala toča tudi v okolici Nove Gorice, kjer pa je povzročila manjšo škodo. V hribih pa je močno snežilo. Tako je sneg pobelil pobočja Nanosa, Cavnja in Trnovskega gozda. Sneg je zapadel skoro do Postojne. Močno je snežilo tudi na Crnem vrhu in po vmesnem Trnovskem gozdu. V Vipavski dolini je močna burja ruvala velike topole in povzročila dojkaj škodo v vinogradu. Najbolj so prizadeta Brda, kjer ljudje ne pominjajo take toče. Kmetijski strokovnjaki okrajne zadrage so odšli na teren, kjer ugotovljajo škodo in dajejo kmetom nasvete, kako naj rešijo, kar se rešiti da. Tria je namreč tako poškodovana, da se ji bo pridelavo na pridelku celo prava. Kmetije so prizadeti še bolj, ker so letos mnogo investicij namenili kmetijski in

Za novega predsednika je bil izvoljen dr. Marjan Dermastia

SARAJEVO, 20. maja. Zadnji dan V. skupščine Stalne konferenice mest je bil večerj posvečen obravnavanju notranjih organizacijskih zadev stalne konferenice. V začetku so podala predsedstva treh delovnih komisij poročila o zaključkih razprav o inspekcijski službi, o kadrovskih vprašanjih in o problematiki lokalne uprave.

Letno poročilo predsedstva o delu Stalne konferenice mest v letu 1954-55 je podal dosednji predsednik Vječeslav Holjveac.

Pred letom dni so bili sprejeti na splitski skupščini nekateri predlogi, ki so jih v enem letu uresničili. Ustanovili so posebno komisijo za stanovanjsko vprašanje. Imela je pet seč, na katerih so proučili in razčlenili preča vprašanja stanovanjskih gradenj, finančna kreditiranja teh gradenj, kakor tudi problem družbenega upravljanja stanovanjskih hiš. Razen tega je dala komisija pobudo za statistični popis stanovanj, zgrajenih od 1945. do 1954. leta. To so opravili zvezni in republiški zavodi za statistiko, sodelovala pa je tudi stanovanjska komisija Stalne konferenice mest. Vendar je bila zaradi čedalje bolj zahtevnih nalog letos komisija razširjena. V novem sestavu je doslej obravnavala vrsto zakonskih

predpisov o organizaciji krajevnih skladov za stanovanjske gradnje.

Stalna konferenca mest je v tem času navezala tudi mnogo stikov z Mednarodno zvezo mest in s podobnimi organizacijami v posameznih državah. Stalna konferenca je lani sodelovala tudi pri delu komiteja za stanovanjska vprašanja Evropske ekonomske komisije Združenih narodov.

Dosedanje predsedstvo je predložilo, naj bi bila poslej le ena sama skupščina v letu, kajti mnogo lažje je obravnavati posamezne probleme na delovnih sestankih, kakor pa v obliki skupščinskih zasedanj.

Razprava po poročilu je bila kratka. Za njo so sprejeli sklepe, ki jih je predložilo staro predsedstvo. Povečali so število članov Stalne konferenice mest in sklenili, da bodo sodelovali na Mednarodnem kongresu mest v Rimu.

Pređen je bila zaključena V. skupščina, so izvolili novo predsedstvo Stalne konferenice mest. Za predsednika je bil izvoljen dr. Marjan Dermastia. Hkrati so sklenili, da bo prihajanja letna skupščina v Ljubljani.

Skld za pospeševanje kmetijstva na Hrvaškem

Zagreb, 19. maja. Letošnji sklad za pospeševanje kmetijstva na Hrvaškem je izvršil svet Hrvaške je že sprejel sklep o tem, kako naj se ta sklad izkoristi. Za kmetijstvo je namenjenih 56 milijonov za živinorejo 73, za rastlinjake 23, za veterinarsko 35, za opremljanje kmetijskih postaj 59, ostalo pa za druge panoge kmetijstva in za preračanje kmetijskih razstav. M. B.

Zastopniki ljudskih odborov bodo obiskali Vel. Britanijo

Vlada Velike Britanije je povabila Stalno konferenco mest Jugoslavije, naj pošlje skupno zastopnikov ljudskih odborov na obisk v Veliko Britanijo, da bi spoznali delo tamošnjih krajevnih samouprav. Predsedstvo Stalne konferenice mest je sprejelo to povabilo in bodo 4 ljudski odborni odposlanci v Veliko Britanijo, kjer se bodo mudili od 20. junija do 20. julija.

Viktor Car Emin je prejel nagrado Zveze književnikov

Zagreb, 19. maja. Predsednik Zveze književnikov Hrvaške doktor Miroslav Feldman je v Opatici izročil nastojari jugoslovanskih književnikov Viktorju Carju Eminu nagrado Zveze književnikov Jugoslavije za njegovo življenjsko delo. Poleg denarne nagrade 300.000 din je prejel tudi pisarno. Član zagrebske Opere Car Emin, on je četrti književnik v Jugoslaviji, ki je dobil to priznanje. M. B.

Uspeh jugoslovanskih pevcev v Belgiji

Beograd, 19. maja. Na mednarodnem pevskem natečaju v Belgiji sta dva jugoslovanska solista dobila prvi nagradi. Članica ljubljanske Opere Vilma Bukovec je dobila prvo nagrado v skupini za sopran. Član zagrebske Opere Rudolf Franc pa v skupini za tenor. Z je prejel oboje ocenjena solista iz beograjske Opere mezzosoprano Biserko Cvejić in baritonist Vladimir Dimitrijević. Bodo vsi štiri pevci sodelovali na jutrišnjem zaključnem tekmovanju.

Ljubljanska Opera v Celju

CELJE, 19. maja. Z nocojšnjo predstavo »Seviljskega brivca« se je končalo dvodnevno gostovanje ljubljanske Opere. V okviru prireditve prvega celjskega turističnega tedna je ljubljanska Opera imela štiri nastope, uprizorila je dvakrat »Seviljskega brivca« ter dvakrat »Lucijo Lamermour«. Nastop članov ljubljanske Opere je bil zelo topla sprejet. Med prvaki je vsekar žela največ prijazenjo Nada Vidmarjeva za naglavno vlogo v Domizetjevi operi. M. B.

NALJPEŠE ILUSTRACIJE objavlja revija »TOVARIS«

Koper, 19. maja. V koprskem obratnem pasu je davil med hudim neurjem padala prva letosnja toča. Nekaj škode so ugotovili na trtah in paradniških predvsem v okolici Kopa. Prizadeto je tudi gradbeno podjetje »Slovenija-ceste«, ki gradi novo cesto Koper-Sonožec na deski Crni kal. Močan haliv, ki je sledil toči, je omehal sveže nasipe, tako da bodo gradbena dela za nekaj dni zaostala. B. G.

S seje OLO v Sošanju

Soštanj, 19. maja. V dvorani sindikalnega doma v Sošanju je bila danes seja OLO. Po kmetijski upravnega odbora okrajnega sklada za stanovanjsko graditev, ki ga bo vodil tov. Frdo Blagotinsk, so ljudski odborni sprejeli prošnjo podpredsednika OLO in predsednika gospodarskega sveta Jožeta Turnška za razrešitvo funkcije Turnška za mandat. Ljudski odbor je odzvel tov. Turnšku le imuniteto, ne pa mandata. Na posebno zahtevo ljudskih odborov je bil nato razrešen dolžnost tajnik OLO tov. Mešič. Kakor tov. Turnšku tako je tudi tov. Mešič v teku kazenski postopek. Medtem ko bo začasnega predsednika gospodarskega sveta na nastajajoči seji OLO predlagala komisija za imenovanja, so se ljudski odborni sklenili, da bo začasnog vodil tajnika ovestal tov. Lesnik. V razpravah o uvajanju novega

plačilnega sistema se je uveljavila zahteva, naj se čimprej uredi izplačevanje prejemkov po novih tarifnih pravilnikih. V večini podjetij so bili tarifni pravilniki spet izvedeni. Ljudski odbor je dalje, pozneje tolačenje teh predpisov pa določa, da je izplačevanje prejemkov po novih tarifnih pravilnikih mogoče šele en mesec po njihovi potrditvi. Na zahtevo ljudskih odborov bo okrajni ljudski odbor iskal tozadevno tolačenje pri odgovornih torumih. Ljudski odbor je sprejel še odlok o dopolnitvi dohodnini za kmetijstvo, za samostojne poklice in premoženje. Ljudski odbor je razpravljal tudi o garancijskih izjavah za nekatere gospodarske organizacije. V načelu so ljudski odborni odobrili poročilo, toda brez potrebne pologa, kajti OLO v Sošanju ni imel razpoložljivega sredstva za ta namen. M. B.

Razen dela te komisije je Stalna konferenca mest opravila lani tudi mnogo znanstveno-raziskovalnih in analitičnih nalog, ki zadevajo vso obsežno problematiko, življenje in rast naših mest. Nič manj pomembno delo je bilo proučevanje in predlaganje mnenj k zakonskim predpisom, ki zadevajo problematiko naših mest.

Stalna konferenca mest je v tem času navezala tudi mnogo stikov z Mednarodno zvezo mest in s podobnimi organizacijami v posameznih državah. Stalna konferenca je lani sodelovala tudi pri delu komiteja za stanovanjska vprašanja Evropske ekonomske komisije Združenih narodov.

Dosedanje predsedstvo je predložilo, naj bi bila poslej le ena sama skupščina v letu, kajti mnogo lažje je obravnavati posamezne probleme na delovnih sestankih, kakor pa v obliki skupščinskih zasedanj.

Razprava po poročilu je bila kratka. Za njo so sprejeli sklepe, ki jih je predložilo staro predsedstvo. Povečali so število članov Stalne konferenice mest in sklenili, da bodo sodelovali na Mednarodnem kongresu mest v Rimu.

Pređen je bila zaključena V. skupščina, so izvolili novo predsedstvo Stalne konferenice mest. Za predsednika je bil izvoljen dr. Marjan Dermastia. Hkrati so sklenili, da bo prihajanja letna skupščina v Ljubljani.

1. septembra bodo začeli delati novi ljudski odbori v Hrvaški

Zagreb, 19. maja. Na seji izvršnega sveta Hrvaške so razpravljali o tem, da bo moral Sabor Hrvaške letos sprejeti republiški zakon o teritorialni razdelitvi Hrvaške in o ureditvi novih okrajev. Izdani bodo tudi predpisi, po katerih se bodo spremenile pristojnosti dosedanjih organov. Letos bodo tudi volitve v nove okrajne in mestne ljudske odbore. Najprej bodo konstituirani okrajni, nato pa občinski odbori. Novi ljudski odbori bodo na Hrvaškem začeli delati 1. septembra.

Antiperonosopna služba

POROČILO ZA 19. MAJ. V sredo so se temperature nekoliko dvignile in so gibale med 10 in 15 stopinj. Relativna vlaga je bila v glavnem neizpremenjena, le na Primorskem, kjer je pressegla 80%, je nekoliko dvignila, s izjemo Slovenske Istre in tržaško-komenskega kraja so bile padavine od 27. maja do 2. junija izdatne (16 do 30 mm).

V jutranjih urah dne 19. maja je zajela toča kraje v okolici Ajdovščine, Vipolže, Sempetra pri Gorici, Temenice, Črna na Koroškem, v Goriških Brdih, kjer je v Vipolžah težala 20 cm na debelo in povzročila ogromno škodo. Napoved: Vinogradnike primorskega sektorja opozarjamo, da je po sedanjih vremenskih pogojih pričakovati izbruh peronosopre v noči med 24. in 25. majem. Prvo škropljenje mora biti v Goriških Brdih (Vipolže), v okolici Ajdovščine in Sempetra pri Gorici izvršeno do 24. maja. Do 25. maja je poškropiti vinograde v okolici Temenice, Lož pri Vipavi, Kopa, Crnega Kala, Smarja nad Koprno in Skočjanu in Kubedu. V okolici Branice pa naj bodo vinogradi poškropljeni do 27. maja. V primeru večje otopletve se bo inkubacijska doba skrajšala. Zato svetujemo, da pohitite s škropljenjem. Skroplite z 1,5% bordijsko brozgo, kateri primestajev žveplove pripravke 1.060.53, 1.060.500, Cumulus ali Sumpolori v koncentraciji 0,3% ali 300 gramov na 100 litrov vode.

Prihodnje dni skrbno zasledujte naše napovedi preko Radia in tiskja, ker je to najbolj zanesljiva izrednih vremenskih prilik verjetno dopolnjevanje. Posebno opozorilo: Opozarjamo vinogradnike v predelih kjer je padala toča, da naj le-tu ostajajo, in v takoj pričnejo s škropljenjem vinogradov.

Kmetijski inštitut Uprava hidrometeorološke službe

DEVIZNI TEČAJI

Na rednem sestanku so bili 17. maja zaključki po naslednjih tečajih: US 3.430, 3.478,06, 3.469,27, 1.056,43; Lstg 9.600, 9.650, 9.600, 1.042,86; DM 99.000, 100.240,49, 100.109,32; 1.301,53; Pfrs — 7.371,72, 7.371,72, 1.371,82; Pfrs — 1.065,54, 1.065,54; 1.145,67; Sfrs 76.222, 76.224, 76.244,77; 1.011,05; Lit 528, 527,67, 532,38, 1.009,13; Lit STT — —, 500, 941,67; Hfl — 80.000, 80.000, 915,33; Sv. kr. — 76,222, 1.254,37; Avstr. — 2.665,51, 2.666, 785,67; Dan. — 2.800, —; Grč. — 1.313, 1.313, 337,67; Turč. 680, 668,56, 990, 132,93; Indonezija — 698, 1.703,02, 467,67; SSSR 1.900, 1.557,46, 1.846,13, 615,38; Madž. 1.840, 1.344,37, 1.652,15, 615,38; Poljska 1.060,53, 1.060,500, 500, 500, 1.950, 1.308,35

OB ROBU dogodkov

DOPIŠ IZ WASHINGTONA

Komentarji o beograjskih razgovorih

(Od posebnega dopisnika »Politike« in Slov. Poročevalca.)

Clarino maščevanje

Gospa Clara Boothe Luce je v času svojega službovanja kot ameriški veleposlanik v Italiji poskrbela že za več neprijetnosti, ki so škodovala tako ugledu njene kot italijanske vlade. Italijanski in ameriški tisk te dni ponovno preneva posledice Clarine netočne prognoze in užaljenosti, ker italijanski poslanci in senatorji niso izvolili tistega predsednika republike, za katerega se je odločila gospa Clara, ampak so, kakor piše »Christian Science Monitor« izbrali nepredvideno izvolitev gospoda Gronchia, pri čemer niso kar nič pomislili na to, da bi s tem lahko odložijo ameriško javno mnenje ali ga vsaj lahko dezorientirajo in da bo zaradi tega ameriška vlada pozorno presodila položaj, preden bo nadaljevala z vlogo božička v isti meri kot doslej.

Cim je bil namreč ob prisotnosti naježene gospe Clare izvoljen Gronchia za predsednika italijanske republike, je vlada ZDA na zahtevu svojega veleposlanika v Rimu, zastavila pošiljanje ekonomske in vojaške pomoči Italiji, ki jo je ponovno vzpostavila šele potem, ko je predsednik republike zavrnil Seelbove ostavko in je bilo »dezorientirano« ameriško javno mnenje pomirjeno. Agencija Associated Press je 14. t. m. ob ponovni vzpostavitvi pošiljanja ameriške pomoči Italiji javila, da ameriška vlada »ni nikoli mislila delati pritisk na predsednika Gronchia ali kakšnega drugega italijanskega voditelja, da bi ga prisilila obdržati na oblasti dobrega prijatelja ZDA kakršne je g. Seelba. Ker pa se ni vedelo, če bo g. Gronchia sprejel ali ne ostavko Seelbe, se je zdelo pametno zavarovati se in zavrti pošiljanje pomoči, dokler se položaj ne bi razčistil.

Seelba je ostal na položaju predsednika vlade in po zadnjih vesteh se tudi zelo trudi, da bi obdržal štiristrankarsko koalicijsko, ker kot gentleman ne bi rad ponovno razjezil gospe Luce. Da bi ji zagotovil svojo vdanost in iskrenost svojih namenov je na kongresu neposrednih obdelovalcev ostro napadel zagovornike sodelovanja z nemčijci, mimogrede je napadel tudi Avstrijo, ki je z nevtralnostjo kupila svobodo, medtem ko je »Italija svobodni narod in ji svobode ni treba kupovati, pokaral pa je tudi tisti mednarodni tisk, ki je zaradi »slabega poznavanja položaja ter iz površnega in prenapetega ocenjevanja epizod (izvolitev Gronchia), ki nimajo nobene opravke z zunanjo politiko«, ustvaril vzemirjenost.

Medtem ko je Seelba dajal italijanskim kmetom pojasnila, ki so dejansko veljala gospe Luce, ki se je v ocenjevanju »epizode Gronchia« prav tako zmotila kot mednarodni tisk, je italijanski veleposlanik v Washingtonu Manlio Brosio pojasnjeval položaj ameriškega podtajnika za evropske zadeve Livingstonu Merchantu, kajti poleg stabilnosti Seelbove vlade, ameriški tisk terja še nekatera druga pojasnila predvsem, kdaj misli italijanska vlada izpolniti petrolejske zakonodaje, to se pravi, dati ameriškim družbam neomejene koncesije za črpanje nafte iz italijanskih tal, kakor tudi če je pripravljena dati na svojem ozemlju gostoljubje ameriškim četam, ki se bodo umaknile iz Avstrije.

To so nekoliko težja vprašanja, od katerih pa sta prvi dve tesno povezani med seboj. »Pospeševanje izpolnitve petrolejske zakonodaje«, ki ga terja »Christian Science Monitor« bi prav lahko pomenilo tudi konec Seelbove vlade in morda novo Clarino maščevanje. Velik del italijanskega javnega mnenja namreč sodi, da če »Italiji ni treba kupovati svobode«, ji je tudi ni treba prodajati. Ker pa je gospodarska neodvisnost (ki bi jo lahko okrepili, če bi najto črpali sami) važen del politične neodvisnosti, je malo verjetno, da bosta italijanski parlament in senat odobrila zaželeno izpolnitve petrolejske zakonodaje.

Po enournem posvetovanju v Beli hiši se je minister Dulles podal v zunanepolitični odbor predstavnškega doma in zvedelo se je, da je izrazil svoje nezadovoljstvo zaradi nekaterih pojavov v zadnjih dneh. Če je to res, potem so povzročili to nezadovoljstvo ameriški diplomati iz Evrope. Da omenimo samo Francijo, kjer tamonjši ameriški diplomati opažajo že preveč navdušenja za idejo o dveh evropskih sistemov varnosti, za idejo, ki skriva v sebi to, česar se veseli duša vsakega Francoza: opustitev oborožitve Nemčije.

All Italija, kjer ameriški vojaški strokovnjaki pripravljajo, naj bi ponovno razpravljali o ostalega dolga v višini 200 milijonov dolarjev v zameno za jugoslovansko dobavo strateškega materiala, kakršne je, na primer, baker.

»New York Herald« pa objavlja Lorentzovo poročilo iz Bonna »o evropskem alarmu zaradi ruske igre okoli Tita«. V tem poročilu je rečeno, da Jugoslavlani v Bonnu govore, da bo sestanek v Beogradu čisto na državnem nivoju, drugi pa zopet, da bodo na tem sestanku reševali partijske zadeve. Vendar iz vsega poročila izvzveni bojazen, da bi se Tito kljub vsej svoji odločnosti zdrževati dobre odnose z Zahodom »znašel v položaju, ko ne bi mogel biti več gospodar svoje usode in tako bi lahko prišlo do prekinitve odnosov z Zahodom.«

Tudi v tem poročilu ni toliko opaziti strahu, da bi »prešla Jugoslavija na drugo stran«, temveč bolj strah pred vplivom, ki bi ga lahko imel vsak dogodek na okolico in zahtodne načrte. V ilustraciji tukajšnjega razpoloženja ni odveč omeniti tudi »lebedečega dvoma« nekaterih opazovalcev, da bi lahko prišla iz Beograda neka sovjetsko-jugoslovanska deklaracija na primer o Nemčiji, ki bi bila za Zahod neprijetna.

Splošen vtis je, da prevladuje tu zaenkrat mnenje, »čakati« kaj bo v Beogradu. Nekateri poudarjajo, da je obisk sovjetske delegacije v Beogradu dokaz jugoslovanske zmage. »Christian Science Monitor« piše: »Če bo Moskva dobila nevtralnost Jugoslavije, bo morala pristati na manjšo kontrolo nad sateliti, kajti ti bodo spoznali, da se lahko do gotove mere obnašajo tako kot Titov. V posebnem uvodniku piše ta list, da ne more biti dvoma o Titovem iskrenem namenu obdržati neodvisnost

in pravi: »Če se v zvezi z obiskom sovjetskih predstavnikov v Beogradu lahko pojavlja nek dvom, potem se ta dvom naša na nekaj popolnoma drugega, kot je jugoslovanski odnos bodisi do Zahoda, bodisi do Vzhoda. Najnevarnejše pri tem je dejstvo, da je sedanja Moskva različna od tiste, kateri so se Jugoslavlani l. 1948. uspešno uprli. V bojznji, da so bili Jugoslavlani morda preveč impresionirani nad pomirljivimi znaki, zaključuje list: »Beograjski sestanek bo postal predsednika Tita in njegove sodelavce do neke mere pred iste vrste preizkušnje, pred kakršno se bodo znašli šefi zahodnih sil na razgovoru starih. Tu gre za to, da se izkoristi vsaka priložnost, ki jo nudi sedanja ruska poteza, za olajšanje napetosti, ne da bi se pri tem vdajali iluziji o manjši nevarnosti.«

Miroslav Radoičić

Priznanje svetovni federaciji borcev

ekonomsko-socialni svet je organizaciji bivših borcev dal posvetovalne pravice — Zahvala Vincenta Auriola

New York, 19. maja (AP). Ekonomsko-socialni svet OZN je sinoči odobril svetovni federaciji bivših bojevnikov najvišji posvetovalni položaj.

Po govoru jugoslovanskega delegata Jožeta Brileja, ki je pohvalil federacijo, je ta organizacija, ki zastopa 18 milijonov bivših bojevnikov iz 29 držav, dobila pravico, da sme nastopati v svetu. Za to pravico je glasovalo 15 držav. Sovjetska zveza in Češkoslovaška sta glasovali proti. Velika Britanija se je vzdržala glasovanja.

Priznanje svetovni federaciji borcev

ekonomsko-socialni svet je organizaciji bivših borcev dal posvetovalne pravice — Zahvala Vincenta Auriola

New York, 19. maja (AP). Ekonomsko-socialni svet OZN je sinoči odobril svetovni federaciji bivših bojevnikov najvišji posvetovalni položaj.

Po govoru jugoslovanskega delegata Jožeta Brileja, ki je pohvalil federacijo, je ta organizacija, ki zastopa 18 milijonov bivših bojevnikov iz 29 držav, dobila pravico, da sme nastopati v svetu. Za to pravico je glasovalo 15 držav. Sovjetska zveza in Češkoslovaška sta glasovali proti. Velika Britanija se je vzdržala glasovanja.

Svet je odklonil predlog Sovjetske zveze in Češkoslovaške, naj bi dobile svetovna federacija demokratične mladine, mednarodno združenje demokratičnih pravnikov in mednarodna organizacija novinarjev posvetovalno pravico v svetu. Zavrnil je tudi predlog, naj bi svet vpisal v seznam nevladnih organizacij »mednarodno federacijo pripadnikov gibanja odpora in fašističnih žrtve«.

Bivši predsednik Francoske republike Vincent Auriol je včeraj izrazil zahvalo ekonomsko-socialnemu svetu, ker je dal svetovni federaciji bivših bojevnikov posvetovalni položaj. Pred

Hruščev o beograjskih razgovorih

Pariz, 19. maja (AFP). Kakor poroča radio Moskva, se je sinoči v Kremliju končalo posvetovanje sovjetskih industrijskih delavcev. V zaključni resoluciji je konferenca naročila sovjetskim delavcem, naj ne zamujajo izvedbe proizvodnega programa, naj razvijajo tekmovanje za izpolnitve petletnega načrta pred rokom in naj se dosledno držijo najmodernejših proizvodnih procesov in tehničnih novosti.

Ob zaključku je govoril tudi prvi sekretar komunistične partije SZ Nikita Hruščev, ki je v svojem govoru omenil, da imajo napovedani razgovori med sovjetskimi in jugoslovanskimi državniški velik pomen za zmanjšanje mednarodne napetosti in utrditve miru na svetu. Dejal je, da so dani vsi potrebni pogoji za popolno normalizacijo zvez med ZSSR in Jugoslavijo. Naše trdno prepričanje je, je dejal Hruščev, da se je treba držati načel enakopravnosti in nevmešavanja v notranje zadeve, če

hočemo med državami obdržati normalne zveze. Na tej podlagi je popolnoma mogoče navezati trdne in prijateljske zveze z Jugoslavijo. Hruščev je izrazil prepričanje, da je mogoč razvoj trgovine in trgovskih zvez med našima državama ob za obe strani koristnih pogojih. Narodi Sovjetske zveze in FLRJ imajo solidne temelje za široko in vsestransko sodelovanje, je zaključil svoja izvajanja Hruščev, in to sodelovanje bo važno ne samo za sovjetske in jugoslovanske narode, pač pa za stvar miru in vsem svetu.

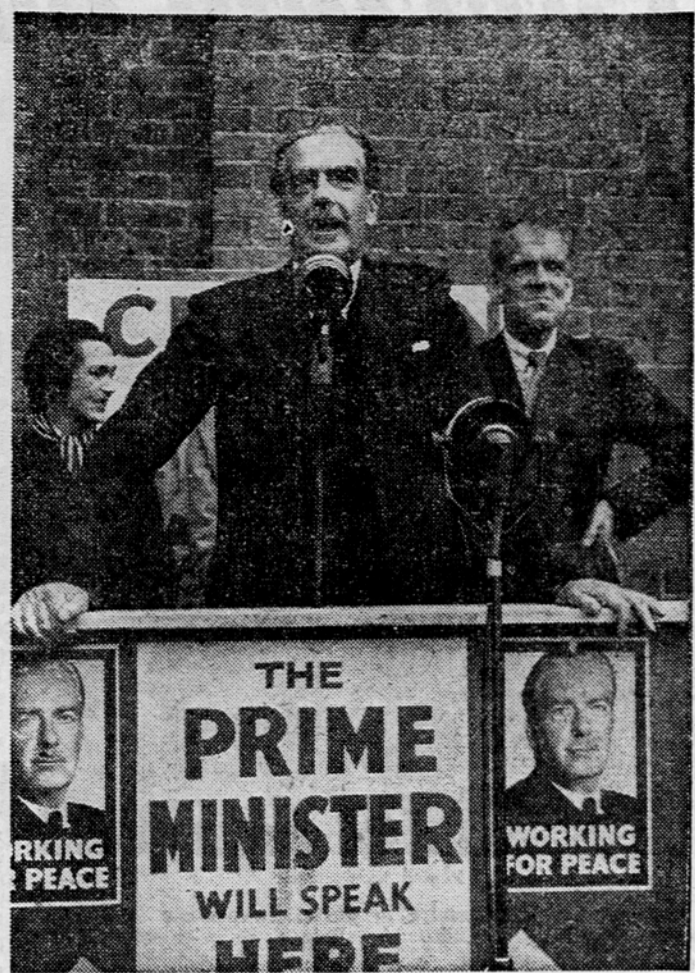
Kakšne spremembe lahko prinesejo volitve...

...rad bi bil dosegel konferenco na najvišjem nivoju... Toda nikakor nisem mogel prepričati predsednika Eisenhowerja, da bi se ogrel za to zamisel.

Sir Winston Churchill, 2. marca 1955

Opazovalci trdijo, da je ameriška vlada sprememba lische do četvernega sestanka, da bi podprla britanske konservativce pri volitvah. (Karikatura Vicky — Daily Express)

NOVICE V SLIKI

V volilnem proglasu, ki ga je namenil svojim volivcem v okraju Limgington in Warwick, pravi Eden, da »nikoli ne bo klonil v iskanju mirnega načina za osvoboditev sveta od strahu pred vojno in za zavarovanje miru. Biti moramo odločni, kajti slabost lahko pripelje do vojne in podreditve brez boja«. Boj za mir in iskanje načina za ureditev sožitja na svetu je vodilna tema v britanski volilni kampanji. Po anketi konservativnega lista »Daily Express« imajo konservativci 3,5 odstotka volivcev več za seboj kot laburisti. Če bodo ta procent obdržali, bodo po predvidevanjih »Daily Expressa« dobili večino sto posancev. Na sliki: sir Anthony Eden govori na snemu od svojih volilnih zborovanj.

od srede

MOSKVA. — »Pravda« je objavila uvodnik o bližnjem srečanju jugoslovanskih in sovjetskih voditeljev, v katerem izražajo upanje, da se bodo izboljšali odnosi na podlagi enakopravnosti in v obojestransko korist.

BANGUN. — Predsednik burmanske vlade U Nu je sprejel povabilo sovjetske vlade, naj obišče ZSSR. Burmanski premier bo na svojem potovanju obiskal Jugoslavijo, Izrael, Egipt, Vel. Britanijo, Japonsko ter ZDA.

DUNAJ. — Sovjetski poveljniki v nekaterih avstrijskih mestih so že sporočili krajevnim oblastem, da bodo v kratkem zaprli svoja poveljstva. Kaže, da sovjetska armada ne bo čakala na ratifikacijo avstrijske državne pogodbe. Ameriške čete po izjavi njihovega poveljnika v Avstriji niso dobile še nobenih navodil glede umika.

LONDON. — Val stavk, ki je tik pred volitvami zajel Britanijo — stavkajo rudarji na Sikotskem in v Yorkshiru, za prihodnji teden pa je napovedana stavka 17.000 pristaniških delavcev — prizadeva britanski vladi resne skrbi.

DUNAJ. — Togo stališče, ki ga je zavzela bonnska vlada glede nemške imovine v Avstriji, ki po državni pogodbi pripada brez povračila državi, je vzburilo v avstrijski prestolnici precejšnje negotovanje. Nemčija tudi po določilih pariških sporazumov ne sme zahtevati od Avstrije nobenega povračila za bivšo nemško imovino.

KAIRO, 19. maja (Tanjug). Kakor piše »Al Tahrir«, je poveljstvo britanskih oboroženih sil na Srednjem vzhodu sporočilo, da je bilo od podpisane anglo-egipčanske sporazuma do 18. maja iz Suškega prekopa evakuiranih 40 tisoč britanskih vojakov in častnikov. Do 19. junija bo evakuiranih še 50.000 vojakov in častnikov.

NEW DELHI. — Pakistanski ministri predsednik Mohamed Ali in indijski premier Nehru sta zaključila štiridnevne razgovore o vprašanju Kašmira. Sklenjeno je bilo, naj prebivalstvo te pokrajine s plebiscitom odloči o svoji usodi. Istočasno sta se tudi notranja ministrstva obeh držav razgovarjala o ukrepih za ublažitev napetosti na državnih mejah.

PARIZ. — Francoske oblasti so sklenile razširiti obsedno stanje na področje mesta Constantine in na okrajah Biskra in El Oued zaradi napetega položaja. Vse vojno bodo poslali tja nova vojaška ojačenja, kajti številni upornikov se je močno povečalo. Uporniki so napadli francoske postojanke in kmetije francoskih kolonov.

RIM. — Predsednik vlade Scelba se je razgovarjal z zastopniki strank o okrepitvi vladne koalicije, ki ji grozi kriza zaradi notranje neenotnosti krščanskih demokratov in zaradi pritiska z desne. Scelba želi pridobiti republikance za ponovni vstop v vlado, obemem pa bi rad z rekonstrukcijo vlade pomiril desno krilo krščanskih demokratov. V parlamentu bodo neofašisti in monarhisti predlagali nezaupnico vladi, za katero bodo verjetno glasovali tudi komunisti, nemčijci in krščansko demokratiška opozicija.

WASHINGTON. — Na svoji tiskovni konferenci je dejal predsednik ZDA Eisenhower, da stis pristop Zah. Nemčije in avstrijske državne pogodbe okrepila položaj Zahoda. Na četvertni konferenci, je dejal predsednik, bodo ZDA zelo previdne. Govorila bo med drugim o Nemčiji in o razorožitvi. ZDA so zmeraj pripravljene na razgovore s Pekingom glede Formoze, v kolikor je upanje, da bi bili taki razgovori uspešni.

na četrtak

Ameriška prilagoditev?

(Od posebnega dopisnika »Politike« in Slov. poročevalca.)

Washington, 19. maja. Ko je z letalom priletel iz Evrope, je Dulles izjavil, da vsebuje »sestaneke velikih štirih« določene nade na konstruktivna ustvarjanja, kar je manjša sprememba v tonu zaradi tega, ker so do večer ameriški komentarji obravnavali ta sestanek kot nekakšno ceremonijo.

tem, če je dobro dajati toliko dolarjev, dokler ta dežela jasno ne dokaže svoje povezanosti z zahodnimi načrti. Amerika namerava del svojih čet iz Avstrije poslati v Italijo, ne ve pa se, kako bodo Italijani to sprejeli zlasti zdaj po izvolitvi Gronchia, ki nikakor ni bil pristaša Atlantskega pakta.

Vzemirjenost, da bi s tolikim trudom ustvarjeni vojaški aranžmaji Zahoda spet mogli priti v krizo, se občuti že od prej.

Lippman meni, da so Rusi dobro razumeli Churchillovo idejo o Locamnu ter uvideli, da je rešitev nemškega problema mogoča samo v okviru splošnega evropskega sistema varnosti, v katerem bi sodelovala Vzhod in Zahod. Ugodni komentarje gre še dati in domneva, da mislijo Rusi ne samo na rešitev nemškega problema, temveč morda tudi na spremembo statusa svojih satelitskih držav.

»Lahko se popolnoma motim«, piše Lippman, »ne morem pa najti druge objasnitve za nekatere najpomembnejše besede v sovjetski resoluciji za razorožitev, za javno priznanje Titove neodvisnosti in Titovega pomena, za nedavno stališče do Finske, za navdušenje Molotova za avstrijski sporazum in za vse, kar je bilo vneseno v varšavski dokument.«

Razvijajoč svoje tezo domneva Lippman, da bi Rusi mogli tudi predlagati umik svojih čet za sovjetske meje ob pogoju, da Američani zapustijo Evropo. V takem razvoju dogodkov bi bila razširitev nevtralnega pasa, v katerem bi bile vključene tudi vzhodnoevropske države, velikanskega pomena in Lippman meni, da bi bil najboljši odgovor, s katerim Zahod lahko prihviti sovjetsko diplomatsko kampanjo ta, da ideje v nevtralnem pasu ne zavrne, temveč da jo razširi.

O jugoslovansko-sovjetskih razgovorih

V zadnjih dveh dneh, zlasti po govoru predsednika Tita so ameriški komentatorji posvetili mnogo pozornosti napovedanemu potovanju sovjetskih voditeljev v Beograd. Misel, ki je dominirala od takrat, ko se je ta vest razširila, da Jugoslavija ne namerava spremeniti svojih odnosov z Zahodom, se je okrepila po predsedniškem govoru v Pulju in učitvuje se prepričanje, da bo Jugoslavija ohranila svojo neodvisnost tudi pred novo »svabljivo igro.«

je Jugoslavija izkusila ponižanje sovjetskega kolonializma, je verjetno najboljša jamstvo, da bo Tito previden pred poplavo medu. Videti je, da je njegov cilj, da od Vzhoda in od Zahoda dobi, kar se da dobiti, ne da bi bila pri tem kompromitirana jugoslovanska neodvisnost. Nekateri jugoslovanski sosedje vidijo možnost, da bi boljši jugoslovansko-sovjetski odnosaji lahko ogrozili zvezo z Grčijo in Turčijo ter škodovali neposredni zvezi z NATO. Seveda taka nevarnost je, ni pa nobenih znamenj, po katerih bi se dalo sklepati, da je proklamirana Titova pozicija, pozicija neodvisne države, ki se bo bojevala proti agresiji, stala pa bo izven formalnih blokov. V tem je njegova smer podobna Nehrujevi, ki smeri v Aziji in manjšim naglasom nevtralizma. Taka pozicija nima v sebi privolitve na članstvo v Atlantskem paktu, ima pa tudi s stališča Zahoda določene vrline v tej vrsti neodvisnosti.

»New York Times«, Marshal Tito izražajo neodvisno politiko, ki zavrača zveze v kakršnem koli bloku. Ni verjetno, da bi Nemčija ali Jugoslavija padla v sovjetske zanke, kar bi pomenilo tudi njen konec.

»Christian Science Monitor«, ki

je mnogo prostora posvetil vsej stvari, svetuje, kaj naj bi se storilo z ozrom, da se še dve leti od časa do časa govori o Titovem obisku v Ameriki. — Sedaj so sovjetski voditelji toliko Ameriko in ker niso povabili li Tita v Moskvo, vedoč, da takega povabila ne bi sprejel, se odpravljajo sami v Beograd. Dva načina imajo na razpolago ZDA v tem tekmovanju za jugoslovansko prijateljstvo: ali da malo pozno povabijo Tita v Washington, ali pa da predsednik Eisenhower pred ali po sestanku vrhove letošnjega leta obišče Tita v Beogradu. To pa ni lahko. Predsednik bi moral iti v Beograd, če ne razžali Rim, v Rim bi moral, če ne razžali Pariza, v Pariz pa če ne razžali Londona. Vprašanje je, kje bi se take ekscurzije naposled ustavile. To lahko zadoštuje, da se vse ekscurzije ustavijo, čeprav bi nekateri med njimi lahko bile dragocene.

Zanimivo je, da so na osnovi sestave sovjetske delegacije za Beograd tu začeli razmišljati, ali ne bo morda na sestanku velikih štirih prišel kot sovjetski predstavnik Hruščev in ne Bulganin, ker je Hruščev kot prvi imenovan v obvestilu o konferenci v Beogradu.

Miroslav Radoičić

Turizem ob slovenski obali Istre

Pogled na Portorož

Malokateri kočček zemlje je narava obogatila s toliko lepoto, malokje je najti toliko raznolikosti, pestrosti in barvitosti, kakor prav ob obali naše slovenske Istre, ki jo je narava darovala človeku v počitke in oddih.

S to mislijo smo se pred kratkim vrnili s kratkega sprehoda ob obali slovenske Istre, ki jo si ogledali prav s turistične strani. Zaradi njene izredne lepote in privlačnosti jo obišče vsako leto na stotine domačin in tujih gostov, ki jo nikoli ne morejo pozabiti. Lani je koprski okraj obiskalo precej tujih letovisjarjev. Največ je bilo Avstrijcev, Nizozemcev in Nemcev, prišlo pa je tudi precej Francozov, Švedov, Dancev, Američanov in nekaj gostov iz Bliznjega vzhoda. Domačini gostov je bilo lani manj kakor predlanskim, predvsem zaradi ukinitve regresa, nekaj pa tudi zaradi slabega vremena in pomanjkanja ležišč. Nekaj krivde je tudi na potovalnih uradih, ki so dajali lani zlasti o Portorožu, ki je največje turistično središče, nekatere podatke. Goste so odvrčali s tem, da so govorili, kakor da je Portorož že zaseden, predvsem pa, da je okužen s komarji.

Da bi letos pridobili čimveč gostov, domačin in tujih, so v koprskem okraju storili nekatero ukrepe, zlasti pa so močno okrepili propagando. Nekatera podjetja so izdala lastne prospekte in jih razposlala po državi in tujini, tako hotelje »Palace«, »Central«, »Ribič« in drugi, v načrtu pa imajo okrajni prospekti v 30.000 izvodih. Poleg tega sta trgovska in gostinska zbornica koprskega okraja posneli še turistični film o istrski slovenski obali v slovenski, nemški in angleški verziji. Vse to prizadevanje je že obrodilo sadove, posebno kar zadeva tuje

goste. Tako bosta letos hotela »Palace« in »Central« v Portorožu do 80 odstotkov zasedene od tujih gostov, v »Turistu-Sr. Nikolaj« bo letovalo okrog 50 Avstrijcev in 50 Angležev, Fiesa pa je popolnoma oddana tujim gostom.

Potrebni bodo izdatnejši ukrepi

Koprski okraj je lani s turizmom in gostinstvom pridobil 55.714.000 deviznih dinarjev. Letos je namenil za ureditev turističnih objektov 66 milijonov dinarjev, kar pa ne predstavlja mnogo, saj bo potrebno v bližnji prihodnosti vse turistične objekte več ali manj preurediti, zgraditi pa tudi nove. Letos bodo uredili le najnujnejše. Z adaptacijo hotela »Central« v Portorožu so že začeli in bo prenovljen že letos sprejel tuje letovisjarje. Predvsem pa bo potrebno sprostiti vse nekdane turistične objekte, ki služijo doslej v druge namene ter jih urediti. Prav tako bo treba posvetiti več skrbi ureditvi kopalnic in njihovih okolice, ureditvi električne razsvetljave, predvsem v Portorožu, zlasti pa bo tre-

ba zaostriti vprašanje čistoče v vseh istrskih turističnih krajih.

Jadranska noč in drugo

Da se bodo domačin in tuji gostje čim bolj počutili, v koprskem okraju letos že iznajdljivo pripravljajo kulturne, športne, zabavne in druge prireditve. Plesa željni gostje bodo našli odlične plesne ansamble v preurejenih plesiščih barov »Jadranc«, »Vesna« in drugod. Nadalje bo na programu jadranske, smučanje po morju, športni ribolov, na razpolago bodo teniška igrišča in drugi športni prostori. Prav tako bodo organizirani izleti po morju v Ankarano, Umag, Poreč, Pulj in v druga obalna mesta, ter po suhem v Soccerb, kobilarno Lipico, Postojnsko jamo, Pulj in drugam. Pripravljajo tudi kulturne prireditve na prostem, kjer bodo nastopali Slovensko narodno gledališče, Slovenska filharmonija in drugi instrumentalni in vokalni ansambli, kar vse bo prenašala tudi Radio Koper. Največje prireditve pa bodo mednarodni že tradicionalni plesni turnir, mednarodni šahovski turnir, razstava slovenske likovne umetnosti, IV. razstava primorskih vin in koncert »Jadranska noč«.

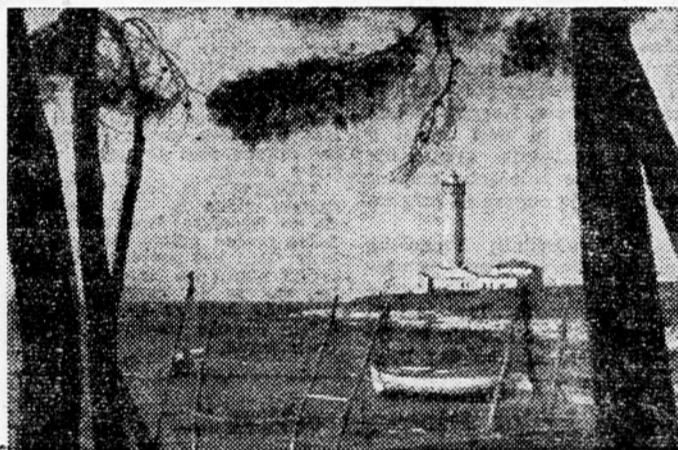
Za promet je letos bolje poskrbljeno. Letos bo kar šest direktnih avtobusnih zvez z Ljubljano in nazaj, po štiri tedenske zveze pa z avstrijskimi mestoma Celovec in Graz.

Slabše je s pomorskim prometom. Prvi, te dni splovljeni potniški ladjici »Portorož«, ki bo v glavnem služila izletniškim namenom, nameravajo pridružiti še manjši plovniki objekti ki bi ga dobili z Reke. Zaželeno in koristno pa bi bilo tudi, če bi edina direktna pomorska proga Reka-Istria s prvo vmesno postajo v Poreču, uvedla še dve postaji v Kopru in Piranu.

Portoroške terme

Hotel »Palace« v Portorožu je pred vojno še imel svoje terme kopalnice, po vojni pa ga niso obnovili, ker so instalacije dotrajale. Zda se zopet resneje bavijo in so ustanovili posebno komisijo, ki je ta problem do podrobnosti proučila. Ugotovila je, da ima kopalnice vse pogoje za obnovo: bližina solin s solnicami in blatom z njunima zdravilnima učinkoma. Tudi načrti so že pripravljani. Tako bi zajemale portoroške terme kopanje v blatu, inhalacije ust, grla in nosu, heloterapijo, masaže in moderno kozmetiko. Kopalnice bi opremlili z vsemi najmodernejšimi aparati za zdravljenje vseh boleznih ust, grla in nosu, dihalnih organov, revmatizma in ženskih bolezni. Seveda bo za uresničitev tega načrta potrebno precej sredstev — 250 milijonov dinarjev, ki pa jih je okraj že vnesel v proračun prihodnjega leta.

J. L.

Istrska obala pri Savudriji

Nov učni načrt za zgodovino?

Pred dnevi je svet za kulturo in prosveto LRS sprejel sklep, da se v predmetniku za novo šolsko leto družijo pouk predmeta »temeljni družbeni in državne ureditve FLR« v zgodovino. Ta sklep je realen, kajti praktično so se zmeraj slabo izkazali predmeti, ki se predavajo samo eno leto, razen tega pa je dodati, da so ta predmet skoraj vsepovsod predavali zgodovinarji. Tako formalno izdajanje tega predmeta je imelo za posledico tudi gotove nejasnosti, kajti znanja, ki naj bi se pridobila

z obravnavanjem te materije, se morajo po vsej logiki tako ali pa drugače prepletati skozi ves pouk zgodovine. Res pa je, da bo učni načrt za tak predmetnik zgodovine moral biti bolj detajliran kot doslej in bolj kakor je to običajno pri ostalih predmetih; potrebni bi bili pa tudi priročniki, kajti samo tako se bo lahko ob prizadevanju predavateljev zagotovilo, da se v teh letih starostne dobe, ko se pedagoško že lahko vpliva na oblikovanje elementov svetovnega nazora pri mladem človeku, materialistični pogled na svet utrjuje.

Komisija, ki bo izdelovala učni načrt za zgodovino, naj upošteva tudi niz predlogov, ki jih je prav v zvezi s tem problemom podal kongres pravnikov Jugoslavije. Pravna izobrazba v širšem pomenu te besede dobiva namreč povsem drug značaj kot nekoč, ko se je s pravom ukvarjal le ozek krog pravnikov. Pri nas gradimo socializem na osnovi družbene lastnine in stalno se razvijajočega sistema družbenega upravljanja, v katerega je vključeno vedno večje število državljanov. Danes torej ne gre samo za izpolnjevanje klasičnih političnih pravic, temveč za vključevanje državljanov in zlasti mladih ljudi v sistem družbenega upravljanja, v katerem so pa pravice in dolžnosti državljanov izpolnjene in številnejše in na osnovi kate-

rih se takorekoč od vsakega državljanja pričakuje sodelovanje na raznih področjih družbenega in političnega življenja. Zato je prirodno, da osnovna pravna znanja, zlasti o naši državi in njeni družbeni in politični ureditvi dobijo primerno mesto v sistemu sedanja splošne izobrazbe tako v gimnazijah kakor v srednjih strokovnih šolah. Naši državljani naj se že od mladih nog spoznajo z osnovnimi načeli ustavne ureditve. Brez teh znanj mladi ljudje — dijaki, ki v letih, ko dokončujejo gimnazijo ali srednjo strokovno šolo in hkrati postanejo polnoletni, ne bodo mogli odgovorno in vestno izpolnjevati državljanjskih pravic in dolžnosti in tako ne bi bili dovolj usposobljeni za samostojno življenje. Prav tako bo pa to pripomoglo k temu, da se bo pouk zboljšal in poživil in da se bodo odpravili že večkrat ugotovljeni pojavi historizma in verbalizma.

Osnovni elementi splošne državljanske vzgoje, ki jih naša mladina že dobiva v šoli, torej ne bi bili popolni, ako ne bi bili dopolnjeni z osnovnimi pravnimi mnenji. Navedena stališča, na katera je z vso resnostjo opozoril kongres pravnikov Jugoslavije in ki so samo bežno orisana, so še posebej važna, ker kažejo na bistvene elemente šolske reforme, na katero se v našem šolstvu pripravljamo. Argumentacija ni ozka, kot je bil to primer s stališči nekaterih drugih kongresov strokovnih delavcev, gotovo pa je, da te zadeve in njih reševanje terjajo več javne polemike, katere nosilci bi naj postali med ostalimi zlasti šolski odbori.

Iz Strazišča pri Kranju

Delavsko prosvetno društvo »Svoboda« v Strazišču pri Kranju je priredilo preteklo soboto akademijo v počastitev 10-letnice osvoboditve. Slavnostni govor je imel tov. Ludvik Erjavec, ki je v jedrnatih besedah oertal pomen tega velikega praznika. Nato je sledil skrbno pripravljeno kulturni program. Dramski odsek DPD »Svoboda« je prepričljivo odigral odnemek iz igre »Poslednja pomlad«. Sledile so še recitacije, solosepji in baletne točke, ki so jih izvajale dijakinje III. gimnazije iz Kranja. Za zaključek se je še izkazal tamburški zbor, ki je s svojim pogumnim nastopom dal slutiti, da smemo od njega še marsikaj pričakovati. Pod vodstvom tov. Ambroža je odigral vrsto narodnih in umetnih pesmi. Akademija, ki so se je udeležili prebivalci v tako velikem številu, da je bila dvojnata DPD »Svoboda« nabito polna, je dosegla v vsakem pogledu velik uspeh.

J. J.-k.

Ali vas mika polet nad Gorenjsko

I. gorenjski letalski zlet, ki bo v prvih dneh junija v Lescah pri Bledu, nam obeta mnogo zanimivih prireditev. Nedvomno je, da bo najbolj zanimiv in pester zadnji dan zleta 5. junija. Tega dne bo med drugim tudi slavnostna otvoritev novega letališča, ki ne bo samo velik dogodek za naše letalstvo, temveč pomeni tudi velik korak naprej v modernizaciji letalstva za koristi našega gospodarstva. Popolnoma pa bo velik letalski miting, na katerem bomo imeli priložnost občudovati vse vrste vesličnih naših pilotov, hrabrost padalcev, zabavne polete itd.

Po zraku pa ne bodo krožili le tisti, ki se z letalstvom ukvarjajo. Z letalom bo poletel lahko vsak udeleženec zletanja, ki ga mika pogled v svet iz sinjega zraka. Marsikomu se obetajo brezplačni poleti. Do leten jih bo pa le tisti, ki se mu naklonjena srečna naključja. V dneh zleta bo namreč krožil helikopter, ki bo z letalki vabil na zletne prireditve. Letaki pa ne bodo vsi enaki. Med njimi bo 100 takih, ki bodo imeli tudi na hrbtini strani nekaj tiskanih besed. Tisti, ki mu bo tak letak »padel iz neba«, bo lahko brezplačno poletel nad Gorenjsko in visoko v zraku občudoval vse njene prirodne lepote.

Prav gotovo ste že videli na zavahkih sukničev posameznikov temno modre značke in obliki miniaturnega jadranskega letala. To so zletne značke, ki jih je priredil zletalski alpski letalski center Lesce-Bled dal te dni v prodajo. Značke pa so hkrati tudi vstopnice za zletne prireditve in se dobijo v poslovalnicah »Putnika«.

Zdravstveno-prosvetni tečaj na Goriškem

Letos je obiskovalo zdravstveno prosvetno tečaje na Goriškem nad 1000 deklet. Predavali so večinoma učitelji in zdravstveni delavci. Pomoc zdravstvenih delavcev sicer ni bila zadovoljiva, kar pa opravičuje dejstvo, da so zdravniški preobremenjeni z delom v splošnih ambulanzah in v obiskih bolnikov na domovih. Največ požrtvovalnosti so pokazali dr. Novak iz Nove Gorice, dr. Martinc, dr. Mozetič in še nekateri drugi. Lahko zapisemo, da so ti tečaji, ki so se v glavnem že zaključili, prav dobro uspeli. Najboljša udeležba je bila v Ajdovščini. Vrhpolju, Braniku, Kostanjevici na Krasi, Cmilah in drugod. Razveseljivo je, da so uspehi tečajev marsikje že vidni.

Velik požar pri Slovenski Bistrici

Maribor, 19. maja. Sinoči ob 21.30 je nastal požar v gospodarskem posloju združnega kmetijskega gospodarstva v Devinu pri Slovenski Bistrici. Zaradi močnega vetra se je požar naglo širil. Domači in gasilci iz Slovenske Bistrice, ki so prileteli tor pomoči, so si zaman prizadevali, da bi ogenj omejili. Šele ob 21.30 so poklicali na pomoč poklicne gasilce iz Maribora. Na kraj požara so prileteli tudi gasilci iz Studencev, Fobezja in Tezno. Z združenimi močmi so ogenj pozno ponoči omejili in zadušili. Požar je uničil veliko gospodarsko poslopje, stivalnico, kolarnico, goveje in svinjske hleve, svinjsko kuhinjo, drvarnico in listnjak. Zgorela je tudi slamožrnica, več kmetijskega orodja, težek voz, 2.000 kg sena, 18 kokoši, 300 kg težek vol, in 300 kg težka junca. Škoda škoda, ocenjena na več kakor 2 milijona din, je le delno krita z zavarovalnico. Požrtvovalni gasilci so obvarovali pred uničenjem stanovanjska in druga poslopja v vrednosti nad 4 milijone dinarjev. Vsekakor da bi prav tako obvestili poklicno gasilsko četo v Mariboru, ki pa je pjezela obvestilo šele celo uro po izbruhu požara.

Posvetovanje zastopnikov industrije nafte

Dne 25. in 27. maja bo na Reki posvetovanje o koordinaciji razvoja nafte in motorne industrije v Jugoslaviji z naiogo, da se vsikoli proizvodnja tekočih goriv po količini, asortimentu in kakovosti vsi potrebni razvoja motorizacije v naši državi.

V pripravljanih referatih, ki vsestransko obravnavajo stanje, pogoje in potrebe motorne industrije in njenih eksploatacijskih potreb, bodo označene smerice za nadaljnji perspektivni razvoj glede na možnost pravnega in harmoničnega sodelovanja z našo industrijo nafte. Naši najbolj ugodni strokovnjaki bodo navedli svoje izkušnje ter zbrane in urejene podatke, da bi dali možnost za nepristransko in najbolj pravihni ukrepov, potrebnih za nadaljnji razvoj motorizacije, ki je z raznih vidikov ena izmed osnov vsega gospodarskega življenja današnje družbe po vsem svetu, pa tudi pri nas. Pomen tega posvetovanja bo tem več, ker je organizirano v tesnem sodelovanju Zveze strojnih in elektrotehničnih inženjrov in tehnikov FLR z našo industrijo in Jugoslovansko ljudsko armado.

KULTURNI RAZGLEDI

ZAPISKI S CELJSKEGA GLEDALIŠKEGA FESTIVALA:

BRANKO HOFMAN:

„ŽIVLJENJE ZMAGUJE“

Mariborsko gledališče se je udeležilo celjskega festivala z dramskim prvenecem Branka Hofmana »Življenje zmaga«. Za tem nekoliko programatičnim naslovom se skriva neprogramatična, v bistvu moralno psihološka zgodba, vzeta iz današnjih dni. In kar je še posebej zanimivo in vredno naše pozornosti: vzeta je iz življenja mlade generacije, ki je dorasla la med vojno in po njej, torej v času, ki mlademu človeku ni dopuščal počasnega, mirnega zorenja, ampak ga je gnetel z močnimi, sunkovitimi in trdimi udarci. V tem oziru je ta mladina odrasla precej drugače, kot so odrasla mlade generacije pred vojno, in tudi drugače, kot odrasča današnji mladi rod. Prav zaradi tega je treba temboj pozdraviti Hofmanov pozkus, da bi z vso neposrednostjo in potrebno človeško prizadetostjo posegel v življenje te generacije in nam odkril njen moralni in psihološki obraz.

Seveda se je Hofman pri tem omejel samo na majhen izsek iz tega življenja, na en sam primer in se je z vso naprej izognil siehernemu posploševanju in poenostavljanju, ki je v umetnosti vselej problematično. Toda primer, ki si ga je izbral, je tak, da nosi vso težo moralne odločitve, pred katero se na ta ali oni način slej ko prej znajde mlad človek, ko vstopi v življenje. Tak mladi človek je pri Hofmanu novinar Drago Camrov, ki se ob prihodu na svojo prvo službeno mesto nekaj zaradi svoje nepremišljenosti nekaj zato, da kljubuje svoji okolici, zaplete v ljubezensko razmerje z mlado ločenko na slabem glasu, Zoro Stritof. Toda sloves lahke ženske, ki ga je družba v malem mestu nadela Zori — in prav tu se začneja konflikta — je neupravičen ali vsaj zelo površno utemeljen, zakaj Zora je v bistvu nesrečna ženska, ki jo je mož, zato ker ni mogla imeti otrok, zapustil in je zaradi tega izgubila tla pod nogami. Zda se je z vso močjo oklenila Camrova, zlasti še, ko je nepričakovano z njim zanosila. Vendar, kar je bilo za njo veliko doživetje in velika ljubezen, je bila zanj samo epizoda, ki mu je postala neprijetna, kakor hitro je izvedel za Zorino nosečnost.

Gre torej za psihološki in moralni problem. Za psihološki problem dveh mladih ljudi in njihovih medsebojnih odnosov in za problem njune moralne odgovornosti pred družbo in pred samim seboj. Takoj lahko rečem, da je Hofman ta problem bolj nakazal in ga zastavil, ni ga pa dokončno izčistil in izoblikoval. Za to mu je manjkalo predvsem prave dramske strasti, s katero bi bil svojo snov izostri v močan dramski konflikt in na ta način iz nje izžiral vso psihološko in moralno problematiko, ki je skrita v njej. Hofmanovo delo ima bolj pripovedni značaj, nekakšna novela je, prelita v dialoge. Tega se je bržčas zavedal tudi avtor sam, zato je prevrnil kronološki red dogodkov in si omislil okvir, ki se začne s Camrovo skesano vrnitvijo pred Zorino poročno posteljo, in nanj poje v retrospektivnih prizorih nazival vso ostalo zgodbo. Ker pa je bil ta okvir snovno prešibak, da bi lahko nosil teže številnih retrospektivnih prizorov, ga je avtor skušal okrepiti s tem, da je postavil na nitke najprej življenje novorojenčka, nato pa še življenje porodnice. Vendar s temi nasilnimi, zunanji pomagali ni mogel kaj prida povečati dramske napetosti, ki je delo zaradi svoje celotne strukture močno pogošča.

Kljub tem in še nekaterim drugim začetniškim pomanjkljivostim pa Hofmanovo delo ni brez privlačnosti. Odlikuje ga

predvsem topla nadih iskrene prizadevnosti in želja, približati se živemu človeku današnjih dni in pristihnuti utripanju njegovega srca. To pa je pri mlademu dramatikcu nesporna vrednota in dober omet za njegovo nadaljnje delo.

Zdi se, da se je režiser Žižek s posebno zavzetostjo, čeprav brez prevelike invencije lotil uprizoritve Hofmanovega prvenca. Dal mu trdno odsko podobo in je zlasti v nekaterih retrospektivnih prizorih dosegel čisto, poetično ozračje, ki ga delo zahteva. Premalo ga je pri tem podprl scenograf Rijavec, čigar prizorišče je bilo preveč okorno in razbitno in ni ustvarjalo ustreznega vzdušja. Hofmanova junakinja, Zora Stritof, je našla prepričevalno zagovornico v Angeli Janko-Jenčičevi, ki je s svojim toplim nastopom, preprosto igro in osebnim čarom razpršila pri gledalcu vse pomisleke o Zorini krivdi, tudi tiste, ki jih avtor sam še ni znal popolnoma odstraniti, čeprav je sicer Zora v njegovem delu najbolj enovit in izčiščen lik. To žal ne velja za novinarko Draga Camrova, ki ga je avtor pojmoval predvsem kot

slabiča, čeprav se je pri tem značuju dramatsko razvojna linija od objestnega fanta preko slabota do možatega nosilca svoje odgovornosti ponujala sama po sebi. Anton Terpin mu je dal sicer simpatično zunanjo podobo, vendar je bil v igri še preveč krčevit in telesno nesposoben. Zastopnika družbe, ki obsoja Zorino življenje, sta ravnatelj radijske postaje, Bine Rilc, in radijski inspicient, Grega Dimič. Avtor ju je predstavil kot zgolj negativna lika in njunega ravnanja ni dovolj človeško upravičil, zato tudi igralca Hugo Florjančič in Jože Samec nista mogla prebiti dožene karakterne šablone. Nekaj več priložnosti za to je imel Danilo Gorinšek v vlogi človeško toplega radijskega sluga Piera. V celoti vzelo je predstava mariborskega ansambla v Celju delovala solidno in je bila dokaz resnega odrskega prizadevanja. Mestoma so iz nje celo zavzele strune, ki se oglašajo na ogro takrat, kadar se gledališka igra neopazno sprevede v živo življenje. To pa je smisel in cilj sodobnega gledališča in zato se mi zdi vredno to podčrtati. Drago Segar

„Narod naš dokazuje hrani“

(Bežen sprehod po Notranjskem muzeju v Postojni)

Noben začetek ni lahak in tako je bilo tudi v Notranjskem muzeju v Postojni, ki je bil ustanovljen na pobudo Sveta za prosveto in kulturo Okrajnega ljudskega odbora Postojna, za ravnatelja pa je bil postavljen tov. Leon Vilhar. Postojnski muzej hrani mnoge zgodovinske predmete in priče v svojih štirih oddelkih, katerim pa se bodo v kratkem pridružili še novi.

Težka in masivna vrata se počasi odpro. Tišino zmoti zvonek na vratih, kmalu pa je spet vse tiho, kakor je bilo prej. V tej tišini se človeku ustavijo oči najprej na starem viteškem oklepu. Ob njem stoji kamnit Cobenzljev grb, naprej po stenah pa so razstavljani še drugi grbi fevdalnih gospodov Postojnske, pa tudi rimske amfore, beneški grb, hebebarbe, turške sablje in drugi predmeti, ki nas spominjajo na davno preteklost.

Nedvomno je najbogatejši oddelek narodno-osvobodilne borbe, ki nosi naslov »Primorska v borbi«. Prvi pogled nam obstane na orožju, razstavljenem bodisi ob zidu in pa v mizi, pokriti s steklom. V tej zbirki sta tudi pištoli narodnega heroja Janka Premrla-Vojka in bazo-viške žrtve Valentiča. Lep je pogled na veliko sliko Toneta Kralja »Primorski kurent«, ki nam prikazuje dobo okupacije, dobo najhujšega trpljenja primorskega človeka: v ozadju požgani domovi, ob zidu pa ubiti talci ter zapuščene matere ter otroci, ki odhajajo v pregnanstvo. Smrt z violino v roki nam simbolično predstavlja tedanje Italijo, vendar jo nadkriljuje v ospredju stoječi primorski kurent s harmoniko. Mladostno kurentno drevesce pa je simbol rastoče slovenske vojske, ki bo napravila konec fašističnemu terorju. Zanimiv je tudi relief istega umetnika, ki prikazuje primorski punt, nazorno sliko borbe kmečkega ljudstva, ki se je hotelo otresti stoletnega jarma fevdalnih gospodov.

Vadje za pripravljanih mizah so nadalje še drugi predmeti iz dobe italijanske okupacije in življenja po koncentracijskih taboriščih. Na nasprotni steni pa se nudi obiskovalcu pogled

na izkopane predmete padlih borcev, med njimi na njihove fotografije in razne ilegalne dokumente primorskih aktivistov. Ogledamo si lahko partizanski propagandni tisk ter dva pisalna stroja in ciklostil za razmnoževanje. Nadalje je prikazan grafikon o padcu slovenskih sol za časa poitalijanskevanja, zamniva pa sta pri vratih ob izhodu tudi pušica in lopata, ki imata vsaka svojo zanimivo zgodovino. V pručici so med vojno skrivali važne partizanske dokumente, v ročaju lopate pa je cestni delavec — aktivist raznašal pošto partizanom. Napisa nad vratmi: »Narod naš dokazuje hrani« lepo povezuje vse te predmete v celoto.

V oddelku z naslovom »Kulturno-zgodovinska razstava mesta Postojne« zasledimo stare listine in razne pečate in grbe iz davnih časov trga Postojne. Tu di Valvasorjeve slike imajo tukaj lep prostor. V tem oddelku si lahko ogledamo še razne zanimive dokumente, rokopise in knjige, ki imajo predvsem zgodovinski pomen za Postojno in njeno okolico. Tu imamo rokopise dr. Alojza Kraigherja, dalje dokumente zaslužnega postojnskega glavarja Antona Globočnika, pa tudi listine, ki nam pričajo o odkritju Vilharjevega spomenika v Postojni l. 1906. Tu so tudi izdelki Seberjeve tiskarne, ki je edina delovala v Postojni do osvoboditve. Nič manj zanimiva je stara ura, ročno delo dveh Postojnčanov iz leta 1881, ki pa je še vedno uporabna.

V sosednji sobici je jamski muzej. Tu je prikazana zgodovina Postojnske jame, razstavljena pa so tudi številni veličastni kapniki. Zanimivo so tudi majhni jamski hrošči in snežno belem kapniku pod steklom. Te hrošče je prvi zapazil leta 1830. jamski vodnik Luka Čeč, prirodoslovec Ferdinand Schmidt iz Šiške pa je leta 1831 lepo opisal in ga imenoval »Leopoldus Hachenwardt«. Temu imenu je pristavil tudi slovensko ime »drobnovratnik«, ki nam pove, kakšno obliko ima ta hrošč. Lepe so tudi fotografije iz 19. in 20. stoletja, nedvomno najlepše pa so barvane slike, ki vise na oknih. Svetloba, ki prodira skozi nje, nam daje živo sliko Postojnske jame in njenih podzemskih lepot.

Einografski oddelek je sicer še majhen, vendar pa značilen in kompleksen za vso Notranjsko. Tu so razni predmeti, ki so jih uporabljali v domačih obrti: kolovrat, vreteno trlice, predmeti iz kmetijskega in življenjskega, pa tudi vsakovrstne pasti za kune, zajčke, lisice in volkove. Tudi kmečka soba je tu, vendar pa ni popolna. Posebno zanimivo je starodavno ognjišče, kakršno se tu in tam še najde po naših notranjskih vaseh in okrog katerega so se zbirali v mrzlih zimskih večerih naši predniki ter si s kramljanjem krajšali čas.

Na kraju si lahko še ogledamo laboratorij, kjer dan za dnem pripravajo nove predmete, ki bogate posamezne muzejske oddelke. Lahko pa bi bil Notranjski muzej še širši in popolnejši, toda žal mu še vedno primanjkuje prostorov in še te, ki jih ima, mu je odstopil Inštitut za raziskovanje Krasa SAZU. Roman Vrtovec

Gostovanja mariborskega gledališča

Maribor, 19. maja. V soboto 21. maja bo gostovalo v Mariboru celjsko gledališče z Lekarjevo opereto »Grof Luksemburški«. Skupno bo prišlo na to gostovanje 120 ljudi z orkestrom in baletom. Mariborska opera pa je povabljena v Celovec za 4. in 5. junij. Nastopila bo z opero »Cavalleria rusticana« in z baletom »Serce iz leca«. V Celovec bo prva predstava v soboto, 4. junija, druga predstava pa bo v okviru Slovenske prosvetne zveze kot matineja v nedeljo, 5. junija dopoldne in popoldne. Se pred tem bo mariborska drama 28. in 29. maja gostovala v tržaškem Avditoriju z dramo »Ivana iz Loreine«. V Mariboru bo od 1. do 4. junija gostovalo Beogradsko pozorišče, ki bo uprizorilo štiri dramska dela in sicer »Dobri človek iz Senčusa«, »Lov na čarovnice«, »Pop Circa in pop Spirita« in »Zločin in kazens«. -ro-

Jubilejna razstava delavske mladine

Beograd, 19. maja. Sredi junija bodo v Beogradu odprli jubilejno razstavo izdelkov delavske mladine Jugoslavije. Na tej razstavi,

30 let dom in družina

HALOSKI SOLARJI

Čudno majhen, obledel naravnost na drobnem hrbišču sedemletne Anice je zdaj pa zdaj zanihal v sunkih vetra, ki je tisti dan pihal posebno mrzlo, neprijetno. Zaganjal je v dekletce, ki je spešilo ob bregu Drave, ji napihoval tenko, izprano krilce ter kuštral predolge plave lase. Toda Anica se ni menila za veter, ne za vodo, ki je lenobno tekla mimo, vsa motna in težka. Anice ni zmotila niti gruča otrok, ki so kdo ve kaj iskali v živozeleni travi mestnega parka. Pred njo je bila še dolga pot. Kicar ni blizu Ptujja in tam je Anica doma. Vsak dan premerijo njene nožice v velikih čevljih štirinajst kilometrov v šolo in nazaj. Urne so in se ne utrudijo tako kmalu. Toda ni samo Anica, ki ima tako daleč do šole. Iz Kicarija, raztresene vasi na izrastku Slovenskih goric, prihaja vsak dan blizu 70 otrok v ptujško osnovno šolo. Od 1000 otrok, ki si vlivajo učencev v muhaste glavice v tej šoli, jih skoraj polovica pride v šolo že utrujena, saj so za njimi že kilometri dolge poti. To se pozna v prvi vrsti na šolskih uspehih, ki so slabši, kot pri otrocih, ki stanujejo v mestu samem ali v bližnji okolici.

Daleč je Kicar in dolga je pot do tja. Zato tamkaj ni mogoče nobenega kulturnega središča in so ljudje prikrajšani za napredek, ki le počasi leze v strme gorice. Koliko bi lahko nova šola med Rogoznico in Zabjekom pripomogla k razvoju teh vasi. Skupnost komuna čaka ta naloga. Če ne večja šola, pa vsaj manjša dvorazrednica, ki bi otrokom iz teh krajev mnogo pomagala pri njihovem hitrejšem razvoju.

S Podvincev, Zabjeka, Rogoznice, od Ptujja štiri kilometre oddaljenega Mestnega vrha, iz Puhelja, iz vasi in vasi haloških strmin in z obronkov Slovenskih goric prihajajo solarji v Ptuj, kjer se največ nauče le v šoli, kajti za mnoge doma za učenje ni časa.

»Kmet boš. Grunt bo tvoj, kaj ti je potlej le treba šol?« Tako pravi marsikateri oče, zlasti na rodovitnem Dravskem polju svojemu sinu. Prav zaradi takega mnenja, ki pri teh nižinskih ljudeh, vase zaverovanih, prevladuje, je učiteljev trud, da bi svoje učence kar največ naučil in približal sedanjosti, pogosto zaman. V nekaterih vaseh v haloških hribih pa si ljudje želijo znanja, ki jim ga posredujejo učitelji. Marsikje v ptujškem okraju so prav ti tisti, ki orjejo ledino zaostalosti, katero so tudi nekdanj potrebnevali gospodarji vinskih goric, da so jim delovne roke vničarjev še bolj voljno služile.

Gustek je široko zazelal in se prestopil čez hlevski prag. Od mrzave modrikaste, kljub mrzli pomladi že boste noge, so se pogrezile v mehko travo, ko jo je še pokrivala slana.

Medio, mrzlo jutro s. je porajalo iz mraka. Oh, kako rad bi se spal! Tako rad kot sladko spijo v zgodnjih jutranjih urah še mnogi otroci! Toda Gustek ne more, ne sme spati. Zivina že nestrpno muka v hlevu in gospodar, pri katerem služi Gustek, ne vidi rad, če se delo zakasni.

Treba je napojiti pet glav, očistiti živino, nametati ji krmo. Gustek drgeta od mraza, ko se mota okrog živine.

Cas hitro mineva. Tedaj zasilili Gustek s ceste glasove prvih solarjev iz Planjskega, Boljenka, Siteža, Kočič in Dolenege. V Neraplje gredo, v šolo. Gustek še ne more tja, ker ni še vsega postoril pri živini.

Zivina se sita, zadovoljna prestopa po dišečem senu, ko se Gustek še poslednjič ozre po njej, zgrabi knjige in brž v šolo. Gosto blato mu brizga izpod slabih čevljev. Zanj, ki so ga izpod še golega grma

Tako zamuja Gustek skoraj sleherni dan in dan za dnem takole zaspi za svojo zdelano, črveno klopjo. Zato je Gustek še vedno v osnovni šoli, čeprav ima že štirinajst let. In kar zna, se je naučil v šoli, pri gospodarju ni časa za uk.

Doma pa, doma, gori visoko v rebri so veseli, da so pri skledi ena usta manj. Sola — no, tam pa bo že kako! Gustek pa je bled, slaboten deček, ki rase takole sam le ob učiteljevi skrbi, ki pa so je deležni tudi drugi prav taki otroci, kot je Staufarjev Gustek.

Kaj pa oče in mati? Breg je strm, da se ob vsakem koraku rušijo nazvalod grude prsti in kamenja. Visok je hrib in strmina huda. Mar stanujejo ljudje tudi na takem kraju?

Stisnjena k nebri je čemela pegasta, kamnita koča, dom Staufarjevega Gusteka. Nikjer

»Hi konjiček!«

pregnani bližajoči koraki, je smuknil mimo njega čez cesto. Gustek pa se ni zmenil zanj. Skrbelo ga je dovoljo zamude. V šoli pa je že vse sedelo v klopih, ko je vstopil v razred. Tako je skoraj vsak dan. Gustek je že utrujen, ko bi moral biti še svež in spočit. Učiteljev glas je vedno šibkejši, dokler ne prihaja do Gustekovih ušes le še kot slaboten, rahel zvon. In nenadoma tudi tega ni več. Gustek omahne na klop, odprti ust in polzaprtih oči. Zanj ni več učitelja, ne šole, temveč le sladko, globoko spanje.

nikogar. Tedaj se je deli v vlogu nekaj zganilo. Od rjavne zemlje se je odrgala ženska in težila stopila navzgor k bajti. Nezaupljivo nas je ošinila s pogledom in povabila v kočo.

En sam prostor. Polnata tla, neometane, surove stene, ob njih razmetano ležišče, na peči pa majhen otrok. V naglici si je mali povlekel hlačice nate, pa je šlo fantično vse napak. Potem je vstaknil prst v usta in gledal z velikimi, začudenimi očmi ljudi, ki jih še nikoli ni videl.

»A, od socialnega ste? Bo

kaj podpore?« je pohitela Staufarja.

Da, podpora. Ona, mati, bi jo bila zares potrebna. Kaj pa mož, Staufar?

Sodar je. Pri šestindesetih letih še dovolj pri moči, da bi s pridnim delom v teh vinorodnih krajih zaslužil lepe denarje. Ampak ne. Le zakaj bi delal? Čemu? Tako pri kmetih pomagati zdej tu, zdej tam, za nekaj ur, da ga potem laže srkne v zidnici — to je dovolj. Doma pa naj dela žena. In res, ko se domač sed napolni z vinom, je Staufar že doma, kjer ostane tako dolgo, dokler ni sod prazen. Zato pa so morali že trije otroci od šestih za kruhom, pa tudi Gustek, ki še hodi v šolo, že mora služiti.

Težka kritica nad otrokom! Skrbstveni organi bi ne smeli dopustiti, da bi se Gustek takole mučil in še vse tiste desetne Gusteku podobnih otrok, ki jih najdemo še vedno po obronkih Slovenskih goric, na ravnem Ptujškem polju in po strmih haloških gričih. Omogočiti bi jim morali, da bodo ti redno in spočit hodili v šolo, da bodo njih drobne glavice laže dojemale šolsko učnost.

Na Neraplje je padla noč. Hitro in neslišno. Nobena žarica ni prodrla teme, saj ta nimajo še speljane elektrike. Tudi vodovoda ne. Pred šolo je vodnjak, v katerem zaudarja voda po proleju. V Nerapljah ni trgovine. Semkaj redko zaide avtomobil, v katerega strmi otroci odprti ust. Za mnoge solarje je avtonovost, a tudi železnica nič manjša. Marsikateri solar še ni videl vlaka. Nekaj je tudi takih, ki še niso bili v Ptujju, kaj šele v Mariboru! Ko je oni dan šola pripravila izlet v Maribor, se je prijavi le malo otrok. Denarja ni. Morda je za drugo, tudi za žganje. Za to pravzaprav ni treba odšteti denarja, saj je doma. In prav nič ne stane, če ga mati vlije na kruh dojenčku, da ga ta prežveči in potem mirno zaspi.

Morda bi pa iz učiteljevih ust, od otroške negovalke ali okrajne babice počasi zvedela in spoznala, da ne dela prav, ker s tem uničuje zdravje svojemu otroku...

VERA KUHAČ

NEKAJ VTIŠOV IZ DANSKE

Danci se izobražujejo

(Nadaljevanje)
Zelo veliko pozornost, a tudi važnost polagajo Danci na pouk ročnih del vseh vrst. Vsaka osnovna šola ima mizarstvo delavnico z malimi skobelnicami, kjer dečki od 10. do 14. leta izdelujejo razne praktične izdelke. Vsak učenec ima svoje delovno mesto, orodje in zveček, v katerega preračunava količine in površine porabljenega materiala. Ob ročnih delih se uče tudi osnovne obdelave kovin, vezanja knjig itd. Za vse deklice v mestih in vaseh je zadnja tri leta obvezen pouk iz gospodinjstva. V higiensko urejenih učilnicah ima vsaka učenka svojo delovno mizico s predali, kjer je spravljen kuhalski

opravi. Smatrajo, da je osnovno znanje iz kuhanja, higijene, pranja in šivanja s strojem potrebno za življenje.

Zelo simpatičen je pogled v šolske knjižnice, kadar si učenci sami izposojajo knjige. Tudi ta pouk iz praktičnega knjižničarstva je obvezen v vasi in mestu. Otroci so nam ponosno pokazali, kaj znajo in gotovo je zdrav element vzgoje, da otrok dobi veselje nad izvršenim ročnim delom. Vsi izdelki brez izjeme pa so praktično uporabni, kar daje otrokom še več veselja.

Vsaka šola ima preprosto, a moderno urejeno telovadnico, kjer polagajo največjo pozornost gibalnim in ritmičnim va-

ambulantno in stalnega šolskega zdravnika. Na zdrav razvoj mladine polagajo veliko pozornost. Vsak učenec dobi ob deseti uri južino, ki sestoji iz surovega mleka in rženega kruha s sadjem ali sirom. Tudi vse ostale višje šole imajo jedilnice, takojimenovane kantine, ki so zelo lepo in čisto urejene. Tu dobe dijaki opoldne svojo danksko kavo ali čaj in »smörebröd« — to so razni sendviči ali pa masleno pecivo. Vse te malice se seveda brezplačno.

Kljub velikemu poudarku na praktični pouku, ki obsega tedensko 4 do 6 ur, je ostali program obširno in solidno zasnovan. Vsaka štiri leta državni pregleda in izpopolnjevanje osnovne šolske programe na osnovi predlogov, ki jih dajejo občinski šolski sveti (sestavljajo stari laikov). Program je vsebinsko zelo povezan s primeri iz življenja in precej zahteven. V nobeni osnovni šoli na deželi nismo n. pr. našli na 9-letnega otroka, ki bi ne znal pokazati na evropskem zemljevidu, kje leži Jugoslavija.

Po osnovni šoli gre večina učencev v praktične poklice ali v Kopenhagenu nadaljuje pouk v gimnaziji (ki odgovarja našim štirim razredom višje gimnazije) in 7 odstotkov mladine, medtem ko grede ostali ali v zvečni razred in nato v administracijo, ali pa v praktične poklice. Srednjih strokovnih šol ali tehnikumov ne pozna. V visoke šole se vpisujejo absolventi gimnazij s maturami ali absolventi nižjih šol s prakso in diferencialnim izpitom iz matematike in jezikov. Za vpis na agronomsko fakulteto je n. pr. potrebna po maturi dve do triletna praksa.

(Se nadaljuje)

Danska pokrajina

na butan in ostali pribor ter posoda. Tudi učence najprej preračunajo količine in stroške obroka pravilne prehrane, nato pa vsaka, kot v kemičnem laboratoriju, svoje nalogo tudi

jam — takozvani švedski telovadbi. Poleg kopalnice so v vseh šolah tuši in oblačilnice. V telovadnicah je vzidan tudi oder za dramske nastope.

Vsaka šola ima stalno zobno

G. JOZE, SOTESKA: Nedvomno pomenijo premočni nohti na nogah, ki se vam krivijo navznoter in tako pritisakajo na meso, veliko nevarnost. Kako nastanejo taki nohti, ki dobivajo v nekaterih primerih skoraj krepiljsko obliko, ni povsem razjasnjeno, pač pa obstoji domneva, da gre tu bodisi za motnje v krvnem obtoku in tako za motnje v prekrvni koži zaradi krčnih žil ali pa za motnje hormonalnega značaja, oz. za motnje v samoupravnem živčnem sistemu.

Če vam nohti delajo v resnici velike težave, bi bila edina uspešna rešitev kirurški odstranitev nohtov. Zaradi stalne rasti nohtov je kakršno koli prirezovanje ali samo delno odstranjevanje skoraj brez pomena. Dr. D. R. G. B., LJUBLJANA — Če več let se vam pojavijo, kakor hitro postane nekoliko topleje, v pazduhah abscesi. Kljub temu, da ste se zdravili pri zdravniku, so prave trajali abscesi zelo dolgo in so se v nekaterih primerih ponovili.

Ker doseganje zdravljenja ni bilo vedno uspešno, bi želeli vedeti, kako se danes tak absces najuspešneje zdravi.

Ognojek (absces) brez zmojnice v pazduhi se razvije navadno iz nezadnje, ognjku podobnega vnetja. Virulentni gnoj, ki vsebuje mnogo bakterij, prav lahko zaradi neprimernih zavojev okuži

naprej še zdrave kože, od tod tudi trdoživost teh abscesov in pa nagnjenost k pogostim povrnitvam. Vso pozornost je treba posvetiti zdravljenju takega abscesa. Po obrtni in desintekciji je potrebno kirurško do kraja odprti ognjko. Da bi bil poseg čim uspešnejši, injiciramo okoli vnetega mesta potrebno količino penicilina. Zdravo kožo okoli pa po odčitnem pokrileme s katerokoli zaščitno pasto.

Nadajte se važno, kako nemožno povoj. Navadno se za namesta pri vnetjih ali odtegnjenih roki, tako da povoj, ko spustimo roko, v obliki škarij pritiska na vneto mesto. Zato je potrebno zavoj namesti pri spuščeni roki in tako, da izkijuje vsak pritisk zavojta v pazduhi.

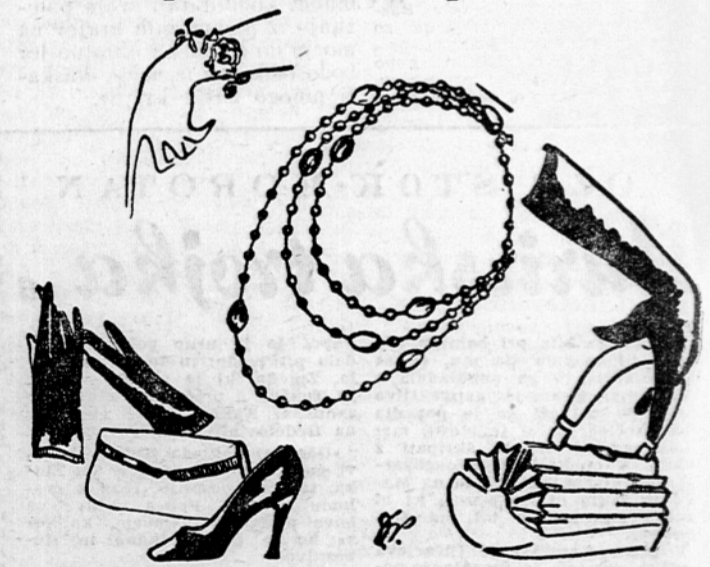
Takoj v začetku poskušamo ognjko podobno vnetje zdravit s kvašenjem — s 6-odstotnim salicilnim alkoholom in po potrebi s penicilinom, in sicer tako, da vneto mesto obrizgamo. Dr. D. R.

Poskusite

Pomararčno pecivo
12 čkg sladkorja, 15 čkg moke, 1 jajce, 1 žlica ruma, za nožico konice pecilnega praška, precej pomarančne lupinice.
Sladkor penasto vmešamo s jajcem, pridemo rum in moke s pecilnim praškom ter serekijano pomarančno lupinico. Paziti moramo, da pri pomarančnih olupkih ni bele kože, temveč samo zgornji del olupka. Vse skupaj zmešamo v testo. Z žlico izoblike kujemo na pomaranzem in poročkanem pekarju majhne kuglice, ki jih rumeno zapremo v neprevornih pečici.

Nadeta jajca
Za taka jajca lahko uporabimo tudi najmanjše ostanke kakršne koli mlade zelenjave, na pr. špinate, cvetače in podobno. Jajca v trdo skuhamo, olupimo in prerežemo na polovico. Rumenskega potera pretlačimo skozi sito ali pa jih z vilicami prav dobro zmečkamo, nato pa jim primešamo drobno sesekljano zelenjavo. S to zmezo napolnimo potem razpolovljene beljake in jih serviramo k rezarku.

K lepi obleki — lep okrasek

Obleke poživljajo razne modne drobnarije, okrasni, torbice, rokavice, a tudi čevlji morajo biti vedno v skladu s barvo in krojem obleke. Tako ne bomo na športno obleko pripenjale dragocenih broš in nosile poleg lakastih ali črnih semiš čevljev z visokimi petami. Izbrale

bomo raje športne čevlje, ki bodo za to primernejši. Ko izberemo te modne drobnarije, jih kupimo vedno v skladu z oblekami, ne pa samo po povsem dobrih vtisu, kajti potem ne bomo mogli n. pr. čevljev nositi k nobeni obleki, ker bodo povsem nasprotne barve.

ŠOLA ZA STARŠE

„Jurček je boljši tvoj...“

da bi mati starejšega ne imela rada, ki gisno kažejo svoj odpor do ravnanja okolice in tam navadno stariš svoje ravnaje konfigurirajo. Pozabljajo pa na občutljive, mirne in tihе otroke in mislijo, da do teh niso dolžni biti obzirni in pravični. Koliko otrok

izgubi zaradi takega ravnanja še v mladosti pogum do življenja! Ljubosumnost pa so lahko tudi starejši otroci na mlajše. Kolikokrat uporabljajo stariš »Benjaminka« za to, da zvedo, kaj stariš otroci napak delajo, kadar niso navzoči. Prav nobilo sledi

Če se hočemo izogniti poljovam ljubosumnosti pri svojih otrocih (ki se kažejo včasih v zelo težkih oblikah) potem moramo biti predvsem do vseh otrok do skrajnosti objektivni in pravični. Nikdar ne smemo pokazati, da nam je eden bolj pri srcu kot drugi, tudi če bi bilo to res. Svoje ljubcezen morata oče in mati dežiti strogo pravično in prav tako svojega ravnajo. In še nekaj. Edinka je treba pripravljati na prihod brata ali sestrice. Povedati mu je treba, da bo dobil sestrico, da ne bo več tako sam. Če ga bomo na to dobro in pravilno pripravili, potem ne bo novorojenček nezadovoljen ali morda celo sovražno sprejel. Prav tako kot mati, se bo tudi 5-leten deček veselil prihoda sestrice ali brata, če ga bo znala mamica na to pravilno pripraviti in če mu bo znala do povedati, da s tem on ne bo prav nič prikrajšan, da pa bo moral prav tako kot mati in oče zaradi brata ali sestrice nekaj žrtvovati. Tako pripravljen otrok ne bo ljubosumen.

Ko pa se otroci le malo večji, je treba na vsakem najti nekaj, za kar ga lahko pohvalimo in tudi na vsakem nekaj, za kar zasužijemo. Tako bodo otroci spoznali, da jih oče in mati pravilno prepoznajo tudi v vzrok za ljubosumnost bo odpadel. Načrti se bodo pravilno ocenjevali sebe, svoje brate in sestre svoje uspehe pa bodo gradili vsak na tisti svojih dobrih lastnostih, ki jo ima v največji meri.

Navadno vidijo stariš samo trda, ki gisno kažejo svoj odpor do ravnanja okolice in tam navadno stariš svoje ravnaje konfigurirajo. Pozabljajo pa na občutljive, mirne in tihе otroke in mislijo, da do teh niso dolžni biti obzirni in pravični. Koliko otrok izgubi zaradi takega ravnanja še v mladosti pogum do življenja! Ljubosumnost pa so lahko tudi starejši otroci na mlajše. Kolikokrat uporabljajo stariš »Benjaminka« za to, da zvedo, kaj stariš otroci napak delajo, kadar niso navzoči. Prav nobilo sledi

Če se hočemo izogniti poljovam ljubosumnosti pri svojih otrocih (ki se kažejo včasih v zelo težkih oblikah) potem moramo biti predvsem do vseh otrok do skrajnosti objektivni in pravični. Nikdar ne smemo pokazati, da nam je eden bolj pri srcu kot drugi, tudi če bi bilo to res. Svoje ljubcezen morata oče in mati dežiti strogo pravično in prav tako svojega ravnajo. In še nekaj. Edinka je treba pripravljati na prihod brata ali sestrice. Povedati mu je treba, da bo dobil sestrico, da ne bo več tako sam. Če ga bomo na to dobro in pravilno pripravili, potem ne bo novorojenček nezadovoljen ali morda celo sovražno sprejel. Prav tako kot mati, se bo tudi 5-leten deček veselil prihoda sestrice ali brata, če ga bo znala mamica na to pravilno pripraviti in če mu bo znala do povedati, da s tem on ne bo prav nič prikrajšan, da pa bo moral prav tako kot mati in oče zaradi brata ali sestrice nekaj žrtvovati. Tako pripravljen otrok ne bo ljubosumen.

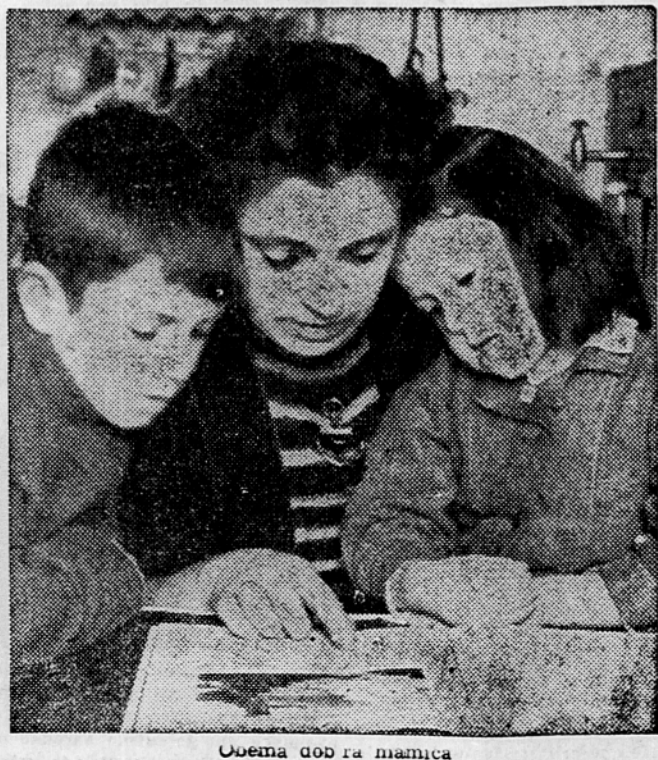
V različnih obdobjih se pojavljajo pri otrocih različne napake. Med temi je ljubosumnost tista, nad katero se stariš najbolj pritožujejo in ki ima tudi največ vzrokov v ravnanju samih starišev.

Otroci so najpogostejše ljubosumni na svoje bratce ali sestrice, navadno na mlajše, pa tudi na stariše.

Vzemimo primer otroka, ki je bil več let edinec in je zato užival vso pozornost in ljubezen matere in očeta. Ker ni bilo v hiši drugega otroka, sta mati in oče neprestano delala samo nad njim, ga ljubevala, se podrejala njegovim muham in ga na vse mogoče načine razvajala. In je čudno, če tak razvajen edinec, ko dobi brata ali sestrico, težko razume, da ni več on sredi vse pozornosti in ljubezni, da se mora na ljubo novega družinskega člana naenkrat odreči temu ali onemu, ali da je celo zapostavljen? Mamica nima več toliko časa zanj. Sedaj je »matiče« vse pozornosti in ljubezni, da se muče okoli njega. Namesto njega ljubkujejo sedaj mlajšega, ga občudujejo in hvaležijo, kako je priden, kako se lepo razvija in kako je »srčkan«. Včasih ostane tako stariš nenadoma brez zadostne pozornosti in morda celo brez zadostne ljubezni, ki si jo pa vsak otrok tako želi in jo tudi potrebuje.

Se huje je v primerih, da je stariš otrok na primer osmiletne deklica, ki jo stariš silijo, da mora paziti na mlajšega brata ali sestrico. Njene prijateljice se igrajo, medtem ko mora ona zbrati mlajšega brata ali sestrico, ga hraniti in morda celo prati zanj. To se ji zdi krivično in niso redki primeri, da se iz tega rodi neka mržnja do mlajšega brata ali sestrice, ki je vzrok, da ona nima enakih pravic, kot jih imajo morda njene prijateljice.

V kasnejši dobi se pojavlja pri otrocih ljubosumnost zato, ker opažajo, da niso tako nadarjeni, močni ali tako lepo zunanosti kot njihov bratec ali sestrica. Poznamo stariše, ki imajo fantka in punčko. Stariši je fantek, ki pa je slaboten, tih in miran. Bistrica je nekaj let mlajša, močnejša, živahna in lepa punčka. Ne upornostjo.

Učena doba za mamico

Razpis
Na podlagi 90. Člena uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov razpisuje komisija za razpis mest direktorjev gospodarskih organizacij pri Mestnem ljudskem odboru glavnega mesta Ljubljana

mesto DIREKTORJA

za STAVBNO OBRATNO PODJETJE »ŠIŠKA«, Ljubljana, Knezova ulica 23

Pogoji: gradbeni tehnik s položenim strokovnim izpitom in najmanj 5-letno prakso v stroki ali zidarski mojster z najmanj 10-letno prakso v stroki.

Kolkovane prošnje z življenjepisom, dokazili šolske in strokovne izobrazbe dostavite tajništvo za gospodarstvo MLO, Kresjija 25/I.

Zadnji rok za vlaganje prošelj je 30. maj 1955.

ZAKAJ PO DVEH TIRIH:

Splošna vzgoja je ena sama...

Cilji in nameni in dveh telesnovzgojnih organizacij so enotni; zato moramo zastaviti vse napore, da se razmere izboljšajo — Vzgoja sodobnih gladiatorjev za zabavo športne publike se mora umakniti množičnosti za dvig splošne ravni telesne kulture

Celo vrsto vprašanj v zvezi s telesno vzgojo je treba še rešiti. Ugotoviti moramo, kaj pravi prava je telesna vzgoja, kakšne so njene naloge in kakšno je njeno mesto v splošni vzgoji človeka. S tem v zvezi je treba odgovoriti na vprašanje, zakaj telesna vzgoja v dveh različnih družbenih organizacijah? Ali so nameni in cilji različni (s tem naj se potem zadovoljimo) ali pa je treba ugotoviti, da to ni tako in se bo treba boriti za to, da bodo tudi cilji enaki, če so že sredstva skupna. Kakšna je naloga šole, kar se tiče telesne vzgoje? Ali naj šola navaja mladega človeka, potem ko bo šoli odraščal, k udeleževanju v Partizanu ali v športu itd.? Takih in podobnih vprašanj je še veliko in razvojanja vseh teh problemov se sedaj lotevata obe organizaciji: Zveza za telesno vzgojo Partizan in Zveza športov Slovenije, ki skušata skupaj z Inštitutom za telesno vzgojo najti ne samo pravilno rešitev, temveč tudi najpraviše pot za bodoče delo.

Opazovalec, ki bi bil navzoč na sestanku, na katerem se rešujejo ta vprašanja, bi se pravzaprav začul. Telesnovzgojni delavci, ki so se oprijeli rešitve teh vprašanj, so neverjetno hitro prišli na čisto in dogmatično: kakor je splošna vzgoja ena sama, tako je lahko v njenem okviru tudi telesna vzgoja ena sama in ima lahko en sam cilj. Ta cilj je človek, ki ga je treba vzgojiti tako, kakor je koristno zanj samega in za družbo. Načrtno izvajanja te-

človek, tekma in rekord pa sta nismo drugega samo sredstvo za dosego cilja.

Ne bom našteval vseh tistih tveč, s katerimi se vsaj v začetku marsikdo ne bo strinjal takrat, ko bo treba prelomiti s stari. Toda drugače ne gre, čeprav tu potrebujemo največ dela. Tega, česar so se naši športni funkcionarji učili leta in leta, tega seveda čez noč ne morejo pozabiti. Pozabili bodo stare napake samo ob pravilnem spoznanju, vendar je za to potreben čas.

Prav toliko, če ne še več dela, nas čaka ob reševanju organizacijskih vprašanj. Ze samo vprašanje, kje je treba ustanoviti novo društvo in ali naj bo to društvo partizansko ali športno, ne bo rešljivo tako preprosto. Tu se bo treba odločiti za načelo politiko, da ustanovimo društva edinele z namenom, da telesno vzgojo človeku in se pri tem v začetku in vse dotlej, dokler ne bodo odstranjeni ostanki stare miselnosti, odločimo, katero društvo bi bilo iz taktičnih ozirov boljše, ali partizansko ali športno. Seveda bo treba v društva od vsega početka uvajati novega duha, kajti sicer pravega namena ne bodo rodila pravega sadu.

Drug kamen splošne in težavne organizacijske priprave v zvezi s sistemom naših tekmovalcev. Če hočemo, da bo obveščalo načelo, da bodi tekmovalce samo sredstvo za dosego cilja, tedaj bomo morali predvsem priznati, da današnji sistem tekmovalcev, v nekaterih panogah bolj, v drugih manj, niso v skladu z osnovnimi načeli telesne vzgoje. Predvsem se bomo morali odločiti za to, da ne bomo več vzgajali sodobnih gladiatorjev, ki naj bi ob nede-

ljah s telesno spretnostjo zabavali športno publiko. Vskladati bomo morali sistem tekmovalcev z najosnovnejšim moralnim načelom naše družbe, namreč s tem, da zaradi zabave — v našem primeru športnega udeleževanja — nihče nima pravice zapuščati za stalno ali za daljša obdobja svojega delovnega mesta in tako pravega prava živeti na račun družbe.

Seveda na nočem reči s tem, da bi morali biti v novem športnem vrhunski rezultati splošno odvisni. Nasprotno, truditi se moramo, da bomo ob čim večji, res pravi množičnosti dvignili splošno raven telesne kulture naših ljudi tako visoko, da nam ne bo treba rekorderjev več vzgajati umetno, temveč bodo vrhunski rezultati prišli tako rekoč sami od sebe kot rezultat pravilnega dela.

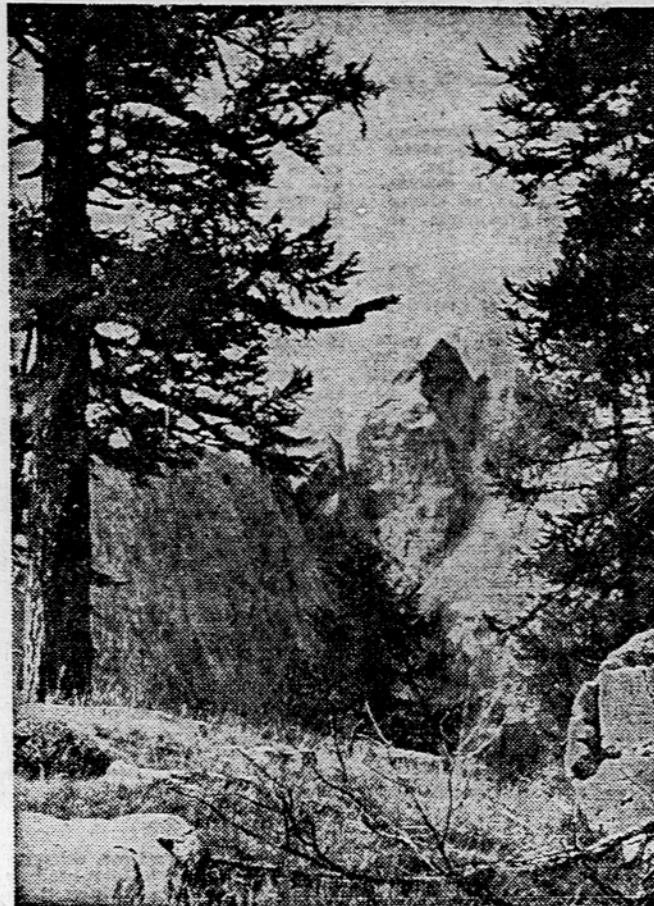
Tudi tega smotrno ne bomo dosegli čez noč in prav ob tem vprašanju bo treba najti pravilne prijeme, da trenutno skrajno slabo stanje s čim manjšimi pretresljaji spremenimo v normalno oz. koristno, kar vsekakor ni lahka naloga.

Od intenzivnosti našega dela je odvisno, kdaj bomo tudi v organizacijskem pogledu lahko logično potegnili črto in ugotovili, da nista več potrebni dve organizaciji in dva tira, temveč da bomo vse zahteve in potrebe lahko zadovoljevali s enotnimi društvi, ki bodo fizično in moralno ustrezala vsem načelom naše družbe.

D. Stepišnik

V nedeljo vsi pod Jatovec

2 robca in še kaj

Ljubitelji spomladanske smuke bodo v nedeljo sepe prišli na svoj račun. Za zaključek letošnje smučarske sezone pripravljamo v nedeljo 1. mednarodni VI. mednarodni večer smučarstva pod Jatovcem. Tekmovalnja se bodo udeležili naši najboljši smučarji, med njimi Zagrebčanji in Beograščani, za pešter in še bolj zanimiv spored pa bodo poskrbeli odlični avstrijski alpski smučarji, nadalje Nemci, Švicarji, medtem ko prireditelj čaka še na prilive Italijanov. Start bo ob desetih z grebena Kotovega sedla. Od železniške postaje v Planjci do cilja je dobro polguro uro hoja, zato naj nedeljski smučarji skovalci vzamejo s seboj tudi »šlice«. Za prenočitve je predskrbljeno v Kranjski gori, Podkorenju in Ratečah. Vsi tisti, ki bi si radi ogledali to zanimivo prireditev, naj se prijavijo čimprej »Putnikom«.

»Ko sem prišel na ta važno prireditev, me je nad našimi namočili z vodo. Dejali so, da je blagovolen, čeprav sam tega nisem občutil. Nato je nekdo pripomnil, da bi bilo dobro, če bi mi malo časa pomenilo. Ja, sem v znak protesta in ves glas zakričal, toda nič ni pomagalo. In ravno tisto potapljanje je bilo najbolj zame usodno: zaljubljen sem se v vodne športe, zmedel sem rad hodil po potokih, lovil ribe in se vozil s čolni.

Nekdo mi spodsne in v trenutku se zmaidem pod vodo. Kaj sedaj? »Brodosede je predalec, prišel je morala hitro odločitev: začel sem plavati.«

Kako je napisal djak II. letnika geometrijskega oddelka Vlado Krivic v šolski nalogi. Moj prijatelj, ki uči na tisti šoli, mi je pa pokazal. Stvar me je začela zanimati. Le kaj si misli s mladimi, ki doručka pred našimi očmi, o športu, kakšne želje se skrivajo v njegovih srcih, kakšni občutki ga navdajo, kakšne sodbe imajo o našem sodobnem športu? Pravi, se navdajo za zanimanje za nujenja slavni prvakov, trenerjev, funkcionarjev; zakaj ne bi se enkrat šli k mladini na obisk?

Prosil sem prijatelja — profesorja, naj mi pripravi še kakšne take izreke s svoje šole, to je za Gradbeno gradnje šole. Ko sem jih začel prebrati, sem postal zmerom bolj presenečen: koliko iskrenosti, zdravja, kinezege življenja je v teh mladih dušah? Nekateri stavki se slišijo malone kot pogovori. V ostalem kaj govori, naj vam govori mladina sama.

»Vsek človek mora imeti v življenju nekaj prijetnega; star očeje in matere so iskrali mir in senco pod košatimi drevesi, mladi si pa želimo veselja, prostosti in razgibanosti na zelenih tratah.«

»Šport odvisno od tega, v kakšni vrnitvi se vrsta človeka splošnega.«

»Človek išče v športu telesa za svojo žalost, kajti vsaj tisti čas pozabi na svoje tekaške in je srečen.«

»Šport je človeku zdravilo.«

»Pri športu človek nehoti odkrije svoj odnos do solčevke, do nasprotnika. Tu se razkrije njegov pravi značaj.«

»V časopisu vedno najprej posledam športne novice.«

»Pravi šport seže do tam, kjer se začneja gonja za rezultati.«

»Smučanje, plavanje, hoja po hribih, vse to mi je danes že tako potrebno, kot spanje na travi.«

»Najbolj zdrav in najcenejši je vodni šport, saj potrebuje le dva robca.«

»Dve uri telovadbe na teden je premalo za toliko ur sedenja.«

»Starši sem se večkrat tudi zlagali, samo da sem prišel v telovadnico.«

»Če le očeta ni doma, jo porušim v telovadnico, žal pa sem moral sedaj zaradi tega, ker očešti šport na klin.«

»Telovadba mi je najljubši predmet v šoli.«

»Pusti strah doma, če greš na orodje.«

»Ko pridem na vrh gore, se prečim, kot da bi mi kdo podaril bankovec za milijon funtov.«

»Ni prav, da je moral mlad, nadobuden atlet iz Cromolja, zaradi neopornosti trening opustiti.«

»Mlada dijakinja - atletinja je napisala ganljivo iskreno:«

»Pravijo, da so videli noge športnika deset let mlajše kot v resnici in to je ženske posebno važno.«

»In nogomet, ki mi ni všeč.«

»Najbolj sem srečen, če lahko sam igram tekmo.«

»Pravi nogometaš igra tudi v nogah vrenemu in na slabem igrišču. Bili smo umazani kot črna kobilica, vendar nismo odnehali; borili smo se do konca.«

To je bila torej beseda mladine; spontana, odkritostna, pestra, zanimiva in predvsem: poučna. Prepričan sem, da lahko služijo za koristno opozorilo vsi: staršem, vzgojiteljem in športnim delavcem. M. H.

OBVESTILA športnih organizacij

NOGOMET

Komisija za tekmovalce Nogometne zveze Slovenije je na svoji 6. redni seji delegirala VI. in VII. kolo slovenske lige takole:

VI. KOLO — 22. MAJA 1955
VZHODNA SLOVENSKA LIGA
Bratstvo : Sobota, igrišče Bratstvo ob 16. uri, službojči Jeriček (Gorenjak), sodi Grošelj (Herman).

UPRAVNI ODBOR NOGOMETNE ZVEZE JUGOSLAVIJE je na svoji redni seji 18. maja 1955 odobril prijateljsko nogometno tekmo Jugoslovija B proti še neznanemu nasprotniku za 3. junij 1955 Ljubljani.

Proletarec : Kovinar (Maribor), igrišče Proletarica ob 16. uri, službojči Vagner (Sušinj) sodi Glavič (Orel Franjo).

Nafta : Kovinar (Store), igrišče Nafta ob 16. uri, službojči Haki (Skarabot) sodi Dervarid.

Rudar (Vel.) : Rudarja ob 16. uri, službojči Zupanič (Puntar), sodi Hajsinger (Zupan).

Nafta : Kovinar (Store), igrišče Nafta ob 16. uri, službojči Haki (Skarabot) sodi Dervarid.

Rudar (Vel.) : Rudarja ob 16. uri, službojči Zupanič (Puntar), sodi Hajsinger (Zupan).

Nafta : Kovinar (Store), igrišče Nafta ob 16. uri, službojči Haki (Skarabot) sodi Dervarid.

Rudar (Vel.) : Rudarja ob 16. uri, službojči Zupanič (Puntar), sodi Hajsinger (Zupan).

ATLETIKA

igranja zaradi letnega prekrška (kazen mu je potekla januarja 1955) mu Disciplinsko sodišče v zvezi s členom 11-I šteje to v obdobju okolnosti, zlasti ker je prestopil iste vrste in mu zato zvezo kaznen prepovedi igranja za dva meseca to je skupaj za dobo osem mesecev. Kazen mu poteče 14. januarja 1956.

Disciplinsko sodišče je na prošnji NK Triglav (Kranj) za obnovo postopka po čl. 128, točka B, 15. členu igranje igralcev NK Graficar ugotovilo, da so morali dokazati zadostni za obnovo postopka glede izrečne kazni tov. Campa Vilju. Iz priloženih poročil in naknadnih zaslišanj je Disciplinsko sodišče ocenilo težo prekrška in prišlo do zaključka, da je bil prekršek storjen v borbi za žogo med igralcem Graficarja Jaklom in igralcem NK Triglav Campo. Vendar pa je tov. Campa zaradi preostre igre še vedno težo prekrška po členu 23 (groba igra), zato se mu kaznen sicer zmanjša, kaznuje pa s prepovedjo igranja za dobo enega meseca. Kazen mu poteče 16. maja 1955.

URADNA LESTVICA SLOVENSKE LIGE

ZAHODNA LIGA

Krim	13	11	1	55:11	23
Nova Gorica	12	10	1	48:12	21
Graficar	13	9	3	34:22	19
Slovan	12	6	7	21:30	12
Aurora	13	2	6	12:25	12
Izola	12	4	2	20:24	10
Postojna	13	3	4	10:18	10
Triglav	13	3	1	21:36	7
Brank	13	3	1	15:32	7

VZHODNA LIGA

Rudar (Tr.)	13	10	0	44:22	20
Sobota	13	9	1	33:16	19
Nafta	12	7	2	33:25	16
Rudar (Vel.)	13	6	2	32:36	14
Bratstvo	12	5	4	27:22	13
Kovinar (Mr.)	13	6	1	25:22	13
Proletarec	13	1	6	29:23	10
Kovinar (St.)	13	5	0	21:30	10
Aluminij	13	5	0	24:36	10
Drava	13	0	13	12:47	0

Prvenstvena tekma Bratstvo — Nafta ni verifikirana, ker je Nafta vložila protest.

V omenjeni tabeli ni upoštevano kolo, odigrano 15. t. m.

Disciplinsko sodišče nogometne zveze Slovenije je na svoji redni seji 18. maja izrekel naslednje kazenske odločbe:

Perini Mario, igralec Pirana se kaznuje s prepovedjo igranja za dobo enega meseca po čl. 23 Disciplinske pravilnika Nogometne zveze Jugoslavije. Kazen mu poteče 22. maja 1955.

Levak Zlako, igralec Pirana se kaznuje s prepovedjo igranja za dobo treh mesecev po čl. 15 I-c in členu 29 prvi odstavek Disciplinske pravilnika Nogometne zveze Jugoslavije. Kazen mu poteče 14. avgusta 1955.

Romani Glorio, igralec Aurora, se kaznuje s prepovedjo igranja za dobo treh mesecev po čl. 15 I-c in členu 29 prvi odstavek Disciplinske pravilnika Nogometne zveze Jugoslavije. Kazen mu poteče 14. avgusta 1955.

ROKOMET

Skupščina Rokometne zveze Slovenije je prelozila od 5. na 26. Junija.

Sodniška komisija pri Rokometni zvezi Slovenije, obveščena vse rokometne organizacije, sodnike in zainteresirane, da so v veljavi samo sodniške legitimacije.

Prva finalna tekma I. republiške lige v malem rokometu za moške bo 29. t. m. v Mariboru, povratna pa 5. junija v Ljubljani.

Prva tekma za trening slovenskih rokometnih reprezentanc za srečanje s Koroško bo 12. junija v Mariboru, druga pa v četrtek 16. junija v Ljubljani, nakar bodo ostali igralci dotočeni na skupnem treningu do 18. junija v Ljubljani.

Prva tekma za trening slovenskih rokometnih reprezentanc za srečanje s Koroško bo 12. junija v Mariboru, druga pa v četrtek 16. junija v Ljubljani, nakar bodo ostali igralci dotočeni na skupnem treningu do 18. junija v Ljubljani.

Cernigoj Edvard, igralec Brankica iz Nove Gorice je storil prekršek po čl. 41 Disciplinskega sodišča mu je za ta prekršek odmerilo kaznen prepovedi igranja za dobo šest mesecev. Ker pa je bil omenjeni igralec že kaznovan s dvema mesecema prepovedi v Mariboru.

Prva tekma za trening slovenskih rokometnih reprezentanc za srečanje s Koroško bo 12. junija v Mariboru, druga pa v četrtek 16. junija v Ljubljani, nakar bodo ostali igralci dotočeni na skupnem treningu do 18. junija v Ljubljani.

Prva tekma za trening slovenskih rokometnih reprezentanc za srečanje s Koroško bo 12. junija v Mariboru, druga pa v četrtek 16. junija v Ljubljani, nakar bodo ostali igralci dotočeni na skupnem treningu do 18. junija v Ljubljani.

Prva tekma za trening slovenskih rokometnih reprezentanc za srečanje s Koroško bo 12. junija v Mariboru, druga pa v četrtek 16. junija v Ljubljani, nakar bodo ostali igralci dotočeni na skupnem treningu do 18. junija v Ljubljani.

Prva tekma za trening slovenskih rokometnih reprezentanc za srečanje s Koroško bo 12. junija v Mariboru, druga pa v četrtek 16. junija v Ljubljani, nakar bodo ostali igralci dotočeni na skupnem treningu do 18. junija v Ljubljani.

Prva tekma za trening slovenskih rokometnih reprezentanc za srečanje s Koroško bo 12. junija v Mariboru, druga pa v četrtek 16. junija v Ljubljani, nakar bodo ostali igralci dotočeni na skupnem treningu do 18. junija v Ljubljani.

NOV VIR ZDRAVJA videmsko kopalnišče

Majhnega obsega na zunaj — pa vendar morda danes nesluteno velikega pomena je bila priročna slovesnost predtekno nedeljo na Vidmu pri Krškem, v proslavo desetletnice osvoboditve no oprni novo kopalnišče, ki ga je zgradil kolektiv »Tovarne celuloze in papirja«.

Kopalnišče ni izrazito športni objekt z množičnimi tribunami in številnimi tehničnimi napravami za pripravo tekmovalnih kopalniških vode, sonca in zraka je, že danes vsakomur nepogrešljivi organski deli mnogih industrijskih naprav »Celuloze« in tak pred gradnjo se nahajajoče nove »Tovarne koto-papirja«, tisti kosček, ki bo v početnem času predvsem obema kolektivoma, pa tudi nedvomno s mnogimi, razkošen kraj oddiha in razvedrila, neprecenljiv vir zdravja in zadovoljstva po vsakodnevnem naporu delu.

Prvi, trdni temelji novemu kopalnišču je postavil delovni kolektiv tovarne »Celuloze«, da si dobička iz 1952, leta 13.900.000 dinarjev ne bo med seboj razdelil, ampak s tem denarjem zgradil kopalnišče. Član podjetja »Slovenija-Projekt« ing. arch. Brnič je izdelal idejni načrt celotne naprave, ing. Matček se je lotil samega bazena, ing. Bloudek je sodeloval s svojimi bogatimi izkušnjami — »Celuloze« pa je iz svojih investicijskih sredstev še primarno potrebno. Marsikdaj je pri pripravo graditeljev predla trda, veliko je bilo tudi mnogo je bilo truda s prepričevanjem tistih, ki so nasprotovali gradnji »nepotrebnega kopalnišča, ki vendar toliko drugih reči potrebniših — s trdno, neusahljivo voljo in preciznim, skrbnim delom gradbenih podjetij

in voljo izživljanja v morda najlepšem, gotovo pa enem najboljših zdravih med vsemi športi. Kopalnišče ima po vseh predpisih ustrezajočo športno bazo, dolg 50 metrov, s štiriinajstimi kockami, ki imajo vzrajene prijemne za start pri hrbtnem plavanju ter kompletno igrišče za waterpolo. Naprave za skoke so provizorične — saj je postavljena za zdaj samo zrna skakalna opeka, visoka 2 metra. Postavitev regularne trimetrskeske deske je zaradi preplutve vode v bazenu nemogoča — v načrtu druge faze gradnje pa je novi bazen za skoke s kompletno skakalno napravo, ki bo ustrezala vsemim mednarodnim predpisom, in tudi zadostno globino vode.

Bazen polnijo z odpadno vodo sosednje tvarne, ki je zadostno segreta in je na razpolago v takšni količini, da je s sedanjimi napravami bazen napolnjen v šestih urah. Filtracijska naprava, ki jo bodo tudi postavili šele v drugi fazi gradnje, je sprito tega skozredno odveč. Širinaštrij v stene bazena vzrajnih električnih reflektorjev oskrbuje razkošno podvodno razsvetljavo, kakršne ne premore še nobeno plavalnišče v naši državi.

Srednja geografska lega — saj je ta ena strani čisto blizu Zagreb s svojo visoko razvijeno stopnjo plavalnega športa, na drugi pa prav tako pri reki trboveljski rudarski bazen in Celje, pa še najbližje Radeče tudi z novim kopalniščem — omogoča videmskim in krškim plavalcem s temi sosednjimi plavalnimi enotami, pogosto izmenjavno nastopov in gostovanj, skrajka, vso pestrost dejavnosti, ki dela že itak samo po sebi zanimivo plavanje še toliko zanimivejše.

Videmski plavalci so že združeni v svojem klubu, prijavljajo nemoficinalno Plavalni zvezi Slovenije. V registracijo so predložili že kar zavidno število aktivnih tekmovalcev. V nekdanji jugoslovanski vrhunski plavalci Lenki Medvedice in bivšem tekmovalcu ljubljanske Iirije Eriku Serbu pa ima novi kolektiv v svoji sredi tudi dva odlična tehnična strokovnjaka, oba pripravljena posredovati vse svoje znanje in izkušnje svojim novim, mladim klubskim tovaršem.

Arhitektonsko je bazen z garderobami, upravljalnimi prostori, skoraj razkošno avlo, letnim bufetom in ostalimi pritlikalnimi, pa z visokim stropom, in razglednim stolpom z uspešni originalnimi domiselnimi projektanta povezen v lično, privlačno celoto, izpolnjeno s športnimi igrišči za odbojko in košarko tik samega kopalnišča. —Šit.

Pridite in ogledajte si!
V zvezi proslav 10. obletnice osvoboditve prireja Gospodarsko razstavišče v Ljubljani na pobudo Zveze športov Slovenije zanimivo razstavo, na kateri bo prikazan razvoj vseh organizacij, ki jim je cilj telesna vzgoja ljudstva.

Na nedavnem sestanku propagandnega organiziranja izbrana je bila sklenjena da bodo do 25. t. m. poslali številne podatke na podlagi katerih bodo strokovnjaki izdelali slikovite grafikonke o članstvu, prireditvah, revizivnih in vadbennih napravah. Do 5. junija bodo izdelali natančne spiske razstavljenih predmetov, nakar bodo arhitekti izdelali načrt za opremo razstave. Otvoritev razstave pa bo 2. junija v novem paviljonu Gospodarskega razstavišča.

Zvedeli smo, da pripravljajo nekateri organizacije izbrana program razstavljanja različnih trofej, fotografij, maket in pomembnih športnih revizivtov. Sodeloval bo »Partizan« Zveza za telesno vzgojo Slovenije, Planinska zveza Slovenije, Taborniška zveza Slovenije, kakor tudi vse republiške športne zveze. Tako bomo dobili spornost sliko o delovanju in uspehih vseh 29 republiških organizacij za telovadbo, šport, planinstvo in tabornštvo.

Program tekem na teritoriju podzveze dne 22. V. 1955: Maribor — igrišče Maribora, delegat Sušinj. 14.15 Maribor B : neznan naspr sodi Klipšeter, Ambrož, Glavič. 16.00 Maribor : Uljanik, sodi lozar, Zelenko, Muravs. Igrišče Brankica, delegat Haal. 8.00 Brankica ml. : Kovinar ni sodi Puchhar, Horvat. 9.30 Brankica plon. : Kovinar plon. sodi Horvat, Lipavec. 10.30 Brankica B : Kladivar B, sodi Puchhar, Lipavec. Igrišče Ptuj, delegat Janžekovič Stane. 14.00 Drava plon. : Maribor plon. sodi Grabner.

Zveza športov Slovenije poziva vse sestavne organizacije, kakor tudi posamezna društva, da bi pravčasno izbrala vse predmete, ki jih želijo razstaviti, jih opremiti z napismi in po potrebi s komentariji ter jih v določenem roku dostavijo razstavišču. Razstavo bo uredila tov. ing. arch. Novakova.

Spet beseda o nogometu
Športni tednik »Polet« je bil začel anketo, kako zboljšati kvaliteto slovenskega nogometa. Po buda je hvale vredna, pa tudi nevarna. In da je nevarna, je dokazal že takoj prvi pisavek tov. S. T. deloma pa celo pripomba uredeštva. Ne bi hoteli nikomur dati moralnih naukov, smatramo pa, da bi bil že čas, da pričnemo obravnavati probleme o našem športu s tistega stališča, ki edno opravičuje obstoj našega športa in s tega veda tudi nogometa. Če bomo rotili šport zato, da bomo v Ljubljani n. pr. imeli kvalitetno meštvo, ki bo lahko uspešno vzdrževalo konkurenco s profesionalnimi močvami in državi in če bomo v ta namen n. pr. po potrebi hromi štrli, rimo 100 mladincev in jih v petih letih vzgojili v nogometne gladi-

torje, ali bomo s tem kvaliteto slovenskega nogometa res zboljšali? Kakšen dobiček bi imeli od takega meštva? Vzgojili bi 20 ljudi, ki bi nedeljo za nedeljo igrali nogomet za gledalce in denar. Dvajset in morda še več ljudi bi odtegnili produktivni, 20 ljudi bi se naprej onemogočalo prizadevanja kako napraviti naš šport čist in družbeno koristen.

Prispevek upravičeno dviga prah med našimi pravimi športniki. To je uredeštvo prav napakno, sedimo pa, da bi bilo zelo pametno in koristno v interesu pravega športa, če bi uredništvo ob članku, ki ga priobčuje, tudi samo povedalo svoje mnenje, da bi ljudje vedeli, ali napovedani meštvo, kateremu bomo štrli, rimo 100 mladincev in jih v petih letih vzgojili v nogometne gladi-

SPORTNI DOPOČEVALEC

Naši kolesarji imajo veselo...

LEPI USPEHI V PRETEKLEM LETU — POMANKANJE SODNIŠKEGA KADRA — OD MLADIH SI MNOGO OBE-TAJO — DIRKALISČE V LJUBLJANI SE ZMEROM PERECE VTRASANJE

»Poglejte, tale vlak ml sem popuščal. Prosim, m ml lahko pomagali?«
»Prestave mi ne delajo. Prosim, pomagajte mi!«
Stal sem sredi preproste mehanike delavnice. Presenečen sem bil. Vse prošnje namreč niso naletele na gihna ušesa. Zato sem se v prvi minuti upeljal na pomoč. »Kaj vam je?«
»O »Ondrevoh« kolesarjih bi radi nekaj vedeli.« je skromno ponudil moje vprašanje, medtem ko sva sedla na bližnji hlood. In vse dotlej, dokler se z njega nisva prekucnila, se tov. Gartnerju ni razvoljil jezik. Sele tedaj...

»Večkrat sem se dejal, da na pretek zagotavlja edino naravno večletno delo z mladino. Poprej smo gledali le na najboljše. Graizer, Perne, Polak in Vidali (?) so prenehali z udeleževanjem. Ljubljani pa imajo v Vem, vzgojili bomo nove dirkače. Glede materiala smo sicer v stiski, vendar ne tako kot v »mojih« časih. Takrat smo morali same vzdrževati kolesa. Danes je mlinar mnogo bolj. In imamo poseben poseben in »dincev« blizu 30 jih je. Danes ali jutri bodo še brez zvenečih imen, toda potužišnje... Čajna, Salamona ali Branjina dnas maločko poznajo... Večja tudi, da bomo povsem s turističnimi kolesi, ki bodo zmerom znova izpolnjevali naše vrste. Veselja, volje in marljivih rok je v klubu dovolj. Upam, da ves naš trud ne bo zaman.

Napak bi storili, če se ne bi poznali na življenje ostalih slovenskih kolesarjev še kje drugje. Zato smo pohiteli na Kolesarsko zvezo Slovenije, k njenemu predsedniku Marmonteju je prejel vprašanje za uradno mnenje o zimskih pripravah za letošnjo sezono, poznanimi smo se za letošnje naloge in cilje slovenskih kolesarjev, nadalje za... Kar pri-

sluhit!

V preteklem letu smo dosegli v Sloveniji največji uspeh po osvoboditvi sploh. Posebno pohvalo zaslužijo klubi Proleter iz Kopra (na najboljši kolektivni), nadalje mariborski Branik, Odrad iz Ljubljane, BSK in Dinamo, ki so dobro delali. Tudi letos se bomo potrudili. Ze v jeseni je Zveza storila vse, kar zadeva priprave vozačev v telovadnicah, voznih na valjih itd. Letos smo zgodaj začeli s sezono. Dirkače v aprilu so dobro uspele. Opozoriti

KDO JE HERMANN BUHL?

Nemuni enaken

»Fenomen človeške vzdržljivosti, osvajalec vseh težkih sten v Alpah, poletni in pozni, alpinist telega kova, da za zdaj ni primerjave zanj.« takšna je soglasna sodba vseh, ki so spremljali nevarna dejanja tega skromnega Tirolica.

Skrajno težko južno steno Fleischbanka je zmagal sam s eni ur. Potem je začel z zimskimi turami, povečaval težavo s hojo po snegu, bi si prizgojil in s neobičajno potrebo šest čut. Petindvajset zelo težkih vrhov nad Innsbruckom je obšel v mesecih in eni potezi v 33 urah sredi zime. Najbolj znameniti steno jugoslovanske Marmonte je prešel s Kunoem Rainerjem, zozim. V družbi Rebtscha in Schneiderja je počel v stenah okoli Chamonia neverjetne stvari. Nezasičen je bilo celo za francoske alpske prvake prečeni Aguillesa de Chamonia v eni potezi.

S celimi petimi franki v žepu sede potem na kolo, se vozi 140 kilometrov daleč iz Innsbrucka čez Malojo v daljni Bergell, teče v kolo in prenoči. Zjutraj se zapodi sam samic v prosulo Cassinovo severozahodno gladko steno Pic Badelleja. Za prvi pristop mu je treba 34 ur plezanja, trije bivaki in napovor do izčrpanosti. Buhl je v kolu v 4 in pol ure, zasede svet kolč in hiti domov brez počitka vso noč. Pred Landeckom zaspi na pedalih in se zbudi v valovih Inna. Najhuje ga je zadelo, da je takrat izgubil svoje dragoceno srovnato sredstvo, ki ga je težavo nabavil s pleskanjem cerkvenih zvonicov.

In še in še je takih dogodkov v življenju Buhla vse do tedaj, dokler ga ni pot privedla do prav znanega cilja — na Nanga Parbat.

Kako in s kakšnimi napori je premagal to, do sedaj nedostopno goro, nam bo sam povedal v svojem predavanju, ki ga bo imel na povabilo vse ljubljanske matiče v ponedeljek, 23. m. m., v kinu Union. V naslednjih dneh bo predaval še (24. t. m.) v Celju, (25. t. m.) v Zagrebu, (26. v Kranju), (27. v Trzinu, nato pa še (28. t. m.) na Jadranski obali. Predavanje izredno zanimanje, naj si interesi v Ljubljani nabavijo vstopnice vnaprej.

DVA NASPROTNA TIPA

Nurmi in Zatopek sta si v mnogih stvareh nasprotna tipa. Nurmi je bil resen, miren in brezizrazen. Zatopek pa živahen in polživljenjskega humorja. Nurmi je delal dolge korake brez nepriemnega odganjanja ali morda pomagiranja s telesom. Roke so za telesom, sprejadal so rahlo prekritizane, vendar vse to izrazil s čudovitim ritmom. Glava je pokončno, telo izravnan, toda brez kakšne napetosti. Celotno delovanje je podobno stroju — tekoče, lahko in obenem mirno. Zatopek uorabljaja krajiš, hitrejši korak. Gibi njegovega telesa, delovanje rok in glave so vse prejkot ritmični in podobni delovanju stroja. Tudi poteze njegovega obraza niso tako mirne in brezizrazne kakor pri njegovem predniku.

TUDI V TRENINGU RAZLIČNA

Celo v načinu treninga si ta dva ništa podobna. Spoznala pa sta, da ni uspeha brez nenehne ce-

ložen rekord. Po končanem teku kaže Zatopek znake utrujenosti. Izrazi obraz, pogledi nazaj in še nekateri drugi gibi so njegove značilnosti in so v nasprotju s mirmimi gibi slavnega Finca.

Druge osnovna razlika se kaže v odnosu do ure in v metodi nju-nega treninga in teka med tekmo. Nurmi redko kdaj teče na treningu ali tekah brez ure, s katero nadzira napredek. Za natančno po načrtu in je zato navadno zmagoval, kakor je to hotel. To je venomer preseščalo tiste, ki so študirali njegov način teka in se obenem spraševali, kaj bi dosegel, če bi se bil še bolj potrudil. Le v nekaterih redkih primerih je bil primoran spustiti se v silovit finiš, in sicer zato, ker ni dovolj poznal nasprotnikove sposobnosti. Bil je tako popoln. Dne ali dva zmerom daleč sprejadal pred ostalimi tekmovalci, pa je še ta »optegnili«, se je njegovo tek navadno končal z novim rekordom. Se več Nurmi je bil po zmagi prvi!

V tem primeru vidimo spet, kako se Zatopek precej razlikuje od svojega prednika. Teh ne povesča nobena pozornost, niti ni tekni niti na treningu, razen v redkih primerih, ko gre za do-

koletna dirka »Po Hrvatski in Slovenijo«, omeniti pa moramo tudi nastope v tujini (»Kolo Avstrije«, »Kolo Švice«, »Kolo Italije«).

Za konec pa pustimo do besede predsednika slovenskih klubov, v glavnem aktivne tekmovalce in funkcionarje.

Alojz Zibert (Rudar, Trbovlje): »Letos smo zopet zaleteli v zimski svet. Najbolj me je razveselilo, ker valjev nismo mogli dobiti. V Trbovljah imamo voljo vsi, materiala pa prav malo (čista); dve »speciaki« brez rezerve, to je vse. S turističnimi kolesi smo oprežirali na pomlad. Naše vodstvo je željno, da bi v sezoni? Povečati število tekmovalcev in iz množičnosti dokopati se do kakovosti.«

Jurij Lulik (Nova Gorica): »Prvi skupni trening smo imeli šele pred štirinajstimi dnevi. Nismo pripravili, čeprav bi utegnili kdo izmed nas presenetiti (Kodeški klubecem vodstvu ni vse v redu. Dirkači smo za Devetaka in ne vem, čemu ga ne pustijo na krmilo. — Zame velja, da ne bom več tekmoval. Ni denarja! Pomoči ali od nikoder. Cenujati se ne človek toliko ubjalji!«

Vasilij Trifun (Ilirija, Ljubljana): »Dobre tri mesece smo pridobivali potrebno telesno vzdržljivost z marljivo vadbo v telovadnici pod nadzorstvom tovaršiškega. Skupno treniramo. — Od mladincev si letos veliko obetamo, medtem ko so oblike starejši člani vojaški »dres«. Omembe vreden je povratek Božnika. Materinskih tekmovalcev. Upamo, da bodo mladinci izpolnili naša pričakovanja.«

Rajko Plešca (Proleter, Koper): »Zaradi nadarjenosti tekmovalcev večji uspeh v našem klubu prav gotovo ne bi izostal, če bi vadili

skupno. Raztreseno živimo, ne poznamo drug drugega. Razen treninga in dirk v tujini nismo imeli skupnih vaj. Z materialom smo dobro založeni. Po nenačrtih voznih posameznikov sodim, da za sezono nismo dobro pripravljani.«

Stanko Vernik (Rog, Ljubljana): »S pripravami v našem klubu smo nekoliko v zaostanku, pač zaradi dolge zime in pozne nabave materiala za kolesa. Poslali smo pet naših tekmovalcev na desetdnevni trening v Izolo. Naša ekipa je ena najmlajših v državi sploh. Kot njej bomo bomo posvetili veliko pozornosti tudi turistom. Naš cilj v sezoni: dosegti dober povpreček vseh nas.«

Viktor Zizek (Branik, Maribor): »Zaradi dolge zime se nismo utegnili preveč dobro pripraviti, kaže pa na bolje, odkar nas nadzoruje Oskar Rozman. Sedaj najmlajši dirkačev se je letos pripravljalo 14 dni v Dubrovniku. Ne vem, če bomo zadržali vse linskoletne prehodne pokose, kar je naša največja želja. Povratek po državi so napredovali.«

Rudi Svajcar (Ljubljana): »Upravni odbor matičnega društva nam je v veliko oporo. Ločili smo se načrtno vzgoje mladincev, ki so ves naš up. Le za skrajno silo smo oprežirali. Pozimi smo redno trenirali na valjih, zdaj pa smo vsaj enkrat tedensko skupaj na cesti. Od letošnje sezone mnogo pričakujemo. Sodim, da pomankanja modernega dirkalnišča v največji meri zavira naše delo in ljubljanskih kolesarjev sploh.«

Mnogo smo zapisali. Po vsem tem pa je menda najbolje, da malo potrpimo in počakamo, da bodo prvi tekmovalci vozili skozi cilj...

NOGOMETA KAR NAPREJ DOVOLJ...

Dogodki od srede — napovedi za nedeljo

Odrad igra doma z Bokljem

Zaradi nedeljske meddržavne tekme med Skotsko in Jugoslavijo je bilo XXVI. kolo tekem za točke v I. zvezi ilgi odgodeno na predkoto sredo.

Sedem tekem tega kola je prisnelo več razočaranj kakor pa zadnja. Najbolj zadovoljen je šel iz tega kola vodeči Hajduk, ki je iz Zagreba v dvoboju z Lokomotivo pospravil obe točki in za tri točke odmaknil od obeh zasedovalcev BSK in Dinama. S skromnim remizjem sta se morala zadovoljiti državni prvaki Dinamo in Spartak.

Medtem pa se že bliža nov nogometni sezona, katero so vključili zvezne lige zaradi priprav za mednarodno tekmo z Italijo ne bodo igrali. Zato pa je spored v vseh ostalih ligah neokrnjen.

V II. zvezni ligi je na vrsti XV. kolo, v katerem ima Odrad svetlo prednost domačega igrišča in v dvoboju z močnim Bokleja iz Kotora. Tekma bo 16.30, pred njo pa bosta dve predtekmi, in sicer ob 13.30 prvenstvena pionirska tekma Krima in Odrada, ob 14.30 pa še eno srečanje za točke, in sicer med Lokomotivo in Spartakom. Vstopnina je za sedeže 100 za stojišča pa po 70 in 50 din. Vstopnice so že vnaprej napredaj — kakor običajno (v društveni pisarni ozir na ulici).

Ostali pari so sestavljeni takole: Metalac — Rabotnički, Budućnost — Zenica, Velež — Napredak in Lovćen — Mačva.

Prvenstveni ples se osemnajstje nadaljuje tudi v hrvatsko-slovenski ligi, kjer je na sporedu naslednjih šest srečanj:

Sibenik — Trešnjevka, Tekstilac — Branik, Rijeka — Ljubljana, Split — Segesta, Maribor — Uljanik in Kladivar — Borovo.

Kakor vsako nedeljo, sta to pot spet dve slovenski moštvi na boljšem zaračunatve igrišču, in sicer tekmovalci BSK in Dinama, ki bi utegnili dobiti nekaj dočk, dve pa morata na tujko igrišče, v Varaždin in na Reko, kjer bo

šino, daljino, za met krogle itd. Navdušeni balnarji se zbirajo v svojem kotičku. Mnogo prijetneje jim je tu, med mladimi ljudmi, daleč proč od gostinskih prostorov. Zamolčati ne smemo seveda tudi gradnje masibnega plavalnega bazena, ki bo uporaben na začetku plavalne sezone.

Nekdo nam je zaupal: »Zvezdnikov v našem društvu nimamo, vzgajamo pa zdrav in krepak rod.

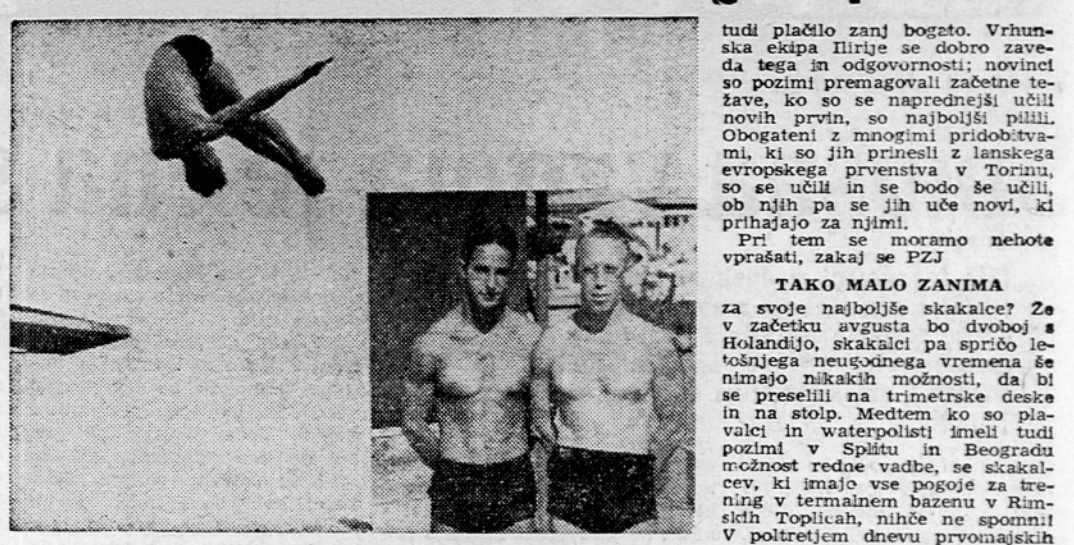
»Vselej nam v prijetnem razpoloženju hitro mineva čas od preprostih razgibalnih vaj do vadbenih ure na orodju; vedno pa najdemo tudi še dovolj časa za vesele trenutke na atletski stezi in napravah, pod košem in ob mreži za odbojko in namizno teniš. Skrajna vodnika zaradi tega seveda niso bili nič preveč veseli; danes v našem enotnem kolektivnem enostranosti ne poznamo več!«

Tu in tam se včasih opazi kak zaskrbljen obraz. Odobnikom telovadnega društva na Viču v teh dneh ni bilo lahko. Prizadevajo se, da ga rahnitostno ubo naposled že težko prenaša. Resnejša deledeta in fantje se radi zbirajo ob priljubljenih krogih, pri čem so na telovadišče, čeprav njihovi oddelki danes nimajo rednih vadbenih ur. Ne smemo prezreti skupine atletov na preprosti stezi in ob napravah za skok v višino in daljino, za met krogle itd.

»Vzgojajmo zdrav rod!«

MEH SKAKALCI PLAVALNEGA KLUBA ILIRIJA

„Ohranimo dela in truda - bogajo plačilo“

Levo spodaj sta dr. Srečko Kordelič in pokojni Branko Zihert, znana nekdanja skakalca in hkrati pionirja skakalnega športa v Sloveniji

Večer na treningu skakalcev Ilirije v ljubljanskem zlimskem kopališču. Nič manj kakor 28 jih je. Vseh kategorij, vseh starosti — fantov in deklet. Dologetni državni prvaki in reprezentant Milan KEBER, po poklicu srednješolski profesor telovadbe, absolvent Inštituta za telesno vzgojo v Ljubljani, se je ves posvetil vzgoji in vežbanju svojih nekdanjih sošolstovotnikov. Vsega, odkar mu nesrečni padeč na vodo in posledice ne dovoljujejo več aktivnega dela na deski.

Preskromni prostor zimskega bazena je ves poln živahnega vrvenja hrusta in trušča, v majhnem zaprtim prostoru nestetokrat povečane, ki ga preglašajo kratka povelja, navseti ali suhe, stvarne kritike trenerja in njegovih pomočnikov; medtem ko ena skupina skače na metrski deski pod Koberovim vodstvom, druga, ki jo vodi Marko Porenta, neumorno na tleh vežba gimnastične prvine, tretja se ogreva pred nastopom na deski, posamezniki pa se po opravljenem skakanju prerivajo pod toplo prho.

Samo dve uri imajo na voljo — kopališče, ki obratuje samo popoldne, je prezasedeno že s plavalci obeh ljubljanskih klubov in številnimi tekmovalci izvenljubljanskih, ki študirajo v Ljubljani. V teh dveh urah je treba mnogo opraviti in nujna je naglica, nikjer izgubljeni časa. Polni dve uri pazljivosti in natančnosti pri skokih z deske močno zapostuje vodo treninga, zato je kratek in skop v posojenem letu pridobiti si zopet najvišji naslov. »Močan kolektiv skakalcev hočemo postati,« pravi Milan Keber, »ne odvisen od enega ali dveh posameznikov. Vzgojiti hočem solidno, številčno močno in disciplinirano skupino. Vem, mnogo dela, mnogo truda — pa, saj bo uspešno, na katerega računam za trdnim, bogato poplačano!«

Začetek veliko obeta. Prva gotovo je veselje imeti v zimskem času redno na treningu tako veliko število marljivih, uspešnih želišnih mladih učencev — z jasnim ciljem pred seboj. Saj pomeni že letošnja sezona zanj mnogo: osvoboditi hočejo republiško prvenstvo v letu 1963 so bili še daleč od njega — lani so si prvenstveni naslov in obenem z njim pokal, ki ga je za prvaka razpisala Plavalna zveza Slovenije, že delili na pol z ZPK Ljubljano — letos hočejo celega samo zase. Velikega pomena je za skakalno moštvo osvoboditev slovenske prvenstva zato, ker ga ne moreta pridobiti dva ali trije odlični posamezniki, temveč samo številčno močna, izenačena ekipa, ki je v klubu najskladnejši temelj nadaljnjega razvoja. K temu se vključijo še torej predvsem usmerjeno vse težnje ilirijanskih skakalcev in njihovega vodstva.

Pridobiti za skok v vodo kar največ novih aktivnih tekmovalcev ne le v vrste svojega kluba.

AMPAK VESELOVOD,

kjer so dani objektivni pogoji, in množiti število prijateljev ter občudovalcev, je druga naloga. Njihova želja je pokazati ljudem čimveč estetske lepote skrbno uvečbanega in brezhibno izvedenega skoka v vodo, pa tudi pot do takih vrhunskih storitev.

Najzanimivejši in najtežji pa je delo vrhunskih tekmovalcev — trdi trening za nastop na državnem prvenstvu in v dveh, za letošnje predvidenih meddržavnih srečanjih naše državne reprezentance. In če je to delo uspešno, je

Celje : Zagreb v atletiki

V počastitev 10. obletnice osvoboditve ter na čast 30-letnjemu Oplešvalnega in turističnega društva v Celju bo v nedeljo 22. t. m. z začetkom ob 10. na stadionu »Boris Kidričev« velik atletski nastop mestnih reprezentantov Celja iz Zagreba. Na kvalitetni prireditvi bo vsakekor zanimiv dvočet Murat : Vipotnik ter nastop Lorgerja v teku na 110 m čez za-preke. Po časih, ki jih je Lorger dosegel v tekih na 100 m — dvakrat 10,6 sek. — lahko pričakujemo tudi v teku čez visoke zapreke odlični rezultat. Za zmagovalno mestno reprezentanco je Oplešvalno in turistično društvo pripravilo lep pokal.

PLAVALCI ŽPK LJUBLJANE

Sestanke vsega članstva, zaradi obhoda v Krško, bo v petek, 20. t. m., ob 18.30 v veži direktorskega bazena, ki bo uporaben na začetku plavalne sezone.

Nekdo nam je zaupal: »Zvezdnikov v našem društvu nimamo, vzgajamo pa zdrav in krepak rod.

»Vselej nam v prijetnem razpoloženju hitro mineva čas od preprostih razgibalnih vaj do vadbenih ure na orodju; vedno pa najdemo tudi še dovolj časa za vesele trenutke na atletski stezi in napravah, pod košem in ob mreži za odbojko in namizno teniš. Skrajna vodnika zaradi tega seveda niso bili nič preveč veseli; danes v našem enotnem kolektivnem enostranosti ne poznamo več!«

Nurmi ali Zatopek?

Znani angleški atletski strokovnjak Wilf Richards je objavil v glasilu angleške atletske zveze zanimiv članek, v katerem je primerjal Paavo Nurmi in »stetelega Finca« in Emila Zatopeka — »teško lokomotivo«. V naslednjem nekaj njegovih najpomembnejših ugotovitev.

Nurmi je bil v preteklem letu v mnogih stvareh nasprotna tipa. Nurmi je bil resen, miren in brezizrazen. Zatopek pa živahen in polživljenjskega humorja. Nurmi je delal dolge korake brez nepriemnega odganjanja ali morda pomagiranja s telesom. Roke so za telesom, sprejadal so rahlo prekritizane, vendar vse to izrazil s čudovitim ritmom. Glava je pokončno, telo izravnan, toda brez kakšne napetosti. Celotno delovanje je podobno stroju — tekoče, lahko in obenem mirno. Zatopek uorabljaja krajiš, hitrejši korak. Gibi njegovega telesa, delovanje rok in glave so vse prejkot ritmični in podobni delovanju stroja. Tudi poteze njegovega obraza niso tako mirne in brezizrazne kakor pri njegovem predniku.

Pot Nurmija

Paavo Nurmi se je začel zanimati za tek že kot deček z dvanajstimi leti. To je bilo v času, ko so mladi Finci zelo navdušeni za tek, kakor Angličani za nogomet. Tekmovanje za ostalimi dečki iz svoje vasi in karzinalni povprečne, nikakor pa izredne sposobnosti. Ze v tej zgodnji mladosti je rad treniral sam. Pogostoma je dirjal sam po svojih poteh, čeprav je sodeloval tudi na tekah, ki jih je organiziralo vodstvo kluba. S 14 leti je zapustil šolo. Dve leti je bil preza- pošen, ker je pomagal svojemu družini, da se je lahko preživljala. Zaradi tega je nekaj časa opustil atletiko, nato pa s pet letom s treniranjem. Po končanem študiju slednjim pomeril z velikim kolektivnim, idoloem finskih mladencev.

Nurmi je začel kmalu vzbužati pozornost, vendar glas o njem zaradi prve svetovne vojne ni prodrl izven meja domovine. Na nekem armadnem tekmovanju v nogometni tekmi pred 12 milij dol-pozrelo po tekem terenu s vo-

V Parizu je Nurmi dosegel svo-

Jo veličino — osvojil je vse štiri discipline. Izmed 39 tekmovalcev jih je v krosu pršilo na cilj samo 15 — skrajno izčrpani. Vozilo za prvo pomoč je bilo preobremenjeno. Le en človek ni potreboval pomoči — to je bil zmagovalce Paavo Nurmi, ki je zmagal s prečeljšim naskokom in ni kazal nobenih znakov utrujenosti.

Res je tudi, da so Nurmija v dveh tekmovalnih premagal, res pa je prav tako, da je v svoji 12-letni atletski karieri premagal skoraj vse evropske prvake, naj boljše atlete iz Anglije in ZDA. Bil je nedvomno najboljši tekač svojega časa. Zbiljal je vse tedanje svetovne rekorde v tekih od 1 milje (4:10.4) do enournega teka (19 km) 21:1. Nurmijeva slava je začela bledeti in zato so mnogi govorili, naj se posveti predvsem dolgim program. Res, Nurmi je vnovič zablestel. Premagal je svojega rojaka, mladega odhoda v Krško, bo v petek, 20. t. m., ob 18.30 v veži direktorskega bazena, ki bo uporaben na začetku plavalne sezone.

Nekdo nam je zaupal: »Zvezdnikov v našem društvu nimamo, vzgajamo pa zdrav in krepak rod.

»Vselej nam v prijetnem razpoloženju hitro mineva čas od preprostih razgibalnih vaj do vadbenih ure na orodju; vedno pa najdemo tudi še dovolj časa za vesele trenutke na atletski stezi in napravah, pod košem in ob mreži za odbojko in namizno teniš. Skrajna vodnika zaradi tega seveda niso bili nič preveč veseli; danes v našem enotnem kolektivnem enostranosti ne poznamo več!«

Vzpon Zatopeku

Najboljši Zatopek časa v teku na eno miljo je komajda enak letočemu Fincu. Vsi njegovi ostanli rezultati pa so daleč boljše od tistih, ki jih je dosegel Finc. Nedvomno je, da moramo povojne rezultate drugače presojeti kakor one pred dvajsetimi leti.

V Parizu je Nurmi dosegel svo-

Zatopek se je začel ukvarjati z atletiko s 15 leti. Takrat je brez posebnega navdušenja tekmoval v skoku v višini na šolskem telovadišču. Po številnih neuspešnih poskusih je to misel opustil in se niti ni več zanimal za šport. Sele

po štirih letih so ga le pripravili, da se pridruži mladim atletom, ki so tekmovali v krosu. Njegovi drugi. Naslednje leto so ga pregovorili, naj se loti teka. Začel je z resnim treningom. Od tedaj dalje je dobival čedalje več veselja. Sele leta 1947 (25 let) je postal Zatopek prvi in drugi znan kot stalni vrhunski tekmovalce. Sodeloval je na 24 tekmovaljih, izgubil pa je samo eno bitko; premagal ga je Belgijec Reiff. V tem času je Zatopek utrdil svojo značilno metodo tekmovanja. Začel je sorazmerno počasno, slovit, vodeče in začel »pitskati«, brč ko je čutil, da je čas primeren. Prav zaradi tega je postal znan po svojih silovitih finiših. S tem načinom se je najbolj proslavil v Londonu 1. 1948, ko je prvič zmagal na 10.000 m v prvem naskokom. Cakala ga je še finalna tekma na 5000 m! V vodstvu je bil ves čas. Proti koncu pa ga je prehitel Reiff in holandski tekač Sijlhus. Pri zadnjem ovinku je krazil, da je borba že odločena. Reiff je vodil pred Nizozemcem in utrujenim Zatopek, ki je zaostal približno za 18 m. Toda silovit Čeh se je z odprtimi ustmi, zleknjeno glavo in rokami, ki desujejo kakor bati stroja, pogljal za vodečima in bil na cilju le še za 25 cm za zmagovalcem Reiffom.

Zatopkova slava raste. Raste tudi število njegovih rekordov, med katerimi je menda najpomembnejši naporni enourni tek (19 km) 50 m. Na tej progi je pretekel 10 milj v 48 minutah in 12 sekundah, torej v času, ki je za 25 cm boljši od časa, ki ga je za 25 cm za zmagovalcem Reiffom.

Zatopkova slava raste. Raste tudi število njegovih rekordov, med katerimi je menda najpomembnejši naporni enourni tek (19 km) 50 m. Na tej progi je pretekel 10 milj v 48 minutah in 12 sekundah, torej v času, ki je za 25 cm boljši od časa, ki ga je za 25 cm za zmagovalcem Reiffom.

Zatopkova slava raste. Raste tudi število njegovih rekordov, med katerimi je menda najpomembnejši naporni enourni tek (19 km) 50 m. Na tej progi je pretekel 10 milj v 48 minutah in 12 sekundah, torej v času, ki je za 25 cm boljši od časa, ki ga je za 25 cm za zmagovalcem Reiffom.

Indijanske zgodbe F. COOPRA

STEZOSLEDEC - Riše MIKI MUSTER

1. V drugi polovici 18. stoletja je bila pokrajina okrog velikih severnoameriških jezer že precej naseljena...

2. Bila sta tu starejši mož v mornarski obleki in mlado dekle, druga dva pa sta bila Indijanca...

3. Tam nobenega vlgvama - ogenj belecev. Je svilška pojasiš Puščica, spreteman dim, preveč moker les za Indijance...

DNEVNE VESTI

KOLENDAR PETEK, 20. maja: Bernard. Na današnji dan leta 1851 je umrl v Zagrebu pesnik in kritik Stanko Vraz...

O polnoči v noči od 21. na 22. maj stopi v veljavo na vseh progh jugoslovanskih železnice novi vzrni red in vozni vaki od 22. maja po novem vzornem redu.

ČISTILNI PRAŠEK VERA je univerzalno čistilo za kuhinjske površine.

PUTNIK SLOVENIJA Izlet na Dunaj ob priliki glasbene festivala. Zahtevajte program potovanja, prijave sprejema vse poslovalnice PUTNIKA.

OBVESTILA Zaradi kanalizacijskih del se bo 22. maja zaprta cesta tretjega reda št. 1073 Sempeter-Vrtojba-Bilja pri Gorici.

UMRLI Umrl je naš predobri nepozabni mož, oče, stari oče, brat, sirič in tast.

GLEDALISCE DRAMA - LJUBLJANA Petek, 20. maja ob 15.30: Hellman: Dekliška ura. Abonma Petek 1 popoldanski.

MESTNO GLEDALIŠCE LJUBLJANA Gledališka pasaža Petek, 20. maja ob 19: Nastop pionirjev vrteev Prule in Novi trg.

OPERA Petek, 20. maja zaprt. Sobota, 21. maja ob 20: Smetana: Prodana nevesta. Abonma red B.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠCE LJUBLJANA Mestni dom Sobota, 21. maja ob 20: Bitenc: Ugasle luči, drama, premiera v počastitev 10-letnice osvoboditve.

OBRTNIŠKO GLEDALIŠCE Komenskega 12 Sobota, 21. maja ob 20: Utopljena, veseligr.

MESTNO LUKOVNO GLEDALIŠCE MARIONETE Levstikov (Sentjakijski) trg Nedelja, 22. maja ob 11: Kuret: Obuti maskice.

FRIDERIK FELLE želez. upokojence Pogreb nepozabnega pokojnika bo v petek, dne 20. maja 1955, ob 16.30 iz Andrejeve mrliške vežice na Zalah.

PAVLA ZIROVNIK roj. ROMAVH Pogreb nepozabnega pokojnika bo v petek, 20. V. 1955 ob 14.30 uri v Zal - Kristofrove mrliške vežice.

MARIJA LESJAK vdova po okr. gozdarju Pogreb drage pokojnice bo v soboto, 21. maja 1955, ob 17. uri iz Antovne mrliške vežice na pokopališče Zale.

MARIJA PEVC roj. POK Pogreb nenadosteljive mame bo v soboto, 20. t. m. ob 17. uri iz hiše žaloeti na zagorsko pokopališče.

ZARVALE Vsem, ki ste spremili našega drageta moža, očeta in starega očeta

JOSIPA KOROSCA žel. uradnika v pokoju na njegovi zadnji poti, dalje vsem darovalcem venec cvetja, gadičom Lesji za častno stražo, pevskemu zboru za žalostnice, duhovščini in ostalin za poslovljeno. Posebno zahvalo smo pa došli dr. Maksu Penu za poštvovalen trud pri lašanju trpljenja pokojniku in dr. Francu Pihlerju ter njegovi ženi Angeli za nesebično pomoč.

Zalujoča žena Katarina, sin dr. Josip, snaha Paola, vnuki in ostalo sorodstvo. Mašperk, Ljubljana, Rijeka.

KRISTINO SATTLER na njeni zadnji poti, najiskrenejša hvala. Posebno hvalo smo došli dr. Orlu za njegovo nesebično in poštvovalno nego v času njene bolezn na domu. Posebej pa se zahvaljujemo dr. Kartinu in vsem zdravnikom kakor tudi osebu Neurološke klinike. Enako iskreno hvalo govorniku tov. Hrbarju za njegove tolažilne besede kakor tudi pevcem in darovalcem venec. Vsem iskrena hvala.

Zalujoča hčerka Stanka Briški z družino in ostalo sorodstvo. Vsem, ki ste spremili našo drago sestro, svakvino in teto

MARIO JANEZ na njeni zadnji poti, poklonil venca na grob in nam izrazil sožalje, naša iskrena hvala. Prav posebno se zahvaljujemo terenskemu zdravniku dr. Leskovicu za njegovo poštvovalnost in skrb v času njene bolezn.

Ljubljana, Maribor, Bač, 20. V. 1955. Družine: Janež, Zidan in Vrhovc.

JOSIPA STREKLJA nadzornika šolskih vrtoev v p. soštvovali z nami in ga spremlili v tako velikem številu na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala spoštovani Andreji Ključenkovičevi za gnanjivo poslovljeno besede in vsem darovalcem prelepega cvetja.

Rodbina Streklj. Ljubljana, Sežana.

Z žalostjo sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je dne 19. t. m. v Godoviču umrl v starosti 75 let naš dobi nepozabni mož, oče, dedek in tast

IVAN PAGON posestnik v Godoviču Pogreb bo v soboto, dne 21. maja 1955, ob 10. uri v Godoviču.

Zalujoča žena Francka, sinovi Ivan, Ciril, Metod, Franc, Ladko in Viko, hčerki Slavica in Mici, zet, snahu, vnuki in vnučkinje in ostalo sorodstvo. Godovič, Ilir. Bistrica. Zagreb, Črni vrh, Veherše, Ajdovščina

Umrla nam je naša mama, gospa MARIJA LESJAK vdova po okr. gozdarju Pogreb drage pokojnice bo v soboto, 21. maja 1955, ob 17. uri iz Antovne mrliške vežice na pokopališče Zale.

Ljubljana, Tivat, 19. maja 1955.

Po mučni bolezni nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in tast

FRIDERIK FELLE želez. upokojence Pogreb nepozabnega pokojnika bo v petek, dne 20. maja 1955, ob 16.30 iz Andrejeve mrliške vežice na Zalah.

Zalujoča žena Antonija, sinova Friderik in Karlo z družinami in ostalo sorodstvo. Ljubljana, 18. V. 1955.

RAZPISI »ELITE«, elektrotehnično podjetje, izola razpisuje mesto glavnega računovodje.

Plača po dogovoru. Nastop službe takoj ali najkasneje 1. junija. Prosimo za opisom doseganega strobovanja pošljite na podjetje, kjer lahko prejmete vse informacije.

RAZPIS Zdravstveni dom Idrija razpisuje mesto deništa za Zobno ambulanto v Idriji. Osnovna plača po Uredbi dopolnilna po Pravilniku o plačah delavcev in uslužbencev pri Zdravstvenem domu v Idriji.

RAZPIS Na podlagi 90. čl. Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtvo (Ur. l. FLRJ 51/53) razpisuje kom. za imenovanje poslovođj pri obč. LO Crna na Koroškem.

Pogoj: moralno in polit. neoporečen, najmanj osemletno kom. prakso, od tega triletna poslovodna. Kolkovane prošnje z življenjepisom, opisom kvalifikacije in dos. službenih mest pošljite na Obč. LO Crna do 27. maja 1955.

PREDAVANJA Slovensko zdravniško društvo vabi vse tov. zdravnike in medicinske višije sestrovne na predavanje prof. dr. Mr. A. B. Wallacea, profesorja plastične kirurgije in univerze v Edinburghu, ki bo v petek, dne 20. maja 1955, ob 19.30 v predavalnici Kirurške klinike. Tema predavanja: Opekline. Predavanje bo prevajano v slovensčino.

RAZPIS SPORED ZA PETEK Poročila ob 5.05, 6.05, 7.05, 12.30, 15.00, 17.00, 19.00 in 22.00.

5.00-6.30 Dobro jutro, dragi poslušalci (pester glasbeni spored) - vmes ob 6.30 Pregled tiska; 6.35 Pisan spored slovenskih narodnih in umetniških pesmi; 7.10 Jutrani orkestralni spored; 7.30 Gospodinski nasveti; 7.40-8.00 Zabavna glasba, vmes reklame; 8.00-8.15 Radijski kolektor; 8.15 Glasbeni medij; 8.15 Cichoban; 8.20 Kmetijski nasveti; 8.25 Družinske narodne pesmi v priredbi Oskarja Deva; 8.30 Zabavna glasba, vmes reklame; 8.35 Zaleli ste poslušalci; 8.35 Križem skozi operete in filme; 8.40 Novi filmi; 8.40 Zborovske skladbe slovenskih skladateljev poje zbor Slovenske filharmonije, p. v. R. Simončiča; 8.45 Zabavni zvoki - vmes ob 8.30-8.45 Tečaj angleškega jezika - 131. lekcija; 8.50 Za pionirje - J. Vukoslavčević: Mladi piloti (radijska igra); 8.55 Za prijetno popoldne (pisan spored slovenskih narodnih pesmi); 9.15 Koncert po železih; 9.15-9.30 UKV program; 9.30 Zabavna glasba in 12.10 Domače aktualnosti; Po konferenci jugoslovanskih mest in mestnih občin; 18.10 Poje Ljubljanski komorni zbor p. v. Milke Kobner; 18.30 Spoznavajmo Slovaka - Prof. Franc Petiček: Nadarjenost in talentiranost; 18.45 Vedre melodije; 19.00 Radijski dnevniki; 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame in objave; 20.00 Tedenski zunanjeopletni pregled; 20.15 Češnja in slovaški umetne in narodne pesmi poje Ljubljanski komorni zbor (oddaja s komentarjem); 21.00 Oddaja o morju in pomorskihih; 21.30 Igra plesni orkester Radia Ljubljana, b. v. Bojana Adamiča, polska Zlata Gasperšič in Ljubo Kobal; 22.15-22.30 Nočni koncert - Blaž Arnič: Osmi simfonija -NA domači grudi; 22.15-23.00 UKV program: Moderna plesna glasba;

RAZPIS ZA PETEK Poročila ob 5.05, 6.05, 7.05, 12.30, 15.00, 17.00, 19.00 in 22.00.

5.00-6.30 Dobro jutro, dragi poslušalci (pester glasbeni spored) - vmes ob 6.30 Pregled tiska; 6.35 Pisan spored slovenskih narodnih in umetniških pesmi; 7.10 Jutrani orkestralni spored; 7.30 Gospodinski nasveti; 7.40-8.00 Zabavna glasba, vmes reklame; 8.00-8.15 Radijski kolektor; 8.15 Glasbeni medij; 8.15 Cichoban; 8.20 Kmetijski nasveti; 8.25 Družinske narodne pesmi v priredbi Oskarja Deva; 8.30 Zabavna glasba, vmes reklame; 8.35 Zaleli ste poslušalci; 8.35 Križem skozi operete in filme; 8.40 Novi filmi; 8.40 Zborovske skladbe slovenskih skladateljev poje zbor Slovenske filharmonije, p. v. R. Simončiča; 8.45 Zabavni zvoki - vmes ob 8.30-8.45 Tečaj angleškega jezika - 131. lekcija; 8.50 Za pionirje - J. Vukoslavčević: Mladi piloti (radijska igra); 8.55 Za prijetno popoldne (pisan spored slovenskih narodnih pesmi); 9.15 Koncert po železih; 9.15-9.30 UKV program; 9.30 Zabavna glasba in 12.10 Domače aktualnosti; Po konferenci jugoslovanskih mest in mestnih občin; 18.10 Poje Ljubljanski komorni zbor p. v. Milke Kobner; 18.30 Spoznavajmo Slovaka - Prof. Franc Petiček: Nadarjenost in talentiranost; 18.45 Vedre melodije; 19.00 Radijski dnevniki; 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame in objave; 20.00 Tedenski zunanjeopletni pregled; 20.15 Češnja in slovaški umetne in narodne pesmi poje Ljubljanski komorni zbor (oddaja s komentarjem); 21.00 Oddaja o morju in pomorskihih; 21.30 Igra plesni orkester Radia Ljubljana, b. v. Bojana Adamiča, polska Zlata Gasperšič in Ljubo Kobal; 22.15-22.30 Nočni koncert - Blaž Arnič: Osmi simfonija -NA domači grudi; 22.15-23.00 UKV program: Moderna plesna glasba;

RAZPIS ZA PETEK Poročila ob 5.05, 6.05, 7.05, 12.30, 15.00, 17.00, 19.00 in 22.00.

5.00-6.30 Dobro jutro, dragi poslušalci (pester glasbeni spored) - vmes ob 6.30 Pregled tiska; 6.35 Pisan spored slovenskih narodnih in umetniških pesmi; 7.10 Jutrani orkestralni spored; 7.30 Gospodinski nasveti; 7.40-8.00 Zabavna glasba, vmes reklame; 8.00-8.15 Radijski kolektor; 8.15 Glasbeni medij; 8.15 Cichoban; 8.20 Kmetijski nasveti; 8.25 Družinske narodne pesmi v priredbi Oskarja Deva; 8.30 Zabavna glasba, vmes reklame; 8.35 Zaleli ste poslušalci; 8.35 Križem skozi operete in filme; 8.40 Novi filmi; 8.40 Zborovske skladbe slovenskih skladateljev poje zbor Slovenske filharmonije, p. v. R. Simončiča; 8.45 Zabavni zvoki - vmes ob 8.30-8.45 Tečaj angleškega jezika - 131. lekcija; 8.50 Za pionirje - J. Vukoslavčević: Mladi piloti (radijska igra); 8.55 Za prijetno popoldne (pisan spored slovenskih narodnih pesmi); 9.15 Koncert po železih; 9.15-9.30 UKV program; 9.30 Zabavna glasba in 12.10 Domače aktualnosti; Po konferenci jugoslovanskih mest in mestnih občin; 18.10 Poje Ljubljanski komorni zbor p. v. Milke Kobner; 18.30 Spoznavajmo Slovaka - Prof. Franc Petiček: Nadarjenost in talentiranost; 18.45 Vedre melodije; 19.00 Radijski dnevniki; 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame in objave; 20.00 Tedenski zunanjeopletni pregled; 20.15 Češnja in slovaški umetne in narodne pesmi poje Ljubljanski komorni zbor (oddaja s komentarjem); 21.00 Oddaja o morju in pomorskihih; 21.30 Igra plesni orkester Radia Ljubljana, b. v. Bojana Adamiča, polska Zlata Gasperšič in Ljubo Kobal; 22.15-22.30 Nočni koncert - Blaž Arnič: Osmi simfonija -NA domači grudi; 22.15-23.00 UKV program: Moderna plesna glasba;

RAZPIS ZA PETEK Poročila ob 5.05, 6.05, 7.05, 12.30, 15.00, 17.00, 19.00 in 22.00.

5.00-6.30 Dobro jutro, dragi poslušalci (pester glasbeni spored) - vmes ob 6.30 Pregled tiska; 6.35 Pisan spored slovenskih narodnih in umetniških pesmi; 7.10 Jutrani orkestralni spored; 7.30 Gospodinski nasveti; 7.40-8.00 Zabavna glasba, vmes reklame; 8.00-8.15 Radijski kolektor; 8.15 Glasbeni medij; 8.15 Cichoban; 8.20 Kmetijski nasveti; 8.25 Družinske narodne pesmi v priredbi Oskarja Deva; 8.30 Zabavna glasba, vmes reklame; 8.35 Zaleli ste poslušalci; 8.35 Križem skozi operete in filme; 8.40 Novi filmi; 8.40 Zborovske skladbe slovenskih skladateljev poje zbor Slovenske filharmonije, p. v. R. Simončiča; 8.45 Zabavni zvoki - vmes ob 8.30-8.45 Tečaj angleškega jezika - 131. lekcija; 8.50 Za pionirje - J. Vukoslavčević: Mladi piloti (radijska igra); 8.55 Za prijetno popoldne (pisan spored slovenskih narodnih pesmi); 9.15 Koncert po železih; 9.15-9.30 UKV program; 9.30 Zabavna glasba in 12.10 Domače aktualnosti; Po konferenci jugoslovanskih mest in mestnih občin; 18.10 Poje Ljubljanski komorni zbor p. v. Milke Kobner; 18.30 Spoznavajmo Slovaka - Prof. Franc Petiček: Nadarjenost in talentiranost; 18.45 Vedre melodije; 19.00 Radijski dnevniki; 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame in objave; 20.00 Tedenski zunanjeopletni pregled; 20.15 Češnja in slovaški umetne in narodne pesmi poje Ljubljanski komorni zbor (oddaja s komentarjem); 21.00 Oddaja o morju in pomorskihih; 21.30 Igra plesni orkester Radia Ljubljana, b. v. Bojana Adamiča, polska Zlata Gasperšič in Ljubo Kobal; 22.15-22.30 Nočni koncert - Blaž Arnič: Osmi simfonija -NA domači grudi; 22.15-23.00 UKV program: Moderna plesna glasba;

RAZPIS ZA PETEK Poročila ob 5.05, 6.05, 7.05, 12.30, 15.00, 17.00, 19.00 in 22.00.

5.00-6.30 Dobro jutro, dragi poslušalci (pester glasbeni spored) - vmes ob 6.30 Pregled tiska; 6.35 Pisan spored slovenskih narodnih in umetniških pesmi; 7.10 Jutrani orkestralni spored; 7.30 Gospodinski nasveti; 7.40-8.00 Zabavna glasba, vmes reklame; 8.00-8.15 Radijski kolektor; 8.15 Glasbeni medij; 8.15 Cichoban; 8.20 Kmetijski nasveti; 8.25 Družinske narodne pesmi v priredbi Oskarja Deva; 8.30 Zabavna glasba, vmes reklame; 8.35 Zaleli ste poslušalci; 8.35 Križem skozi operete in filme; 8.40 Novi filmi; 8.40 Zborovske skladbe slovenskih skladateljev poje zbor Slovenske filharmonije, p. v. R. Simončiča; 8.45 Zabavni zvoki - vmes ob 8.30-8.45 Tečaj angleškega jezika - 131. lekcija; 8.50 Za pionirje - J. Vukoslavčević: Mladi piloti (radijska igra); 8.55 Za prijetno popoldne (pisan spored slovenskih narodnih pesmi); 9.15 Koncert po železih; 9.15-9.30 UKV program; 9.30 Zabavna glasba in 12.10 Domače aktualnosti; Po konferenci jugoslovanskih mest in mestnih občin; 18.10 Poje Ljubljanski komorni zbor p. v. Milke Kobner; 18.30 Spoznavajmo Slovaka - Prof. Franc Petiček: Nadarjenost in talentiranost; 18.45 Vedre melodije; 19.00 Radijski dnevniki; 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame in objave; 20.00 Tedenski zunanjeopletni pregled; 20.15 Češnja in slovaški umetne in narodne pesmi poje Ljubljanski komorni zbor (oddaja s komentarjem); 21.00 Oddaja o morju in pomorskihih; 21.30 Igra plesni orkester Radia Ljubljana, b. v. Bojana Adamiča, polska Zlata Gasperšič in Ljubo Kobal; 22.15-22.30 Nočni koncert - Blaž Arnič: Osmi simfonija -NA domači grudi; 22.15-23.00 UKV program: Moderna plesna glasba;

RAZPIS ZA PETEK Poročila ob 5.05, 6.05, 7.05, 12.30, 15.00, 17.00, 19.00 in 22.00.

5.00-6.30 Dobro jutro, dragi poslušalci (pester glasbeni spored) - vmes ob 6.30 Pregled tiska; 6.35 Pisan spored slovenskih narodnih in umetniških pesmi; 7.10 Jutrani orkestralni spored; 7.30 Gospodinski nasveti; 7.40-8.00 Zabavna glasba, vmes reklame; 8.00-8.15 Radijski kolektor; 8.15 Glasbeni medij; 8.15 Cichoban; 8.20 Kmetijski nasveti; 8.25 Družinske narodne pesmi v priredbi Oskarja Deva; 8.30 Zabavna glasba, vmes reklame; 8.35 Zaleli ste poslušalci; 8.35 Križem skozi operete in filme; 8.40 Novi filmi; 8.40 Zborovske skladbe slovenskih skladateljev poje zbor Slovenske filharmonije, p. v. R. Simončiča; 8.45 Zabavni zvoki - vmes ob 8.30-8.45 Tečaj angleškega jezika - 131. lekcija; 8.50 Za pionirje - J. Vukoslavčević: Mladi piloti (radijska igra); 8.55 Za prijetno popoldne (pisan spored slovenskih narodnih pesmi); 9.15 Koncert po železih; 9.15-9.30 UKV program; 9.30 Zabavna glasba in 12.10 Domače aktualnosti; Po konferenci jugoslovanskih mest in mestnih občin; 18.10 Poje Ljubljanski komorni zbor p. v. Milke Kobner; 18.30 Spoznavajmo Slovaka - Prof. Franc Petiček: Nadarjenost in talentiranost; 18.45 Vedre melodije; 19.00 Radijski dnevniki; 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame in objave; 20.00 Tedenski zunanjeopletni pregled; 20.15 Češnja in slovaški umetne in narodne pesmi poje Ljubljanski komorni zbor (oddaja s komentarjem); 21.00 Oddaja o morju in pomorskihih; 21.30 Igra plesni orkester Radia Ljubljana, b. v. Bojana Adamiča, polska Zlata Gasperšič in Ljubo Kobal; 22.15-22.30 Nočni koncert - Blaž Arnič: Osmi simfonija -NA domači grudi; 22.15-23.00 UKV program: Moderna plesna glasba;

KONCERTI

Glasbena šola Siska - Bežigrad v Ljubljani priredi v petek, 20. maja, ob 18. uri v dvorani Cernotova 20. javni nastop učencev s skladnimi romantičnega sloga. - Vabljeni!

Ameriški violinist Isaac Stern uživa sloves prvga svetovnega violinista. Jutri, v soboto, bo na Stradivarijevi violini igral sonate Hindta, Brahmsa in Francka, Glinasterova Pesem pamp, Szymanowskega Aretuzin studenece ter Saint-Saensov Rondo capriccioso. Pri klavirju Aleksander Zaklin. V prodaji je še nekaj vstopnic pri blagajni Filharmonije.

Nocošnjaj koncert mešanega zbora Slovenske filharmonije je za rumeni abonma. Dirigira Rado Simoniti, kot solisti pa nastopijo Mileva Pertot, sopran, Tone Petrovič, bas, Marjan Kodolja, klarinet in Zdenka Lukec-Car, klavir. Preostale vstopnice v prodaji pri blagajni Slovenske filharmonije od 150 din navzdol.

Sprejemni izpiti in mature na srednjih šolah. Ke se bo precej dijakov naših srednjih šol udeležilo izleta Partizana v Koper dne 11. in 12. junija, naračoma vsem ravnateljstvom gimnazij, učiteljskih in srednjih strokovnih šol, da organizirajo sprejemne izpite tako, da bodo mogli dijaki udeležiti tega izleta.

Hkrati naračoma, da se prične v letošnjem junjskem roku mature (diplomski izpiti) na gimnazijah učiteljskih in srednjih strokovnih šol dne 11. junija ob 8. uri, namesto 12. junija, kakor je to določeno v začasnem pravilniku o maturi (diplomskem izpitu).

SECRETARIAT Sveta za prosveto in kulturo LRS MALI OGLASI NAGRADO nudim tistemu, ki mi preskrbi kjerkoli v Ljubljani strobovanje stanovanj ali vsaj večjo sobo. V poštev pride tudi lahko zamenjava za večsobno stanovanje v lepem turističnem kraju na Tolminskem. Ponudbe oglasnemu oddelku pod »Tolminsko«.

ROBER RADIO OZVOČENJE prodam: Ponudbe pod »Ugodno« v oglasni oddelku. 8750-4 LEP SPORTNI VOZIČEK prodam. Slovnik, Cigaletova 3/III. 8745-4 NAMIŽNI PISALNI SROB, brezhiben ugodno napradaj. Naslov v oglasnem oddelku. Ogiad ob 15. do 17. ure. 8739-4 TOVORNI AVTOMOBIL nosilnost 1500 kg, obnovljen, prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 8731-4 MOSKO SPORTNO KOLO prodam. Ogiad: Završan, Metelkova 17. 8722-4 8-TON. PRIKOLICO v dobrem stanju prodamo. »Kotek«, Ljubljana. 8717-4 MOSKO KOLO prodam. Ogiad ob 15. do 17. ure. Miklošičeva 8, prihičeje levo. 8724-4 DOBER RADIO prodam. Matič, Trubarjeva 43, Ljubljana. 8440-4 PIANINO kupim. Ponudbe v ogl. oddelku pod »Dobro ohranjeno«.

ZAMENJAM DVOSOBNO STANOVANJE z vrtom (severni Bežigrad) za dvojno enosobno stanovanje, ali dve ločeni sobi s kabinetom ali dve ločeni sobi v Ljubljani. Ponudbe v ogl. odd. pod »Zelenje«.

DNE 18. maja sem posabli v kinu »Komuna« od 17. do 19. ure takoj o čemsi malo vsoto denarja. Pošten najditelj naj odne na naslov v oglasnem oddelku 8743-10 VLJUDNO NAPROSAM tistega, ki je pomotoma vzel dne 17. maja dopolne v trgovini »Biserka«, Nazorjeva 4, rjavo sarkotvo z notami, da vsaj vsebino vrne, ozi pošlje na Radio Ljubljana, proti nagradi. Ovsenik Viktor. 8727-10 TOVARIŠICA srednjih let z večjo gotovino, varčna, poštena, želi poročiti železniškega uradnika ali medicina. Ponudbe v ogl. odd. pod »Pošten«.

KNJIGOVOD-KINJO (-jo) s prakso za knjižnice sprejme takoj ali po dogovoru industrijsko podjetje v Ljubljani. Naslov v ogl. odd. 8818-1 ZA TAKOŠEN NASTOP sprejmem enega kvalificiranega natakjarja ali natakjarico. Plača po dogovoru. Goslina »Lovski Rog«, Crlomej. 8801-1 BLAGOVNEGA KNJIGOVODJO in 1 administrativno moč s takojšnjim nastopom sprejme »Alke«, tovarna obute Duplje. Plača po tarifnem pravilniku. 8800-1 TRGOVSKO POMOČNICO sprejme Kmetijska zadruga Begunje pri Lescah s 1. VI. Stanovanje preskrbljeno, prednost imajo pomočnice z večletno prakso. Ponudbe pošljite na naslov: Kmetijska zadruga, Begunje pri Lescah. 8799-1 KNJIGOVODJO, samostojnega, sprejmem takoj, plača po pred. bi z eventualnim dodatki. Kmetijska zadruga Tržišče. 8797-1 SOPERJA za traktor sprejme gradbeno podjetje »Megrad«, Ljubljana. Interesenti naj se zgledajo v strojno mehanični delavnici Megrada, Ljubljana. Prijateljeva ul. 8. 8793-1 FRIZERSKO POMOČNICO sprejmem takoj v stalno službo. Naslov SP Celje. 8792-1 GOSPODINSKO POMOČNICO k 4-klasni družini isčem. Naslov: Poljanec Hinko, veterinar, Skofja Loka. 8777-1

STARŠO DEKLE sprejmem s 1. junijem za pomoč v gostilni in v gospodinjstvu. Naslov v ogl. odd. 8757-1 DEKLE, ki je večno strelbe in kuhinje, sprejmem v boljše gostilno na dežel. Stanovanje in hrana v hiši. Plača dobra. Ponudbe s sliko v ogl. odd. Slov. poroč. Ljubljana pod »Nastop takoj«. 8724-1 VODJA RACUNOVODSTVA, perfekten, z večletno prakso, dober organizator, sprejme službo v mestu kjerkoli za god. bo primerno družinsko stanovanje. Ponudbe v ogl. odd. pod »Verziranje računovodja«. 8633-1 POSTREZNIK, pridno, pošteno, z znanjem kuhe, isčem. Naslov v ogl. odd. 8734-2 DOBRO SIVLJO isčem na dom. Naslov v ogl. odd. 8726-2

OBVESTILO Arboretum Volčji potok sporoča, da zaradi deževja odpadajo ogledi objavljeni za petek dne 20. t. m.

ZAVOD ZA STANOVANJSKO IZGRADNJO V LJUBLJANI

razpisuje naslednja mesta: ARHITEKTA s najmanj 10-letno prakso, ARHITEKTA s najmanj 5-letno prakso, EKONOMISTA s najmanj 3-letno prakso, GRADBENEGA INŽENIRJA s najmanj 15-letno prakso, GRADBENEGA INŽENIRJA ali TEHNIKA - kalkulanta, STROJNEGA INŽENIRJA ali TEHNIKA za proučevanje inštalacij in stanovanjske opreme, PRAVNIKA s najmanj 10-letno prakso, po možnosti v gradbeni stroki, 3 GRADBENIH TEHNIKOV za nadzorstvo pri izvrševanju gradnje v Ljubljani, ki se zanimajo za gradnje stanovanj.

Plače so urejene s posebnimi predpisi, toda približno v višini kot pri projektantskih podjetjih. V kolikor interese nimajo stanovanj, bodo imeli prednost pri dodeljevanju posojila za graditev lastnega doma. Ponudbe z življenjepisom dostavite do 15. junija l. na naslov: Ljubljana, MLO - Kresija, soba 89.

Razpis

Na podlagi 90. člena uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtvo razpisuje komisija za razpis mest direktorjev gospodarskih organizacij pri Okrajnem ljudskem odboru Koper

mesto direktorja gradbenega podjetja »Konstruktor« v Piranu

Pogoji: gradbeni inženir s najmanj 3-letno prakso - gradbeni tehnik s najmanj 10-letno prakso - strokovnjak s manjšo izobrazbo toda več kot 10-letno prakso.

Plača po tarifnem pravilniku. Pismene ponudbe z življenjepisom pošljite tajništvo Okrajnega ljudskega odbora Koper do 30. maja 1955.

Iz Maribora do slo 3.500 otrok na letovanje

Odbor za počitniško letovanje pri mestnem odboru RK je pripravil letošnje letovanje mariborskih otrok. Morda bo koga začudilo, ker vodi organiziranje počitniških letovanj mestni odbor RK in ne več svet za zdravstvo in socialno politiko. Prav dejstvo, da je tako važno akcijo mladinske zaščite prevzela družbena organizacija, nam daje jamstvo,

da bodo počitniška letovanja zajela čimveč otrok in da jim bodo nudila zdravstveno in telesno okrepitev.

Z močno finančno podporo MLO in Zavoda za socialno varovanje je mestni odbor RK kupil in opremil v Punatu stavbo, ki bo odslužila izključno otroškimi počitniškimi kolonijami iz Maribora. Tam dom ima prostora za 80 otrok, razen tega pa bo v istem kraju čez poletje nameščenih še 70 otrok v šoli.

Skupno bo v letošnjem po-

IZ FRANKOLOVEGA
Svoj občinski praznik bo naša občina praznovala v ponedeljek 22. maja. Do lani ga je praznovala pozimi, ob obilnici obsežna 100 okupatorjevih žrtev. Novi datum je bil izbran kot uvod v proslavo Titovega rajstnega dne. Na predvečer bodo povsod zažgali kresovi.

Ljudsko prosvetno delo lepo napreduje. V Črešnjicah je bil pravkar končan zelo obiskan gospodarski tečaj pod vodstvom uprave viteljske sote Minke Pišek. Frankolčan pa so za 1. maj našli ustvarili »Divjega lovca«. Trud igralcev in krassen dan sta privabila rekordno število udeležencev od vseh strani, da je bila dvorana premajhna.

Na Vrsnem gradijo novo šolo
Lani so začeli graditi na Vrsnem, rojstnem kraju Simona Gregorčiča, poslopje za osnovno šolo. Ko so stavbo že prekrili, so zaradi pomanjkanja kreditov delo ustavili. Za leto pa je OLO odobrila 2 in pol milijona dinarjev za nadaljevanje del. Zeleni bi, da bi bilo šolsko poslopje prihodnje leto končano. Takrat bomo obhajali 50-letnico smrti pesnika Gregorčiča in nova šola bi bila veselo kakor najlepši spomenik. Ka.

IZ POSTOJNE

Pred kratkim so obiskali Postojno švedski gradbeni strokovnjaki in si na svoji poti po Sloveniji ogledali tudi znamenito Postojnsko jamo. Spremljali so jih predstavniki naših sindikatov. Iz Postojne so nadaljevali pot proti Reki.

Telesno-vzgojno društvo v Postojni je imelo pred kratkim sejo, na kateri so se pomenili o Titovi štafeti in o letovnih akademijah, ki naj bi jo priredili 24. ali 29. maja v počastitev rojstnega dne maršala Tita. Na akademiji bo sodelovalo nad 100 telovadcev. -bec-

IZ CELJA

Lanska povodenj je uničila tudi most čez Hudinjo pri bivšem Majdičevem mlinu. Ta most bo do kmalu obnovili. Konstrukcija so že naročili. Takoj, ko jo bodo dobili, bodo začeli z obnovou mostu. Uredili bodo tudi cestno električno razsvetljavo na Trnoveljski in Bežigradski cesti.

Skoki sotesko Hudinje graben je bila nekdanj romantična pot na Svetino in Celjsko koto. To sotesko prav lahko imenujemo celjski Vintgar. S spuščanjem lesa v sotesko pa je bila zadnja leta ta pot popolnoma uničena, zato jo bodo v kratkem obnovili. Kljub temu in žico so že pripravili potrebna denarna sredstva pa je dalo Olep-jevalno društvo iz Celja. M. C.

KUHARICO,

ki bi v letošnji turistični sezoni 4 mesece kuhala največ 4 do 5 družinam v prijazni vili ob morju v Lovranu, tako? — Plača po dogovoru. — Naslov v oglasni delku SP. — 3927-A

15. SEPTEMBER, TOVARNA CEMENTA IN SALONITA ANHOVO

sprejme takoj v službo
SEKRETARJA PODJETJA
Pogoji: pravnik z najmanj 5-letno prakso v administrativni stroki ali gospodarstvu — ali popolna srednja šola in najmanj 10-letna praksa v administrativni službi ali gospodarstvu.
Plača po tarifnem pravilniku ali dogovoru. Stanovanje preskrbljeno.
Ponudbe z opisom dosedanjega službovanja pošljite na upravo podjetja.

Upravni odbor podjetja

»AVTOMATERIAL«
razpisuje mesto
samostojnega računovodje
Pogoji: popolnoma samostojno vodenje trgovskega računovodstva s primerno prakso.
Ponudbe z navedbo dosedanje prakse sprejemamo do 26. maja 1953.
Plača po tarifnem pravilniku odnosno dogovoru.
Trgovsko podjetje
»Avtomaterial«, Maribor Partizanska cesta 25

Na Ovcinovih ustih so se zaiskrili majhni, beli biseri pen. Strašno, kadar je groza tako velika, da tudi mladenič ne zaupa več lastni moči! Na zadnjem krovu bi bil moral stati. Toda, kaj pa naj to pomaga? Bog se je smejal z gromskim smehom v viharju, če so ljudje plezali po jamborih, odpihnili jih je kakor praške in se ni menil za vse njihove napore. »Moliti moramo,« je šepetal Ovcin in plašno pogledal po svojih možeh. Popadali so na kolena.
Steller je stopil v krmarnico. Ko je bil prehodil palubo, da bi se bil za nekaj minut rešil mrtvaškega smrada, ni tam videl nobenega moža pri delu, ter je zdaj kakor okamenel obstal pri vratih. Vsa straža je ležala na tleh in molila.
»Bog, pomagaj mi,« je pel Ovcin, »kajti voda mi prihaja do duše. Jaz sem v globoki vodi in valovje me hoče pogoltniti...«
»Ladja, poročnik Ovcin... bojim se plitvin... jadra je treba pritegniti!«
»Jaz pa molim, gospod k tebi, da bi me valovje ne pogoltnilo in globina ne vzela... Reši me, gospod...«
»Gospod bog, jaz vpijem dan in noč k tebi,« je vpadel Nevodčikov z visokim, vreščavim glasom, »kajti moja duša je polna žalosti in moje življenje je blizu pekla... Ležim zapuščen med mrličji... Ti si me položil v jamo, v temo in v globino... Ti me tiščiš z vsemi svojimi valovi...«
»Poročnik Ovcin!« je zaklical Steller. Vrgel se je med moleč in ga začel stresati. »Zdaj naj bog odgovorja? Bog je slep. Na krov, možje, v vrve! Poročnik Ovcin, me mar ne slišite?«
»Tvoja jeza se trese nad menoj,« mu je vreščalo nasproti. Njegove besede so utonile v Ovcinovih psalmih. »Tvoj strah me pritiska. Obdaja me dnevno kot voda in okolja... Kličem gospoda v naši sili in on nas bo rešil naših strahov. Dvignil je vihar, ki je razbesnel valove. Poslal nas je proti

Mariborčanom primanjkuje opeke

Niti v obeh mariborskih opekarnah v Košakih in Radvanju niti drugod v Mariboru ni mogoče dobiti opeke, tako da jo mariborska gradbena podjetja kupujejo celo v Vojvodini. Letošnje neugodno pomladansko vreme je namreč močno oviralo delo v opekarnah, tako do so začeli sušiti opeko skoraj povsod šele 1. maja, v Košakih pa so prvo peč zakurili komaj pred kratkim. Zaradi tega je pričakovati, da bo najhujše pomanjkanje opeke občutili še nadaljnjih štirinajst dni. Za investitorje in izvajalce gradenj pomeni to precejšnjo škodo, ker delo zastaja poleg tega pa preokračujejo še roke in večajo cene gradbenih storitev. Glede na to se vse bolj kaže nujna potreba, da bi proizvodnjo opek modernizirali ali vsaj opremili opekarne s sodobnimi sušilnicami, da bi mogli tudi v zimskem času sušiti opeko, čeprav v manjšem obsegu. Dokler tega ne bo, bo opeka vedno predstavljala »ozko grlo« pri gradbenih delih prav v začetku gradbene sezone. To ima razen že omenjenih še druge slabe posledice za gradbeno podjetja: ker delavcev ni mogoče zaradi pomanjkanja opeke polno zaposliti na gradbiščih, odhajajo letos v velikem številu na delo v opekarnah, tako da bodo na mnogih gradbiščih močno občutili pomanjkanje delovne sile, čim se bo dotok opeke povečal. (jp).

Ustanovitev Geodetskega zavoda v Mariboru

Na zadnji seji okrajnega ljudskega odbora v Mariboru so sprejeli sklepe po ustanovitvi Geodetskega zavoda v Mariboru, ki je že pričel poslovanje. Ustanovitev takega zavoda v Mariboru so narekovali izredne naloge geodetsko-katastrske službe: predvsem urejanje katastra zemljišč, celotna revizija katastra, nova izmera Slovenije in nujne meritve gospodarskega značaja. V Mariboru je doslej poslovala sekcija Geodetskega zavoda LRS, ki je izvrševala predvsem dela, ki jih je dodeljeval zavod v Ljubljani. S postopno decentralizacijo geodetske službe pa bodo to strokovno dejavnost čim bolj približali potrebni okrajem in terenov.

IZ MOZIRJA

V soboto in nedeljo so se naš igralci predstavili z Budakovim »Metezem«. Vsi nastopajoči so v glavnem prav dobro odigrali svoje dokaj zahtevne vloge, saj so se gledalci zelo pohvalno izražali o predstavah. Želimo, da bi se nam naš igralci v kratkem spet predstavili s kakšno lepo odrosko prireditelj. Z. K.

Prodamo

AVTOMOBIL »UNIMOG«
s pripadajočo 3-tonsko prikolico
SKROPILNICO »UNIMOG«
PLUG »STEYER«
BRANO »STEYER« in
3 MOTORNE VALJARJE »MERCEDES-BENZ«
3 - MOTORNE VALJARJE »MERCEDES-BENZ«
Predmeti so dobro ohranjeni in v uporabnem stanju. Vse potrebne informacije se dobijo na direkciji
SGP „ZIDAR“ Kočevje

»VARTEKS«

Varaždinska tekstilna industrija
Varaždin
išče
poslovodjo
za svojo prodajalno gotove konfekcije v Postojni.
Pogoj: da je nezakazan in pozna tekstilno stroko. Pismene ponudbe pošljite na podjetje »Varteks« — trgovska mreža Varaždin.

Napredek taborništva v Sloveniji

Vse dosedanje delo taborniške organizacije je bilo snovanje in izvajanje organizacijskih temeljev, kar nazaj je v dosedanjih starih letih povsem uspelo. Lani je taborniška organizacija dosegla največje uspehe. Značilna je bila razširitev organizacije, ne toliko po številu članov, kakor po številu enot, ki smo jih ustanovili. S posojilom 6 milijonov dinarjev si je Združenje tabornikov Slovenije zagotovilo material-

no podlago za uspešno delovanje. Izdatno podporo so nudili še izvršni svet LRS, svet za kulturo in prosveto LRS ter svet za zdravstvo in socialno politiko. Med največje lanske uspehe spadajo prvi zlet Zveze tabornikov organizacij Jugoslavije v Beogradu in drugi zlet ZTS na Ostržnem, kjer so se zbrali taborniki iz vse Slovenije, obiskali pa so jih tudi taborniki iz Trsta in drugih republik. Tu so prire-

dili tudi tekmovanje v taborniškem mnogoboju. Prvenstvo ZTS se je izvršilo leta 1953 prireditelj pod sevelnih Sotovarj pod Sotovi. To bodo morali odpraviti, kajti taka taborniška kvarija vodila taborniške organizacije. Vodina organa ZTS sta starejšina uprava in starejšinski svet. Oba skrbila za pravilno delovanje tabornikov. V veliko pomoč jima je organizacijski časopis »Tabornišk vestnik«.

„ELAN“ se seli iz Zgoše v Begunje

Ob desetletnici osvoboditve naše domovine, praznuje tudi kolektiv tovarne športnega orodja »Elan« desetletnico svojega obstoja. »Takrat, ko so se pokale puške« pravi tovarniška kronika, »so poglone korenine današnje tovarne športnega orodja.« Rudi Finžgar, današnji direktor tovarne, je v sklopu IX. korpusa v Cerknem na Primorskem organiziral smučarski bataljon.

Ker je bilo to specialno edinico iz lastnih sredstev potrebno oskrbovati, so za to ustanovili posebno delavnico.

Rimske Toplice ob občinskem prazniku

V Rinskih Toplicah so lani proglašili 22. maj za svoj občinski praznik, ki ga bodo letos še posebno lepo praznovali. Pripravljeni odbor je pripravil bogat program. V soboto 21. maja zvečer bo proslava, h kateri bodo prispevali svoje tudi pevci in recitatorji. Proslavo bo sledil Linhartov »Veseli dan«, s katerim se bo predstavila »Svoboda« iz Velenja. Malina bo ta večer po bližnjih vrhovih zažigala kresove, pri terasi zdravilišča pa bo ognjem.

Prila je svoboda. Razmah fizikulture in športa je dosegel svoj višek. Mnogo mladih fizikulturikov so terjale novih in novih orodij. Z 88.000 dinarji začelnega kapitala je 10 članov ustanovilo posebno zadrugo za proizvodnjo športnega orodja. Število članstva je raslo. Že leta 1947 so uspešno razstavljali na zagrebškem in tržaškem velesejmu. Ustanovili so lastno trgovino in ko so 1948. leta postali državno podjetje, so že razpolagali z 9 milijonskim kapitalom ter zaposlili nad 80 ljudi. S kvantiteto je rasla tudi kvaliteta. Zdj se smuč in drugi izdelki ne lomijo več tako pogosto kot včasih. Izdelujejo že nad 200 vrst najrazličnejšega športnega orodja ter skrbje za popolno opremo telovadnic širom Slovenije in Hrvaške.

Ko so vsa leta tako širili svoj proizvodnjo, je na zemljišču tovarne postalo pretensno, vse delavnice pa premajhne. Nevarnosti ob pomanjkljivi higienski in tehnični zaščiti so ustvarile nezadovoljstvo med delavstvom. Razširiti se ter ustvariti pogoje za serijsko proizvodnjo, to je bila želja vseh članov delovnega kolektiva. Zdj se jim ta želja izpolnjuje. Preko majhne tovarne, so že začeli počasi preseljevati celotno tovarno v nove prostore.

Ta dan bo občinski odbor Zveze borcev položil tudi venec na grobove padlih borcev ob spomeniku na Gračnici, kjer je 12. februarja 1944. leta padel lilija Radovinar. T.

MARIBOR

Petek, 20. maja.
Dežurna lekarna: »Pri gradu«, Partizanska c. 1.
Narodno gledališče: ob 15: Andersen »Ivan iz Lorraine«, red LMS 3; ob 20: Verdi »Fies in maskah«, gostuje Vanda Gerlovič, predstava za tekstilce in izven.
KINO
PARTIZAN: amer. barvasti film »Lahko je ljubiti« s tednikom, ob 15.30, 17.45 in 20.
UDARNIK: franc. film »Pred potopom« brez tednika, ob 15.30, 17.45 in 20.
LETNI KINO »SOLA«: ameriški barvasti film »Lahko je ljubiti«, ob 20.30.
PTUJ: angl. film »Pikova dama«. MURSKA SOBOTA: amer. barvasti film »Proti vsem zastavam«.
RADIO MARIBOR
5-8 Prenos sporeda Radia Ljubljana; 8-10 Domača poročila in objave; 8.10 do 8.30 Samospeve Maksa Ungerja poje tenorist Jernej Plahuta, pri klavirju Ciril Cvetko; 11-23 Prenos sporeda Radia Ljubljana.
Veletrgovina v Ljubljani išče
FAKTURISTA
V poštev pride tudi začetnik. — Ponudbe v ogl. oddelek pod »Fakturista«. 3926-A
Mesarsko podjetje OZZ
Kranj, sedež Naklo, razpisuje mesto
RAČUNOVODJE
Pogoj: petletna praksa. Nastop takoj. — Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe pošljite na naslov podjetja.

TOVARNA POHIŠTVA POLZELA

proda:
TOVARNI AVTO znamke RENAULD, 7-tonski v brezhlebnem stanju ali zamenja za 3-tonski avto. VEČLISTNO KROŽNO ŽAGO (Amerikanko).
Interesenti naj se javijo pismeno ali osebno v upravi podjetja.

TOVARNA AVTOMOBILOV

»CRVENA ZASTAVA«
KRAGUJEVAC
prosi zaradi izdelave svojega proizvodnega programa za leto 1956 vse zainteresirane, da do 31. marca 1955 pismeno prijavijo svoje potrebe za tiste tipe avtomobilov, ki jih tovarna izdeluje:
potniško vozilo 1400 A
terensko vozilo AR 51
tovorno vozilo 1.5 t, 615 N
sanitetno vozilo z dvema ležišči 615 N
Pismene potrebe je treba prijaviti do gornjega roka teritorialnemu zastopniku:
»Avto Srbija«, Beograd, Bulevar JNA 61, tel. 41-831-5
»Auto Hrvatska«, Zagreb, Draškovičeva 25, tel. 32-872
»Slovenija avto«, Ljubljana, Prešernova 52a, tel. 31-238
»Auto Makedonija«, Skopje, Panče Pešev 8, tel. 17-77
»Bosna avto«, Sarajevo, Gajev trg 9, tel. 26-19
»Auto-tehna«, Titograd, Njegoševa 38, tel. 23-27
»Auto Vojvodina«, Novi Sad, Nar. heroja 20, tel. 39-13
Opozarjamo vse zainteresirane kupce, da bo tovarna po svoji zastopniški mreži prvenstveno dobavljala vozila v letu 1956 tistim, ki so sporočili svoje potrebe in s tem omogočili izdelavo proizvodnega programa. Prijave potreb ne smatramo kot naročilo.

Toda preden je bil mogel izreči to povelje, je spet zašlisl znane šume po palubi in v vrvi. Sveti Peter je pomagal. Duše niso več obupavale iz strahu. Dobro je bilo tako.

Z rokami in nogami zasidran, je visel Nevodčikov visoko gori prižet na slemenu pripogibajočega se jambora. Snežni dež ga je obsipal. Njegove oči so bile polne soli. Vsako minuto si je moral s hrbotom roke obrisati obraz. V mokrem mrazu in blesketajočem se ledu je lezlo jutro z obzorja. Nevodčikov je oprezoval, mežikal, drgnil si je veke. Slepno sonce brez leska je vstajalo za njim iz morja. Sence so se umikale proti zahodu; tam so se grmadile. Dvignil je glavo in si divje segel skozi lase. »Pomagaj nam v sili, bog... reši nas iz naših tegob...« Bila je deveta ura 4. novembra. Nevodčikov je še bolj zažmeril z očmi in razpoznal drobno, nazobčano črto v sencah. Slepilo? Slepčca igra? Že spet pust, graniten otok?
»Kopno! Kopno na vidiku, poročnik Ovcin! Kopno na severozahodu!«
Že prihodnji trenutek je bil splezal navzdol po vrveh in se postavil na palubo. »Res je kopno,« je jecljal, zmeden in nemočno blažen kakor otrok. »Obsežno kopno. Vaše blagorodje... bog nas je uslišal.«

Ovcin je stisnil mornarja molče k sebi. Vsi možje na palubi so gledali tjakaj. Na severozahodu — modrikasto plapolajoč trak nad obzorjem. Gore, griči, obrežje... visoki vulkanski stožci v zalivu Avači morebiti? Gorovje, ki obdaja kot okvir pristanišče v Petropavlovsku? »Kopno, Kamčatka,« je dahnil Aleksej Ivanov. »Mi smo na cilju.« Njegov obraz je bil ves v solzah.
»Sporočil novost poveljniku, Mihael!« je vzklilnik Ovcin v nenadni radosti. »In oficirjem! Pridejo naj — vsi, ki lahko še lezejo! Waxell, Kitrov, Jušin, Plenišer, Steller... ti naj pridejo! Kopno — moj bog! Petropavlovsk...«